

REPUBLIKA E SHQIPËRISË
MINISTRIA E BRENDSHME
DREJTORIA E ANTITRAFIKUT DHE MIGRACIONIT
SEKRETARIATI TEKNIK

Raporti i Monitorimit mbi Zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin 2019 – 2022

(Qershor 2019 - Qershor 2020)

Tiranë, 2020

- I. Hyrje**
- II. Institucionet dhe Agjencitë përgjegjëse për zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin 2019-2022;**
- III. Analizë një për një e masave** (paraqitet informacion i hollësishëm mbi zbatimin e masave.);
- IV. Informacion mbi gjendjen e zbatimit** (përmban një tabelë të thjeshtë e cila paraqet nivelin e zbatimit të masave për periudhën e raportimit.);
- V. Disa tregues të zbatimit të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin 2019 - 2022** (periudha Qershor 2019 – Qershor 2020);
- VI. Rekomandime dhe çështjet kryesore për diskutim.**

I. Hyrje

Raporti monitorues mbi zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin, ka si qëllim të pasqyrojë ecurinë e zbatimit të masave të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin 2019-2022. Nëpërmjet tij pasqyrohen përpjekjet e Qeverisë Shqiptare për qeverisjen e efektshme të migracionit në Shqipëri.

Ky raport pasqyron zbatimin e masave Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin për periudhën **Qershor 2019 – Qershor 2020** dhe është hartuar bazuar mbi raportimet e ministrive dhe institucioneve/agjencive përgjegjëse për zbatimin e Planit të Veprimit për Migracionin.

Vizioni i Strategjisë Kombëtare për Migracionin, i frymëzuar nga proceset e migracionit global po aq sa edhe procesi i integritetit të Shqipërisë në Bashkimin Evropian, është që deri në vitin 2022, të ofrohet përgjigje gjithëpërfshirëse dhe e plotë ndaj sfidave dhe mundësive të migracionit në kontekstin e Shqipërisë.

Në përputhje me këtë vizion, Qeveria e Shqipërisë ka përcaktuar si objektiv të përgjithshëm të strategjisë: *‘Qeverisjen e efektshme të migracionit në Shqipëri, për të trajtuar sfidat që rezultojnë nga lëvizjet migratore dhe për të rritur ndikimin e migracionit tek zhvillimi në të mirë të migrantëve dhe shoqërisë shqiptare’.*

Raporti është hartuar nga Sekretariati Teknik në Ministrinë e Brendshme, i cili përgatit raportet periodike monitoruese duke u bazuar në kontributet e marra nga ministrinë dhe institucionet/agjencitë përgjegjëse për realizimin e masave të planit të veprimit.

II. Ministrinë dhe institucionet/agjencitë përgjegjëse për zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin

Mbështetur në Vendimin e Këshillit të Ministrave nr. 400, datë 19.6.2019, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të Planit të Veprimit 2019–2022”, institucionet përgjegjëse për zbatimin e Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin, janë ministrinë e linjës dhe institucionet/agjencitë për të cilat në Strategji dhe në Planin e Veprimit janë përcaktuar detyra të veçanta për zbatimin e këtij vendimi.

II.1. Ministria e Brendshme është përgjegjëse për zbatimin e 31 masave:

- Të kryhet rishikimi i legjislacionit shqiptar për migracionin për të identifikuar mangësitë në raport me legjislacionin e BE-së dhe atë ndërkombëtar, lidhur me qëllimin, garancitë procedurale dhe garantimin e të drejtave të migrantëve, si dhe përdorimin e terminologjisë kryesore ndërkombëtare në fushën e migracionit;
- Të vlerësohet niveli i zbatimit të konventave të ratifikuara dhe ndikimit që ato kanë në garantimin e të drejtave të migrantëve, me qëllim identifikimin e mekanizmave që do të nxisnin zbatimin e tyre të efektshëm;
- Të kryhet rishikim i rregullt i ndikimit të akteve ligjore në mirëqeverisjen e migracionit (si ligji për të huajt, ligji për emigracionin për qëllime punësimi, ligji për diasporën, ligji për azilin etj.) për të identifikuar nevojën për ndryshime ligjore me synim rritjen e efektivitetit të masave ligjore;
- Të kryhet një vlerësim i thellë i kapaciteteve institucionale për qeverisjen e efektshme të migracionit (në nivele të ndryshme të menaxhimit në të gjitha institucionet përkatëse.);

- Të hartohet një program gjithëpërfshirës trajnimi mbi qeverisjen e migracionit për institucionet qeveritare; modulet ekzistuese të trajnimit në fushën e migracionit të përafrohen me këtë program; Shkolla Shqiptare e Administratës Publike të realizojë dhe trajnim trajnerësh “TOT” për programin e qeverisjes së migracionit.
- Të forcohen kapacitetet e Sektorit të Migracionit të Ministrisë së Brendshme për të kryer funksionet që lidhen me monitorimin e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin;
- Të forcohen kapacitetet institucionale për shkëmbimin e rregullt të të dhënave për migracionin me autoritetet e duhura në vendet e destinacionit që përfshijnë por nuk limitohen në Zyrat Statistike, Autoritetet e Kufirit etj;
- Të kryhet një analizë e thellë e Regjistrit të shtetasve shqiptarë jashtë vendit për të ndërtuar profilin bazë (si edhe vendndodhjen gjeografike, moshën, gjininë) që do të mbështesë procesin e hartimit të politikave të ardhshme për qeverisjen e migracionit (votimin jashtë vendit etj.);
- Të kryhet një rishikim i aktiviteteve të strukturave të pushtetit vendor në zbatimin e politikave dhe të legjislacionit për migracionin dhe në ofrimin e shërbimeve ndaj migrantëve; propozimi i mekanizmave të duhura të bashkërendimit mes qeverisjes qendrore dhe asaj vendore;
- Të kryhet një analizë për të identifikuar mangësitë e mundshme në koordinimin institucional në nivel horizontal dhe vertikal, si edhe mangësitë në ofrimin e informacionit dhe shërbimeve për kategori të ndryshme migrantësh, për shkak të koordinimit të pamjaftueshëm mes aktorëve, si edhe të rekomandohen ndryshime në organizimin e shërbimeve;
- Të hartohet një udhërrëfyes për forcimin e koordinimit ndërinstitutional dhe koherencës për qeverisjen e migracionit;
- Të krijohet një mekanizëm i përhershëm koordinimi në nivele të larta të qeverisë për të lehtësuar zbatimin dhe vlerësimin e kësaj strategjie për migracionin si edhe zhvillimin e politikave të ardhshme dhe përgjigjeve programatike për qeverisjen e migracionit, për të cilën të gjithë aktorët do të raportojnë rregullisht; Në kalendarin vjetor të Komitetit Drejtues për Punët e Brendshme të jetë përfshirë raportimi për zbatimin e Strategjisë për Migracionin;
- Të kryhet përafrimi i strategjive të ardhshme sektoriale dhe ndërsektoriale dhe planeve të tyre të veprimit me strategjinë dhe planin e veprimit për migracionin, duke pasur parasysh qëllimin, periudhën kohore dhe qasjen e tyre të përgjithshme ndaj qeverisjes së migracionit;
- Të analizohet deri në çfarë mase janë të përfshirë në hartimin dhe zbatimin e politikave dhe programeve për migracionin aktorët joqeveritarë në fushën e migracionit (shoqëria civile, sektori privat, migrantët dhe partnerët ndërkombëtare); të identifikohen fushat e qeverisjes së migracionit ku këto partneritete janë thelbësore;
- Bazuar në gjetjet e analizës së mësipërme (pika a), të lidhen marrëveshje partneriteti me aktorë joqeveritarë në fushën e migracionit për të përmirësuar zbatimin e politikave të migracionit;
- Organizimi i të paktën dy takimeve në vit me aktorët e shoqërisë civile dhe aktorë të tjerë në fushën e migracionit për të rishikuar progresin e arritur në zbatimin e Strategjisë dhe Planit të Veprimit dhe për diskutuar format e duhura të përfshirjes së këtyre aktorëve në zbatim;
- Të kryhet një vlerësim i angazhimeve ekzistuese të Shqipërisë në kontekstin e proceseve konsultative rajonale dhe ndërkombëtare për migracionin dhe të bashkëpunimit dypalësh, për të vlerësuar nivelin e tyre të zbatimit dhe për të hartuar rekomandime të rëndësishme që mund të orientojnë zbatimin e tyre po aq sa edhe proceset e ardhshme të bashkëpunimit;
- Të kryhen vazhdimisht fushata ndërgjegjësimi për të informuar shtetasit shqiptarë për rregullat dhe kushtet e udhëtimit pa vizë në BE, mundësitë e migracionit të rregullt dhe pasojat e migracionit të parregullt (si edhe aplikime azili të pabazuara);
- Të hartohet një plan i ri emergjence (kontigjence) që Shqipëria të menaxhojë flukset e përziera, duke marrë parasysh vulnerabilitetet e popullatave në lëvizje (si të mitur të pashoqëruar, viktimat

trafikimi, azil kërkues, individë me aftësi të kufizuara etj), dhe përditësimi i këtij plani në mënyrë të rregullt në dritën e sfidave të reja;

- Të kryhen rishikime të rregullta të burimeve në dispozicion (infrastrukturë, staf, pajisje dhe financa) për zbatimin e Planit të Emergjencës dhe të identifikohen boshllëqet për përballimin e sfidave të reja;
- Të formalizohet koordinimi ndërmjet PKM-së rajonale, shërbimeve sociale dhe OJQ-ve në lidhje me shërbimet shëndetësore ofruar kategorive të ndryshme të popullatave në lëvizje në kontekst të flukseve të përziera; në planin e ri të emergjencës të përfshihen parashikime specifike për menaxhimin e situatës emergjente;
- Të kryhet një rishikim i plotë i situatës së zbatimit të instrumenteve ndërkombëtare në lidhje me ndikimin e tyre të pozicioni i shtetasve të huaj, si edhe të evidentohen boshllëqet specifike për mbrojtjen e këtyre individëve. Në veçanti të konsiderohet parashikimi në legjislacionin vendas i disa të drejtave për shtetasit e huaj, siç parashikohen edhe në Konventën për Pjesëmarrjen e të Huajve në Jetën Publike në Nivel Vendor;
- Të zhvillohen fushata informimi të të huajt për zbatimin e normave mosdiskriminuese dhe për procedurat për zbatimin e të drejtave të tyre; të vihet në dispozicion në gjuhët kryesore të përdorura nga migrantët informacioni për shërbimet e ofruara nga Komisioneri kundër Diskriminimit;
- Me anë të trajnimeve të forcohen kapacitetet e gjyqësorit dhe agjencive ligjzbatuese (gjyqtarë, prokurorë, policë, inspektorë të punës) për të zbuluar dhe ndjekur çështje të shkeljes së të drejtave të imigrantëve;
- Të bëhet një vlerësim i detajuar i kushteve të integritetit dhe barrierave si edhe modeleve të përdorimit të shërbimeve ekzistuese, përfshirë intervistat me të huajt që qëndrojnë në Shqipëri për të zbuluar nevojën për krijimin e programeve të dedikuara të integritetit;
- Bazuar në rezultatet e monitorimit, të krijohen programe të përhershme të dedikuara integriteti dhe ato të modifikohen sipas ndryshimit të kërkesës;
- Të vazhdohet përafrimi i procedurës për lejen e qëndrimit afatgjatë me legjislacionin e BE-së;
- Të vendosen afate standarde për kohëzgjatjen e procedurës së natyralizimit; të vendoset njoftimi i detyrueshëm i aplikantit në rast kur vendimi i Presidentit nuk mund të jepet brenda kësaj periudhe standard;
- Të njoftohen me shkrim aplikantët për rezultatin e rishikimit nga Ministria e Brendshme dhe për vendimin e Presidentit, duke parashtruar shkaqet e refuzimit;
- Të përgatitet material informues për aplikantët për shtetësi që interpreton qartë kërkesat (sidomos periudhën e qëndrimit pa ndërprerje dhe njohuritë gjuhësore) dhe të përshkruhet procedura;
- Në përputhje me Konventën për të Drejtat e Migrantëve dhe Anëtarëve të Familjes së tyre, të ndryshohet ligji për të huajt që të parashikojë të drejtat e familjarëve të të huajve me qëndrim të rregullt dhe të afirmojë parimin e statusit të tyre të barabartë.

II.2. Departamenti i Kufirit dhe Migracionit / Ministria e Brendshme është përgjegjëse për zbatimin e 28 masave:

- Të përmirësohet menaxhimi i të dhënave për migrantët përmes aksesit në një sistem të përbashkët për menaxhimin e informacionit;
- Të vazhdojë puna për modernizimin e pajisjeve për menaxhimin e kufirit dhe të infrastrukturës për të forcuar mbikëqyrjen e kufirit, sidomos kufirin e gjelbërt dhe blu. Në veçanti, të rritet densiteti i kullave të mbikëqyrjes;
- Të përmirësohet infrastruktura në pikat e kalimit kufitar për të përmbushur siç duhet nevojat specifike të migrantëve (fëmijë, të moshuar, persona me aftësi të kufizuara, etj.);

- Të garantohet e drejta për informim mbi fazat e procesit të përzgjedhjes dhe të drejtat e migrantëve, me anë të materialeve të printuara, aplikacioneve në internet dhe shërbimeve të përkthimit, sipas nevojës, në kufi dhe në territor;
- Të rritet numri i oficerëve të përzgjedhjes në kufi dhe në territor;
- Të sigurohet planifikimi i duhur i burimeve njerëzore në DKM në përputhje me analizën e tendencave të ndryshueshme në lidhje me hyrjen e parregullt dhe tranzitin, si edhe të monitorohen nevojat e mëtejshme për rialokimin e burimeve njerëzore, bazuar në një analizë risku;
- Të forcohen kapacitetet dhe performanca profesionale e punonjësve të menaxhimit të kufirit duke përmirësuar trajnimin e tyre dhe duke u siguruar që do të ndiqen praktikatat e mira dhe standardet evropiane të menaxhimit të kufirit dhe migracionit dhe të mbrojtjes së të drejtave të migrantëve;
- Të rritet mbulimi i nevojave të personave veçanërisht vulnerabël në kurrikulat e trajnimit dhe në asistencën profesionale (coaching) në vendin e punës për oficerët e kufirit, (përfshirë edhe procedurat e përzgjedhjes, teknikat e intervistimit, identifikimi dhe referimi i çështjeve vulnerabël për shërbimet e mbrojtjes, aspekte ndërkulturore të komunikimit me persona me nevoja të veçanta);
- Të identifikohen praktikatat e punës për bashkëpunim të suksesshëm për kontrollin kufitar (kontrolle të përbashkëta, oficerë të ndërlidhjes, shkëmbim i informacionit) në seksionet e përzgjedhura të kufirit shtetëror; ato të përshtaten dhe të transferohen në të gjithë perimetrin;
- Të sigurohet përputhshmëria e plotë me listën e BE-së të kërkesave për vizë;
- Të intensifikohen kontrollet për ligjshmërinë e qëndrimit në brendësi të vendit, duke u fokusuar në vende me përqendrim të migrantëve të identifikuar përmes vlerësimeve të riskut të përditësuara rregullisht;
- Të forcohen kontrollet e përbashkëta ndërmjet DKM-së me policinë vendore për të zbuluar rastet e qëndrimit përtej afatit ose shkeljeve të afateve të qëndrimit të të huajve;
- Në pikat e kalimit kufitar të vihet në dispozicion informacion për shkaqet e përfundimit të statusit ligjor, masat kundër qëndrimit të paautorizuar dhe të drejtat procedurale të subjekteve të hetimit, kjo në gjuhët e grupeve kryesore të imigrantëve;
- Të identifikohen rregullisht pengesat për kthim të shpejtë dhe të efektshëm të shtetasve të huaj përmes ripranimit me qëllim që të identifikohen nevojat për ndihmë në marrëveshjet e ripranimit;
- Të vijohen përpjekjet për të lidhur marrëveshje ripranimi dhe protokolle zbatimi, që përcaktojnë mekanizmat funksionalë për kthimin e efektshëm;
- Të sigurohet bashkëpunimi i shpejtë dhe i efektshëm me ambasadat dhe shërbimet e kufirit dhe migracionit në vendet e origjinës për identifikimin e shpejtë të shtetasve të huaj dhe procedurat e kthimit;
- Të zhvillohen procedura standarde të qarta për kthimin vullnetar të asistuar (KVA), përfshirë për kategoritë vulnerabël (si të miturit e pashoqëruar, VT-të dhe azilkërkuesit) dhe rolin e çdo partneri të përfshirë;
- Të caktohen specialistë të dedikuar për kthimin vullnetar të asistuar në DKM-së, për të lehtësuar procesin e KVA-së;
- Në pikat e kalimit të kufirit të vihet në dispozicion informacion për avantazhet dhe modalitetet e kthimit vullnetar në gjuhët e grupeve kryesore të migrantëve; të informohen migrantët e parregullt për të drejtën për të kërkuar asistencë për kthim vullnetar gjatë të gjitha fazave të qëndrimit të tyre në Shqipëri (edhe në qendrën pritëse të mbyllur);
- Të kryhen informime të detyrueshme të shtetasve shqiptarë të ripranuar, për t'i ndërgjegjësuar për pasojat e migrimit të parregullt dhe për t'u dhënë informacion mbi shërbimet publike dhe jopublike që lehtësojnë riintegrimin e tyre;
- Të krijohet një mekanizëm i dedikuar për bashkëpunim ndërmjet DKM/MB dhe bashkive për ofrimin e asistencës për të miturit shqiptarë të pashoqëruar, të ripranuar;

- Të trajnohen punonjësit e kufirit për identifikimin e kategorive vulnerabël në rastet e flukseve të përziera masive;
- Të sigurohet e drejta për strehim të sigurt dhe të denjë për popullatat në lëvizje në kontekstin e flukseve të përziera në kufi dhe brenda territorit sidomos për kategoritë vulnerabël siç janë të miturit e pashoqëruar;
- Të njoftohen aplikantët me shkrim për arsyet e refuzimit të aplikimit dhe procedurën e ankimit;
- Të hartohet material informues për aplikantët për qëndrim afatgjatë, që interpreton qartë kërkesat (sidomos periudha e qëndrimit pa ndërprerje dhe njohuritë gjuhësore) dhe të përshkruhet procedura;
- Të sigurohet që jeta e familjes dhe interesat e fëmijës merren në konsideratë në rishikimin e rasteve të anulimit (ndërprerjes) së statusit të rezidentit afatgjatë, të ofrohen mundësi riaplikimi, përveçse në ato raste që përbëjnë kërcënim serioz ndaj rendit publik dhe sigurisë Kombëtare;
- Të garantohet e drejta e anëtarëve të familjes për të marrë leje qëndrimi të pavarur kur plotësohen kushtet;
- Në interpretimin e nenit 34 të Ligjit për të Huajt, të konsiderohet ripërtëritja e lejes së qëndrimit të dhënë për bashkim familjar në rast divorci, nëse në marrëdhënie janë të përfshirë fëmijë, dhe në rast se largimin i të huajt nga vendi do ta bënte të pamundur jetën familjare me fëmijën/ fëmijët.

II.3. Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme është përgjegjëse për zbatimin e 11 masave:

- Të monitorohet rregullisht efektiviteti i procedurave standarde për verifikimin e qëllimit të hyrjes dhe qëndrimit të të huajve në të gjitha fazat (aplikimi për vizë, intervistimi konsullor, marrja në pyetje nga policia e kufirit);
- Të përmirësohet shfrytëzimi i bazës së të dhënave referuar moduleve E-viza, E-Leje Qëndrimi në FER dhe sistemin TIMS nëpërmjet trajnimeve të stafit konsullor dhe atij të kufirit, për verifikimin e ligjshmërisë së qëndrimit, motivit të hyrjes dhe qëndrimit të shtetasve të huaj në territorin e Shqipërisë;
- Të krijohen baza të dhënash për aplikantët për vizë me risk të lartë dhe të besueshëm dhe të diferencohen procedurat e verifikimit për aplikantët sipas aplikimit dhe historikut të tyre të migracionit. Të zhvillohen standarde për pyetje shtesë të detajuara që do të bëhen në intervistat personale dhe listat e dokumenteve shtesë që kërkohen nga aplikantët me risk të lartë;
- Të forcohen shërbimet e konsullatave shqiptare për informim të shtetasve shqiptarë mbi qëndrimin e rregullt në vendet e destinacionit përmes sporteleve dhe faqes zyrtare të internetit;
- Të shpërndahet në konsullatat shqiptare dhe zyrat e përfaqësimit lista e profesioneve dhe kualifikimeve të kërkuara në tregun shqiptar të punës si dhe kushtet për punësim në Shqipëri;
- Të identifikohen vendet prioritare me të cilat duhet të lidhen marrëveshje të reja për migracionin për motive punësimi, që mbulojnë migracionin qarkullues;
- Të lidhen marrëveshje me vendet e përzgjedhura të destinacionit, që ofrojnë skema pilot me stimuj për lëvizje qarkulluese;
- Të rishikohet qëllimi dhe efektiviteti i shërbimeve aktuale konsullore dhe ligjore që u ofrohen punëtorëve migrantë shqiptarë me anë të një anketimi të migrantëve dhe të komuniteteve kryesore të migrantëve në vendet kryesore të destinacionit të merren masa për t'iu përgjigjur nevojave të identifikuar si rritja e burimeve njerëzore, rritja e buxhetit etj;
- Të hartohen udhëzime standarde për shërbimin konsullor për intervistimin e punëtorëve migrantë që të identifikohen rastet e shfrytëzimit ose diskriminimit kur ato provohen;
- Të vlerësohet shkalla, kategoritë dhe nevojat specifike të shtetasve shqiptarë që dëshirojnë të kthehen me anë të anketimeve, konsultimeve me diasporën dhe organizimit të aktiviteteve me punëtorët migrantë;

- Të ofrohen kushte të lehtësuara për të vendosur kontakte mes bizneseve me sipërmarrësit shqiptarë (dhomat e biznesit të diasporës, regjistrat e biznesit të diasporës.).

II.4. Ministria e Financave dhe Ekonomisë është përgjegjëse për zbatimin e 28 masave:

- Të rishikohet dhe të institucionalizohet funksioni i Sporteleve të Migracionit (përfshirë dhe riintegrimin) nën Shërbimin Kombëtar të Punësimit;
- Të përfshihen gjetjet dhe rekomandimet kryesore të vlerësimit në procesin e rishikimit të politikave kombëtare të punësimit;
- Të kryhen konsultime me shoqata të punëdhënësve për të vlerësuar kërkesën për punësim të profesionistëve dhe punëtorëve të kualifikuar në sektorë të veçantë;
- Të kryhet një vlerësim i nevojave të tregut të punës për sektorët që përjetojnë largimin më të madh të profesionistëve dhe të prezantohen projekte pilote për kthimin e përkohshëm të profesionistëve pranë institucioneve publike, por edhe pranë sektorit privat;
- Të hartohen udhëzime për rekrutimin etik për agjencitë private të punësimit mbi bazën e legjislacionit në fuqi (përfshirë këtu edhe përgatitjen e formateve të raportimit që do të përdoren rregullisht nga agjencitë e rekrutimit); publikimi i udhëzimit në faqen e MFE, SHKP, Inspektoratit të Punës, QKB si dhe disponimi pranë zyrave të punësimit;
- Të hartohet një listë me emrat e agjencive private të punësimit të licencuara; kjo listë të publikohet pranë zyrave të punësimit dhe inspektoratit shtetëror të punës për të siguruar monitorimin dhe mirëfunksionimin e tyre;
- Të sigurohet respektimi i standardeve etike të rekrutimit nga operatorë privatë me anë të monitorimit periodik të veprimtarisë së tyre;
- Të bëhet një rishikim i organizimit institucional për migracionin për motive punësimi për të zbuluar problemet që lindin nga kompetencat aktuale duke u përqendruar në veçanti te dublikimit, mungesa e efikasitetit ose te çështje të tjera të patrajtuara;
- Bazuar në rezultatet e rishikimit, të propozohen ndryshime në organizimin institucional për të përmirësuar shkëmbimin e informacionit, koordinimin e masave dhe gjetjen e zgjidhjeve ligjore dhe të politikave;
- Të ofrohet trajnimi i nevojshëm për stafin e SM-ve pranë zyrave vendore dhe rajonale të Shërbimit Kombëtar të Punësimit duke bërë të mundur zbatimin me efektivitet të politikave të migracionit;
- Të kryhen konsultime me agjencitë e rekrutimit për metodat e bashkëpunimit të efektshëm për shpërndarjen e informacionit mbi mundësitë për migracion të sigurt dhe të rregullt dhe për përfitimet që rrjedhin nga statusi i rregullt;
- Të bëhen konsultime me institucionet partnere (ministritë e punës, shërbimet e punësimit etj.) të vendeve kryesore të destinacionit të migrantëve shqiptarë për metodat e bashkëpunimit të efektshëm për shpërndarjen e informacionit mbi mundësitë për migracionin e sigurt dhe të rregullt dhe përfitimet që rrjedhin nga statusi i rregullt;
- Të kryhet (të kontraktohet) një studim për karakteristikat dhe përcaktuesit e migracionit për punësim sezonal/qarkullues të shtetasve shqiptarë, si edhe për të identifikuar problemet kryesore që lidhen me lëvizjen e parregullt në vendet kryesore të destinacionit (sidomos mekanizmat e rekrutimit, kushtet e punës, standardet e shëndetit dhe të sigurisë, pagat dhe përfitimet dhe garancitë kundër shfrytëzimit);
- Të mundësohet konsultimi institucional dhe ai publik mbi gjetjet dhe rekomandimet e studimit, dhe të reflektohen ato në të gjitha politikat ekzistuese apo legjislacionin që rregullon migracionin sezonal/qarkullues për motive punësimi;

- Të rishikohet efektiviteti i dispozitave aktuale ligjore për mbrojtjen e të drejtave të punëtorëve migrantë shqiptarë dhe për trajtimin e sfidave specifike të hasura në vendet kryesore të destinacionit;
- Të rishikohet qëllimi dhe dispozitat e marrëveshjeve dypalëshe në fuqi që rregullojnë migracionin për motive punësimi nga Shqipëria për të verifikuar nëse ato përmbajnë stimuj të mjaftueshëm për lëvizje qarkulluese;
- Të ofrohet informacion mbi mundësitë aktuale për migrim të rregullt për motive punësimi në vendet anëtare të BE-së përmes krijimit dhe përditësimit të një faqeje interneti dhe hartimit të paketave informative;
- Të ofrohet trajnim për stafin e Sporteleve të Migracionit për orientim para nisjes, duke pasur parasysh nevojat e grupeve më vulnerabël;
- Të ndërmerret një rishikim i thelluar i funksionimit të mekanizmit të riintegrit për shtetasit shqiptarë dhe partneritetet me shoqërinë civile dhe aktorë të tjerë; të rekomandohen veprime që përmirësojnë bashkërendimin institucional në lidhje me riintegrimin;
- Të përpilohen dhe të publikohen paketa informuese për shërbimet e riintegrit dhe kontaktet e ofruesve të shërbimeve; t'u shpërndahen ato shtetasve shqiptarë në pikat e kalimit të kufirit dhe zyrat e shtetit;
- Të merren masa specifike që lehtësojnë krijimin e bizneseve të vogla nga të kthyerit (fonde investimi, ndihmë juridike, hua preferenciale) në kuadër edhe të veprimtarisë së Fondit Shqiptar për Zhvillimin e Diasporës;
- Të bashkëpunohet me sektorin privat dhe shkollat profesionale në Shqipëri për zhvillimin e testeve standarde, që konfirmojnë përfitim të aftësive profesionale që njihen, për ata persona që nuk kanë arsimin formal në një fushë të caktuar;
- Të zhvillohen dhe të përditësohen vazhdimisht materialet *on line* dhe *off line* për mundësitë aktuale të investimit në Shqipëri në bazë të informacionit të mbledhur nga autoritetet vendore;
- Të angazhohen grupet e ndryshme të diasporës në zhvillimin kombëtar dhe vendor, përmes projekteve të hartuara posaçërisht për këtë qëllim;
- Të kryhet vlerësimi i nevojave për rregullimin e marrëdhënieve të punës që përfshin të huajt e punësuar individualisht në Shqipëri, sidomos të konsiderohet shtrirja e garancive të Kodit të Punës (përfshirë kërkesën për të lidhur një marrëveshje me shkrim me punëtorët e huaj, dhënien e garancive për pagimin e rrogës në kohë dhe respektimin e standardeve të sigurisë) të të gjithë punëtorët migrantë të punësuar në Shqipëri;
- Të merren masa për të siguruar që punëtorëve migrantë t'u kryhet pagesa e plotë për të gjithë punën e kryer prej tyre, pavarësisht statusit të tyre ligjor; të përcaktohet një procedurë për t'i vënë këto masa në zbatim për punëtorët e parregullt;
- Të vlerësohen aktet ekzistuese ligjore, procedurat administrative dhe skema të asistencës për punë që të identifikohen pengesat ndaj punësimit dhe mbrojtjes së të drejtave të grave në tregun e punës (me fokus tek imigrantët);
- Bazuar në rezultatet e rishikimit, të zhvillohen dhe të zbatohen masat e synuara për të promovuar aksesin e migraenteve në tregun e punës në Shqipëri. Të konsiderohet trajnimi i asistentëve femra që do të zhvillojnë konsultime me imigrantët, që do të publikojnë fletëpalosjet në gjuhët kryesore të përdorura nga imigrantët për t'i informuar ato për kontaktet e institucioneve shtetërore dhe OJQ-të që ndihmojnë në gjetjen e punësimit;
- Të prezantohet një procedurë e shpejtë për shqyrtimin e aplikimeve për leje pune nga mbajtësit e lejes së qëndrimit për bashkim familjar.

II.5. Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë është përgjegjëse për zbatimin e 3 masave:

- Të vlerësohen rezultatet e nismave dhe me anë të konsultimeve ndërinstytucionale të përcaktohet një mekanizëm i përhershëm që pengon “rrjedhjen e trurit” të shtetasve shqiptarë;
- Të përpilohen standarde dhe procedura të përbashkëta për njohjen automatike të kualifikimeve akademike në kuadër të Këshillit të Bashkëpunimit Rajonal (KBR) të Evropës Juglindore;
- Të negociohen dhe të nënshkruhen marrëveshje bashkëpunimi me vendet kryesore të destinacionit për shtetasit shqiptarë në fushën e trajnimit profesional dhe njohjes së përbashkët të çertifikatave të trajnimit.

II.6. Ministria e Drejtësisë është përgjegjëse për zbatimin e 1 mase:

- T’u jepet asistencë ligjore falas dhe informacion për të drejtat migrantëve të parregullt që janë të ndaluar.

II.7. Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale është përgjegjëse për zbatimin e 5 masave:

- Të sigurohet që kuadri ligjor dhe institucional ofron strehim për të miturit e pashoqëruar që kalojnë kufirin në mënyrë të parregullt, si edhe që burime të mjaftueshme vihen në dispozicion për këtë qëllim;
- Të gjurmohet niveli i ofrimit të kujdesit social dhe mbështetjes për të miturit migrantë të pashoqëruar shqiptarë të kthyer nga vendet e destinacionit, familjet e të cilëve nuk janë identifikuar ose që janë konsideruar të braktisur nga prindërit dhe tyre; të evidentohen boshllëqet;
- Të identifikohen dhe të hiqen pengesat për akses në shërbime publike për migrantët e parregullt; në veçanti, të rishikohen mundësitë për të ofruar shkollim parësor për fëmijët e migrantëve të parregullt dhe kujdes shëndetësor bazë për të huajt që nuk kanë status të rregullt (shtrirja përtej kujdesit në rast urgjent);
- Të trajnohen mjekët, infermierët dhe stafi spitalor dhe i kujdesit shëndetësor që të përmirësohen shërbimet ndaj të huajve dhe punëtorëve migrantë në vend duke kuptuar më mirë përcaktuesit e risqeve përkatëse shëndetësore dhe sociale si edhe ndikimin e kulturës të shëndeti dhe sëmundjet;
- Të hartohen programe përmes konsultave ndërinstytucionale që piketojnë nevojat e kategorive vulnerabël të të huajve dhe të monitorohet kërkesa për shërbime specifike.

II.8. Instituti Kombëtar i Statistikave është përgjegjës për zbatimin e 5 masave:

- Identifikimi i mangësive/vështirësive në mbledhjen e të dhënave administrative për migracionin dhe hartimi i një modeli të ri standard për mbledhjen e tyre;
- Të zhvillohet një metodologji për mbledhjen e të dhënave mbi daljet e shtetasve shqiptarë dhe kthimeve në Shqipëri si edhe hyrjeve të migrantëve, por edhe për praninë e migrantëve në çdo sektor dhe rajon për të prodhuar statistika të përditësuara rregullisht që mbulojnë një larmi çështjesh si punësimi, shëndetësia, arsimi, krimi etj.);
- Të kryhen vlerësime të rregullta të ndikimit të migracionit në burimet e punësimit në dispozicion dhe të përdoren rezultatet për planifikimin, hartimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave të punësimit;
- Të kryhen vlerësime të rregullta mbi ndikimin e tanishëm dhe të ardhshëm të flukseve migratore në volumn dhe strukturën e fuqisë punëtore vendase;
- Të rriten kapacitetet e institucioneve përkatëse të QSH për mbledhjen dhe analizimin e të dhënave të plota dhe konsistente për migracionin për motive punësimi; parashikimet për migracionin të përdoren me qëllim zhvillimin e politikave afatgjata për migracionin për motive punësimi.

II.9. Shkolla Shqiptare e Administratës Publike është përgjegjëse për zbatimin e 1 mase:

- Të rriten kapacitetet institucionale për mbledhjen e të dhënave administrative për migracionin si edhe për kryerjen e studimeve mbi migracionin përmes trajnimeve (përfshirë trajnimin në vendin e punës), vizitave studimore etj.

II.10. Drejtoria e Përgjithshme e Shërbimit Kombëtar të Punësimit është përgjegjëse për zbatimin e 4 masave:

- Të jepen stimuj për arsimimin, trajnimin dhe punësimin e të rinjve dhe të miturve të pashoqëruar në rajonet e origjinës/banimit në bashkëpunim me autoritetet vendore;
- Të kryhet (kontraktohet) një vlerësim i detajuar i sfidave dhe nevojave specifike të migrantëve të kthyer për integrimin e tyre më të efektshëm në tregun e brendshëm të punës;
- Të forcohet bashkëpunimi me institucionet homologe në vendet e destinacionit për transferimin e praktikave të mira për dhënien e informacionit migrantëve (vizita studimore, ndarja e materialeve etj);
- Gjatë lëshimit të lejes së punës dhe të qëndrimit, të shpërndahen fletë informuese për të drejtat e punëtorëve imigrantë dhe kontaktet e institucioneve/organeve/agjencive me të cilat mund të konsultohen në rast se shkelen të drejtat e tyre.

II.11. Banka e Shqipërisë është përgjegjëse për zbatimin e 3 masave:

- Të ndërmerren anketa periodike për strategjitë financiare dhe modelet e përdorimit të instrumenteve financiare për të identifikuar boshllëkun në sistemin financiar dhe mundësitë për përmirësim në lidhje me remitancat;
- Të rritet aksesimi në shërbimet bankare dhe ato financiare për dërgimin e remitancave përmes:
 - nxitjes së konkurrencës nëpërmjet aktorëve të rinj, promovimit të novacionit e cila do të reflektohet në shërbime efikase si nga pikëpamja e komisioneve, ashtu edhe të kohës së procesimit të dërgesave; rritjen e kushteve të transparencës dhe mbrojtjen e konsumatorit nëpërmjet miratimit të “Ligjit për shërbimet e pagesave në Republikën e Shqipërisë”;
 - edukimit financiar dhe fushatave promociionale drejtuar migrantëve dhe marrësve të remitancave duke përfshirë këtu dhe zbatimin e projektit Greenback në Berat dhe në varësi të rezultateve, replikimit në qarqe të tjera të vendit;
- Të inkurajohen institucionet e tregjeve financiare për të zhvilluar produkte specifike dhe novatore për migrantët dhe familjet e tyre përmes konsultimeve periodike.

II.12. Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve është përgjegjëse për zbatimin e 1 mase:

- Të kryhen anketa dhe konsultime të rregullta me sipërmarrësit shqiptarë që qëndrojnë jashtë vendit në vendet kryesore të destinacionit për të matur nivelin e interesit të tyre për investime në Shqipëri dhe për të identifikuar pengesat kryesore.

II.13. Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi është përgjegjëse për zbatimin e 2 masave:

- Të rishikohet aktiviteti aktual i Komisionerit kundër Diskriminimit në lidhje me monitorimin dhe mbrojtjen e të drejtave të të huajve me qëndrim në Shqipëri, sidomos me zbatimin e parimit të mosdiskriminimit; nëse mendohet e nevojshme, të caktohet një punonjës i veçantë që të fokusohet në vëzhgimin e respektimit të parimit të mosdiskriminimit për të huajt;
- Bazuar në rishikimin e mësipërm, të prezantohet një procedurë e rregullt raportimi për monitorimin e respektimit të parimit të mosdiskriminimit në lidhje me të drejtat e migrantëve.

II.14. Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore është përgjegjëse për zbatimin e 1 mase:

- Të krijohet një njësi qendrore në Inspektoratin e Punës për të zbuluar dhe hetuar shkeljet kundër punëtorëve të huaj.

II.15. Instituti i Sigurimeve Shoqërore është përgjegjëse për zbatimin e 3 masave:

- Të identifikohen kategoritë e rezidentëve të huaj që nuk mbulohen me sigurime shoqërore mes të huajve, të zbulohen arsyet se përse ndodh kjo dhe të jepen rekomandime për ndryshimet e duhura ligjore dhe procedurale;
- Të informohen kategoritë e të huajve të identifikuar si më pak të informuar për mundësitë dhe përfitimet e sistemit kombëtar të sigurimeve shoqërore;
- Të bëhen ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor që të sigurohet e drejta për kujdes social për të gjitha kategoritë e migrantëve të mitur.

II.16. Agjencia e Ofrimit të Shërbimeve Publike të Integruara është përgjegjëse për zbatimin e 1 mase:

- Të rritet aksesimi në shërbime publike për rezidentët e huaj duke u dhënë informacion (faqe interneti, aplikacione celulare, fletëpalosje, pika konsultative në zyra shtetërore) për pranueshmërinë, të drejtat, dokumentacionin e nevojshëm etj. në gjuhët që përdorin ata.

III. Analizë një për një e zbatimit të masave

Në Strategjinë Kombëtare për Migracionin dhe Planin e saj të Veprimit (2019-2022), përcaktohen prioritetet, objektivat, nënobjektivat dhe masat për zbatimin e tyre.

Nga 127 masa që përmban Plani i Veprimit (2019-2022), për periudhën Qershor 2019-Qershor 2020, janë zbatuar 10 masa, 29 masa janë në proces, 12 masa janë pjesërisht të zbatuara dhe një masë e pazbatuar.

Objektivi Specifik A: Garantimi i qeverisjes strategjike të migracionit në Shqipëri;

Masa A.1.1. (a) Të kryhet rishikimi i legjislacionit shqiptar për migracionin për të identifikuar mangësitë në raport me legjislacionin e BE-së dhe atë ndërkombëtar, lidhur me qëllimin, garancitë procedurale dhe garantimin e të drejtave të migrantëve, si dhe përdorimin e terminologjisë kryesore ndërkombëtare në fushën e migracionit.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

MEPJ, MFE, MSHMS, MASR, MSHD, MD, IOM, Delegacioni i BE-së.

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Ministria e Brendshme (MB) dhe institucionet përgjegjëse, në bashkëpunim me Organizatën Ndërkombëtare për Migracionin, në kuadër të projektit “Mbështetje për zhvillimin e një politike migracioni në Shqipëri”, organizuan më datë 5 Nëntor 2018, Tryezën e Rrumbullakët për legjislacionin në fushën e migracionit. Tryeza e Rrumbullakët u zhvillua me qëllim diskutimin e

gjetjeve të vlerësimit dhe rekomandimet përkatëse, në lidhje me ligjin nr. 108/2013, "Për të huajt", i ndryshuar dhe Ligjin nr. 9668, datë 18.12.2006 "Për emigrimin e shtetasve shqiptarë për motive punësimi", i ndryshuar, kundrejt standardeve ndërkombëtare;

Në Dhjetor 2018, ka nisur puna për procesin *screening*, Kapitulli 24 "Liria, Drejtësia dhe Siguria". Gjatë procesit **është kryer edhe:**

- Analiza e kuadrit legjislativ të migracionit (përfshirë konventa, akte ligjore dhe nënligjore etj);
- Kuadri strategjik (strategji, plane veprimi, duke përfshirë edhe mekanizmin e vlerësimit të strategjive);
- Kuadri institucional (përfshirë ministritë, institucionet apo stukturat e përfshira për secilën fushë, bashkëpunimin ndër-institucional përfshirë këtu marrëveshje, memorandumet e përbashkëta etj);
- Kapacitetet administrative (strukturat e përfshira dhe numrin e punonjësve për secilën strukturë).

Është miratuar Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 400, datë 19.6.2019, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të Planit të Veprimit 2019–2022".

Qeveria e Shqipërisë hartoi ligjin nr.13/2020 "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 108/2013, "Për të huajt", i ndryshuar, i cili sjell ndryshime dhe shtesa në dy çështje kryesore që rregullohen nga ligji nr.108/2013 "Për të huajt", i ndryshuar, konkretisht, në politikën e vizave, në krijimin e mekanizmave të nevojshëm për lëshimin e vizave elektronike *online* dhe politikën e punësimit të të huajve, në përmirësimin e disa dispozitave të lidhura me lejet e punës. Në nenin 9 dhe 10 të ligjit të ri thuhet se, qytetarët e BE-së dhe të zonës Shengen dhe anëtarët e familjes të BE-së dhe qytetarët e zonës Shengen që nuk kanë nënshtetësi të vendeve të BE-së kanë të njëjtat të drejta si shtetasit shqiptarë në fushën e punësimit dhe vetë-punësimit. Ata janë të liruar nga detyrimi për t'u pajisur me leje pune ose certifikatë pune dhe nga kufizimet e kuotave, në mënyrë që të punojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë. Nenet 9 dhe 10 të ligjit të ri përafrojnë pjesërisht nenin 24, pika 1 të Direktivës 2004/38 / EC të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të 29 Prillit 2004 mbi të drejtën e qytetarëve të Unionit dhe anëtarëve të familjes së tyre për të lëvizur dhe banuar lirshëm brenda territorit të Shteteve Anëtare. Më 18 dhjetor 2019 është aprovuar me Vendimin e Këshillit të Ministrave "Propozimi i projektligjit" Për disa ndryshime dhe ndryshime në ligjin nr.108 / 2013, "Për të huajt", të ndryshuar ". Më 12 shkurt 2020, ligji i lartpërmendur u miratua nga Parlamenti i Republikës së Shqipërisë;

Ndryshimi i ligjit Nr.139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore", me ligjin Nr.38/2019 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin Nr.139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore".

Ministria e Financave dhe Ekonomisë (MFE) raporton, se zbatimi i masës A.1.1. (a)., është realizuar nëpërmjet rishikimit dhe miratimit të legjislacionit të ri në fushën e migracionit dhe punësimit. Legjislacioni i hartuar ka synuar përafrim me standardet ndërkombëtare dhe legjislacionin e BE-së, në fushën e migracionit të punës.

Miratimi i vendimit nr.620, datë 18.9.2019, të Këshillit të Ministrave "Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit e të procedurës për pajisjen, refuzimin dhe anulimin e lejes së punës si punëtor stinor, të tipit "A/PS"". Ky projektvendim përafrohet pjesërisht direktivën 2014/36/EU të Parlamentit dhe Këshillit Evropian të 26 Shkurtit 2014 "Për kushtet e hyrjes dhe qëndrimit të shtetasve të vendeve të treta për qëllime të punësimit si punëtorë stinorë".

Rishikimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr.85, datë 12.2.2014, "Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit e të procedurës për pajisjen, refuzimin dhe anulimin e lejes së punës, për të transferuarit brenda ndërmarrjes, të tipit "A/TN"", me qëllim përafrimin me direktivën 2014/66/BE të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të 15 Majit 2014 "Mbi kushtet e hyrjes dhe të qëndrimit të shtetasve të vendeve të treta në kuadër të transferimit brenda ndërmarrjes". Është hartuar projektvendimi i Këshillit të Ministrave "Për disa shtesa dhe ndryshime në vendimin nr.85, datë 12.2.2014, "Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit e të procedurës për pajisjen, refuzimin dhe anulimin e lejes së punës, për të transferuarit brenda ndërmarrjes, të tipit "A/TN""(në proces miratimi).

Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 101, datë 23.2.2018 "Për mënyrën e organizimit dhe të funksionimit të agjencive private të punësimit". Ky projektvendim ka synuar përputhshmërinë me konventën ndërkombëtare no.181 të Organizatës Ndërkombëtare të Punës (ILO) "Për agjencitë private të punësimit".

Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr.286, datë 21.5.2018 "Për disa rregulla të veçanta për punëmarrësit e përkohshëm, të cilët punësohen nga agjencitë e punësimit të përkohshëm". Ky projektvendim përafrohet direktivën 2008/104/EK/ të Parlamentit Evropian dhe Këshillit të 19 Nëntorit 2008, "Për agjencitë e përkohshme të punësimit".

Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 555, datë 31.7.2019 "Për disa shtesa dhe ndryshime në Vendimin nr.286, datë 21.5.2018 të Këshillit të Ministrave "Për disa rregulla të veçanta për punëmarrësit e përkohshëm, të cilët punësohen nga

agjencitë e punësimit të përkohshëm". Ky projektvendim plotëson dhe përmirëson vendimin e Këshillit të Ministrave nr.286/2018 dhe realizon përafrim të pjesshëm me direktivën e Këshillit të 25 Qershorit 1991 (që plotëson masat për nxitjen e përmirësimeve në sigurinë dhe shëndetin në punë të punëtorëve me marrëdhënie pune të qëndrueshme ose marrëdhënie të përkohshme të punës (91/383/EEC).

Miratimi i ligjit Nr.15/2019 "Për nxitjen e punësimit" dhe akteve nënligjore. Ligji, ndër të tjera, synon të adresojë edhe rekomandimet në fushën e ofrimit të shërbimeve të punësimit të huajve me qëndrim të rregullt për qëllime punësimit si dhe refugjatëve dhe kategorive të tjera të huajve (neni 4, L.15/2019).

Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr.659, datë 10.10.2019 për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Punësimi dhe Aftësi 2019-2022 dhe Planit të veprimit për zbatimin e saj. Plani i veprimit përmban masa të cilat synojnë zbatimin e legjislacionit të përafër në fushën e punësimit, agjencive private të punësimit dhe migrimit të punës, si dhe masa të cilat synojnë përafrimin e mëtejshëm të legjislacionit në fushën e migracionit në kuadër të kapitujve 2, 19 dhe 24 të Planit Kombëtar për Integrimin Evropian.

Ministri i Shtetit për Diasporën (MSHD) raporton, se me Urdhrin Nr. 43, datë 12.02.2019 të Kryeministrit "Për caktimin e koordinatorit shtetëror për marrëveshjet shtetërore në fushën e sigurimeve për shtetasit shqiptarë jashtë vendit" është caktuar në detyrën e Koordinatorit Shtetëror z. Etjen Xhafaj, zëvendësministër në Ministrinë për Evropën dhe Punët e Jashtme. Detyra kryesore e Koordinatorit Shtetëror për marrëveshjet shtetërore në fushën e sigurimeve për shtetasit shqiptarë jashtë vendit është ndjekja e procesit të inicimit, negociimit dhe finalizimit të marrëveshjeve shtetërore dypalëshe në fushën e sigurimeve për shtetasit shqiptarë jashtë vendit. Koordinatori shtetëror raporton me shkrim çdo tre muaj përpara Komitetit Shtetëror për Diasporën për ecurinë e këtij procesi.

Me Urdhrin Nr. 78, datë 17.04.2019 të Kryeministrit "Për caktimin e koordinatorit shtetëror për marrëveshjet shtetërore në fushën e njohjes së lejeve të drejtimit të automjeteve për shtetasit shqiptarë jashtë vendit" është caktuar në detyrën e Koordinatorit Shtetëror z. Arlan Shkreli, zëvendësministër në Ministrinë e Infrastrukturës dhe Energjisë. Koordinatori shtetëror për marrëveshjet shtetërore në fushën e njohjes së lejeve të drejtimit të automjeteve për shtetasit shqiptarë jashtë vendit ndjek procesin e negociimit të marrëveshjeve dypalëshe shtetërore në këtë fushë. Koordinatori shtetëror raporton me shkrim çdo tre muaj përpara Komitetit Shtetëror për Diasporën për ecurinë e këtij procesi.

Me Urdhrin Nr. 92, datë 17.05.2019 të Kryeministrit "Për ngritjen e grupit të punës dhe caktimin e personit përgjegjës për mbrojtjen e të drejtave të shqiptarëve që vuajnë heqjen e lirisë jashtë vendit, të drejtave të migrantëve nëpërmjet informimit mbi mundësitë e ndryshme për të apeluar ndaj shkeljeve të të drejtave të tyre, në strukturat e vendeve pritëse si dhe në ato ndërkombëtare është caktuar person përgjegjës dhe kryesues i grupit të punës znj.Fjoralba Caka, zëvendësministre në Ministrinë e Drejtësisë. Për realizimin dhe ecurinë e procesit grupi i punës raporton me shkrim çdo 3 muaj në mbledhjen e radhës së Komitetit Shtetëror të Diasporës.

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale (MSHMS) raporton, se në Mars 2019, është miratuar vendimi i Këshillit të Ministrave nr.111, "Për procedurat dhe rregullat për kthimin dhe riatdhesimin e fëmijës së pashoqëruar", ky vendim synon të garantojë të drejtat e fëmijëve të pashoqëruar dhe t'i ofrojë atyre mbrojtjen më të lartë të mundshme, nëpërmjet krijimit të një sistemi të integruar mbrojtjeje dhe koordinimi efikas të të gjitha institucioneve shtetërore dhe OJF-ve, në fuksion të ushtrimit të përgjegjësisë të tyre sipas legjislacionit në fuqi dhe rregullave të posaçme të përcaktuara në këtë VKM.

Masa A.1.1. (b) Të vlerësohet niveli i zbatimit të konventave të ratifikuara dhe ndikimit që ato kanë në garantimin e të drejtave të migrantëve, me qëllim identifikimin e mekanizmave që do të nxisnin zbatimin e tyre të efektshëm.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

MFE, MSHMS, Avokati i Popullit, IOM

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Është përgatitur raporti për fushën e migracionit, në kuadër të hartimit të Pyetësorit mbi Konventën e OKB-së "Për të drejtat e personave migrantë";

Është përgatitur raporti për fushën e migracionit, në kuadër të të drejtave të njeriut dhe ngritjes së një database-i online të Zyrës së Komisionerit të Lartë të Kombeve të Bashkuara për të Drejtat e Njeriut (OHCHR), mbi mjetet praktike kundër racizmit, diskriminimit, ksenofobisë dhe intolerancës;

Është përgatitur raporti për fushën që mbulon Ministria e Brendshme, në kuadër të hartimit të raportit të Komisionit Evropian kundër Racizmit dhe Intolerancës – ECRI;

Në datën 23 maj 2019, është raportuar në takimin mbi Integrimin dhe përfshirjen e Migrantëve, me përfaqësuesit e Komisionit Evropian kundër Racizmit dhe Intolerancës - ECRI;

Është përgatitur informacioni nga Ministria e Brendshme, në kuadër të hartimit të Raportit periodik kombëtar mbi zbatimin e Konventës së OKB-së “Për të drejtat e fëmijës”;

Është përgatitur një informacion për fushën e migracionit në kuadër të takimit të 11-të të Nënkomitetit Bashkimi Evropian – Shqipëri “Drejtësia, Liria dhe Siguria”;

Është përgatitur raporti mbi zbatimin e Kartës Sociale Evropiane (neni 18), të Këshillit të Evropës, për pjesën e migracionit;

Është plotësuar Pyetësi “Studim mbi ndikimin e aktiviteteve të OJQ-ve, veçanërisht përpjekjet humanitare që synojnë refugjatët dhe migrantët, për ndryshimin e qasjeve ose dispozitave të së drejtës penale në shtetet anëtare të CoE”, dërguar nga MEPJ;

Është përgatitur Raporti mbi zbatimin e Rezolutës A/Res/74/148 për Mbrojtjen e Migrantëve;

Është plotësuar Pyetësi i Raportuesit të posaçëm për të drejtat e migrantëve: Përfundimi i ndalimit të fëmijëve migrantë dhe ofrimi i pritjes së duhur dhe kujdesit për ta.

Masa A.1.1. (c) Të kryhet rishikim i rregullt i ndikimit të akteve ligjore në mirëqeverisjen e migracionit (si ligji për të huajt, ligji për emigracionin për qëllime punësimi, ligji për diasporën, ligji për azilin etj.) për të identifikuar nevojën për ndryshime ligjore me synim rritjen e efektivitetit të masave ligjore.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

MFE, MEPJ, MSHMS, MSHD, MASR, MD, IOM

Afati i Realizimit

Rishikimi i 1-rë, deri në fund të 2020. Çdo tre vjet më pas, e në vazhdimësi.

Gjendja e zbatimit - në proces

-Miratimi i ligjit nr.13/2020, “Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 108/2013, “Për të huajt”, i ndryshuar.

-Ndryshimi i Ligjit për azilin.

Vazhdon rishikimi i legjislacionit për migracionin, në zbatim të urdhrat të Kryeministrit nr.67, datë 20.05.2020 “Për ngritjen e grupit ndërinstitucional të punës për hartimin e projektligjit “Për të Huajt”, Ministria e Brendshme ka marrë masat e nevojshme për të përcaktuar me urdhër ministri emrat e përfaqësuesve të saj në këtë grup ndërinstitucional të punës (GNP), si dhe emrin e zëvendësministrit përgjegjës i cili do të drejtojë GNP-në; Përfaqësuesit e grupit të punës në Ministrinë e Brendshme, në bashkëpunim me anëtarët e përcaktuar nga institucionet e linjës do të hartojnë projektligjin “Për të Huajt”, sipas përcaktimeve të bëra në urdhrin e Kryeministrit nr.67, datë 20.05.2020 “Për ngritjen e grupit ndërinstitucional të punës për hartimin e projektligjit “Për të Huajt”.

Sekretariati teknik rekomandon:

Të merren masa për rishikimin e ligjit nr. 9668, datë 18.12.2006, “Për emigrimin e shtetasve shqiptarë për motive punësimi”, me qëllim vlerësimin e zbatueshmërisë së tij, si dhe të parashikimeve lidhur me organizimin dhe përgjegjësitë institucionale.

Masa A.2.1. (a) Qartësimi i kompetencave të institucioneve & agjencive kryesore të QSH-së, si edhe identifikimi i kapaciteteve të tyre për qeverisjen e migracionit; të kryhet një vlerësim i thellë i kapaciteteve institucionale për qeverisjen e efektshme të migracionit (në nivele të ndryshme të menaxhimit në të gjitha institucionet përkatëse.).

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

DAP

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Vazhdon puna me qëllim zbatimin e projektit “Forcimi i kapaciteteve institucionale për qeverisjen e migracionit në Shqipëri”, financuar nga Fondi i Zhvillimit i IOM.

Projekti parashikon krijimin e një Grupi Drejtues (GD) me përfaqësues nga Ministria e Brendshme (MB), Departamenti i Administratës Publike (DAP), Shkolla e Administratës Publike (ASPA) dhe IOM, me qëllim koordinimin e aktiviteteve të projektit. Grupi Drejtues, do të sigurojë edhe angazhimin e ministrive dhe institucioneve të tjera në këtë proces. Grupi bashkë-drejtohet nga IOM dhe MB;

Masa A.2.1. (d) Të forcohen kapacitetet e Sektorit të Migracionit të Ministrisë së Brendshme për të kryer funksionet që lidhen me monitorimin e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

IOM, Shkolla Shqiptare e Administratës Publike.

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Gjatë periudhës Qershor 2019 – Qershor 2020, ka vazhduar forcimi i kapaciteteve të stafit të sektorit të migracionit në Ministrinë e Brendshme MB, nëpërmjet trajnimeve. Specialistët e këtij sektori kanë qenë pjesë e 7 (shtatë) trajnimeve. Gjithashtu stafi ka marrë pjesë në rreth 10 takime/konferenca, brenda dhe jashtë vendit, si dhe në rreth 10 takime online, në lidhje me çështjet që prekin migracionin dhe monitorimin e zbatimit të strategjive;

Ende nuk kemi staf shtese të rekrutuar, në Sektorin e Migracionit pranë MB-së.

Sekretariati teknik rekomandon:

Të merren masat e nevojshme për të rekrutuar staf shtesë në Sektorin e Migracionit, të Ministrisë së Brendshme, për të kryer funksionet që lidhen me monitorimin e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin.

Masa A.2.2. (b) Identifikimi i mangësive/vështirësive në mbledhjen e të dhënave administrative për migracionin dhe hartimi i një modeli të ri standard për mbledhjen e tyre;

Institucioni/Agjencia kryesuese

INSTAT

Institucionet Bashkëpunuese

IOM, DBE

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

INSTAT raporton, se është përgatitur raporti mbi mangësitë dhe problematikat mbi statistikën e migracionit në kuadër të mbështetjes nga IOM me ekspertë ndërkombëtarë mbi përmirësimin e mbledhjes së të dhënave të migracionit. Aktualisht po punohet mbi përkthimin e raportit dhe më pas do të shpërndahet me të gjitha institucionet dhe ministrinë e linjës. Modeli i ri standard për mbledhjen e të dhënave jo-administrative për migracionin është hartuar dhe përdorur nga INSTAT.

Hartimi i modelit të ri për mbledhjen e të dhënave për migracionin dhe dizajnimi i pyetësorit të ri ishte një sfidë për INSTAT. Donator ishte IOM, në kuadër të projektit: “Regional Support to Protection-Sensitive Migration Management in the Western Balkans and Turkey”.

Masa A.2.2. (f) Të zhvillohet një metodologji për mbledhjen e të dhënave mbi daljet e shtetasve shqiptarë dhe kthimeve në Shqipëri si edhe hyrjeve të migrantëve, por edhe për praninë e migrantëve në çdo sektor dhe rajon për të prodhuar statistika të përditësuara rregullisht që mbulojnë një larmi çështjesh si punësimi, shëndetësia, arsimi, krimi etj.);

Institucioni/Agjencia kryesuese

INSTAT

Institucionet Bashkëpunuese

MB, IOM

Afati i Realizimit

2020-2022

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Zhvillimi i metodologjisë për mbledhjen e të dhënave dhe zbatimin e saj nga INSTAT, mund të quhet pjesërisht i realizuar.

INSTAT ka punuar në lidhje me tre botime periodike të fokusuar në shkallën, përbërjen dhe pozicionin socio-ekonomik të migrantëve nga dhe për në Shqipëri, si më poshtë vijon:

-Profili i zgjeruar i migracionit, miratuar me Vendim të Këshillit të Ministrave nr. 222, datë 12.3.2020 Për miratimin e Profilit të Zgjeruar Kombëtar të Migracionit për vitet 2015 – 2018;

-Popullsia e Shqipërisë;

-Diaspora në Shifra.

Shpeshësia e përditësimeve të të dhënave për migracionin të mbledhura rregullisht në faqen e internetit të INSTAT-it dhe MB-së, ka qenë Vjetore bazuar në anketa – INSTAT, 3-6 mujore bazuar në të dhëna operative – MB.

Është përgatitur raporti mbi mangësitë dhe problematikat mbi statistikat e migracionit, në kuadër të mbështetjes nga IOM me ekspertë ndërkombëtarë mbi përmirësimin e mbledhjes së të dhënave të migracionit. Aktualisht po punohet mbi përkthimin e raportit dhe më pas do të shpërndahet me të gjitha institucionet dhe ministrinë e linjës. Modeli i ri standart për mbledhjen e të dhënave jo-administrative për migracionin dhe karakteristikat socio-demografike është hartuar dhe përdorur nga INSTAT. Një modeli i ri standart për mbledhjen e të dhënave administrative për migracionin nuk është hartuar akoma. Donator ishte IOM, në kuadër të projektit: “Regional Support to Protection-Sensitive Migration Management in the Western Balkans and Turkey”.

Sfidat:

Hartimi i modelit të ri për mbledhjen e të dhënave bazuar në anketë specifike për migracionin;

Hartimi i pyetësorit të ri dhe analizimi i të dhënave ishin sfida për INSTAT, të cilat u kapërcyen falë mbështetjes së IOM nëpërmjet mundësisë së një eksperti.

Rekomandime:

Hulumtime dhe analiza të thelluara mbi mundësinë e përdorimit të regjistrave administrative në Shqipëri, në kuadër të vlerësimit të migracionit.

Masa A.3.1. (a) Të kryhet një rishikim i aktiviteteve të strukturave të pushtetit vendor në zbatimin e politikave dhe të legjislacionit për migracionin dhe në ofrimin e shërbimeve ndaj migrantëve; propozimi i mekanizmave të duhura të bashkërendimit mes qeverisjes qendrore dhe asaj vendore.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

Të gjitha Ministrinë e linjës, Bashkitë, Aktorët e shoqërisë civile.

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Drejtoria e Çështjeve Vendore dhe Prefekturave, në Ministrinë e Brendshme raporton, se në përputhje me VKM, Nr.400, datë 19.6.2019, "Për zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të planit të veprimit 2019-2022", është bërë ndryshimi i ligjit Nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore", me ligjin Nr.38/2019 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin Nr.139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore", i cili ka përcaktuar në Nenin 1, që pas nenit 29 të ligjit Nr. 139/2015, të shtohet neni 29/1 me këtë përmbajtje: "Funkcionet e bashkive në fushën e diasporës dhe të migracionit", ku në pikën a, të tij citohet: *"Krijimin e strukturës së posaçme për Diasporën dhe migracionin për administrimin e shërbimeve në nivel vendor, si pjesë administrative e Njësive të Vetëqeverisjes Vendore."* Strukturat për diasporën dhe migracionin, do të ngrihen në Njësitë e Vetëqeverisjes Vendore, me miratimin e projekt buxhetit të vitit 2020.

Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë (MASR) raporton, se Zyrat Vendore të Arsimit Parauniversitar ZVAP, pasi kryejnë vlerësimin dhe ekuivalentimin e dokumenteve shkollorë të nxënësve migrantë, sigurojnë regjistrimin e tyre në institucione arsimore në çdo periudhë të vitit shkollor; Në fillimin e vitit shkollor ZVAP-et raportojnë në MASR regjistrimet e nxënësve migrantë në arsimin parauniversitar dhe përditësojnë të dhënat në mënyre periodike;

ZVAP-et informojnë Drejtoritë Rajonale të Arsimit Parauniversitar DRAP, përkatëse për numrin e nxënësve migrantë të regjistruar dhe problematikat e paraqitura për integrimin e tyre në shkollë, në javën e fundit të muajit Janar dhe në javën e fundit të muajit Qershor. ZVAP-i orienton institucionet arsimore që të ofrojnë shërbim psiko-social të veçantë për fëmijët e kthyer nga migracioni;

Institucionet arsimore nga ana e tyre hartojnë plane pune, ku përcaktojnë veprimtari konkrete për të lehtësuar integrimin sa më të shpejtë në arsim të nxënësve migrantë, si psh:

- Krijimin e mundësive për përmirësimin e njohurive në gjuhën amëtare, si edhe mbështetje me plane edukative individuale në lëndët e tjera ku ata kanë nevojë;
- Shërbimi psiko-social shkollor monitoron në vazhdimësi ecurinë e këtyre fëmijëve në aspektin psikologjik dhe social në të gjitha veprimtaritë shkollore;
- Ofrimi i programeve alternative për përkujdesje mësimore pasdite, sigurohet në shkollat qendër komunitare, apo nëpërmjet projektit *"Bëjmë detyrat e shtëpisë"*..etj.

Drejtoritë Rajonale të Arsimit Parauniversitar DRAP dhe Zyrat Vendore të Arsimit Parauniversitar ZVAP, sigurojnë në vazhdimësi mbështetje për pushtetin vendor për vlerësimin e problemeve sociale të familjeve të migrantëve, ofrojnë shërbimin arsimor për personat e moshës shkollore, si dhe bashkëpunojnë me IOM dhe subjekte të ndryshme në të gjitha fushatat e ndërgjegjësimit për parandalimin e migracionit të parregullt.

Gjithashtu, referuar pikës 1.4, pikës 1.5 dhe 11.2, Kreu 2, të Udhëzimit Nr.44, datë 21.08.2013 "Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave të njëvlefshmërisë së dëftesave dhe diplomave të nxënësve të arsimit parauniversitar të ardhur nga jashtë vendit" dhe në zbatim të shkresës 9242, datë 10.11.2015, "Për regjistrimin dhe trajtimin e nxënësve që kthehen nga emigracioni", të ardhur nga MASR, Zyra Vendore Arsimore Tiranë, ka përgjegjësinë, që për çdo nxënës të kthyer nga emigracioni t'i ofroj mundësinë e risistemimit në një nga institucionet arsimore nën juridiksionin e saj.

Përsa i përket bazës ligjore, kemi moskufizim për arsimin e detyruar edhe në rastet e mungesës së dokumentacionit shkollor. Në rastin e Arsimit të Mesëm të Lartë (AML) domosdoshmëri është vërtetimi i vijueshmërisë së procesit mësimor nga shteti që vjen, pra e kemi më të kufizuar bazën ligjore që operojmë (Aktet e tjera nënligjore në fuqi që operojnë në fushën e arsimit parauniversitar).

Për çdo rast komunikohet me institucionin arsimor ku do të vijoje mësimin çdo nxënës i rikthyer, duke ofruar mbështetje maksimale institucionale për të plotësuar mangësitë në gjuhën shqipe dhe në programin mësimor. Për vitin shkollor 2019-2020, procedura e regjistrimit dhe trajtimit (njëvlefshmërisë) është kryer për 220 nxënës gjithësej, përfshirë të dyja ciklet e arsimit parauniversitar (Arsimin i Mesëm i Ulët dhe Arsimi i Mesëm i Lartë).

Rekomandime:

Drejtoria e Çështjeve Vendore dhe Prefekturave, në Ministrinë e Brendshme, sugjeron të rishikohet terminologjia e përdorur në këtë strategji, lidhur me qeverisjen vendore, pasi nuk përputhet me ndryshimet ligjore që i përkasin ligjit Nr. 115/2014 "Për ndarjen administrativo-territoriale të Njësive të Vetëqeverisjes Vendore në Republikën e Shqipërisë", si dhe ligjit Nr. 139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore", në të cilët termi *Komunë* është hequr.

Masa A.3.1. (b) Të kryhet një analizë për të identifikuar mangësitë e mundshme në koordinimin institucional në nivel horizontal dhe vertikal, si edhe mangësitë në ofrimin e informacionit dhe shërbimeve për kategori të ndryshme migrantësh, për shkak të koordinimit të pamjaftueshëm mes aktorëve, si edhe të rekomandohen ndryshime në organizimin e shërbimeve.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

Kryeministri, IOM

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Brendshme në bashkëpunim me përfaqësues nga DAP dhe ASPA, si edhe ekspertët e IOM, kanë filluar punën me qëllim zbatimin e projektit “Forcimi i kapaciteteve institucionale për qeverisjen e migracionit në Shqipëri”, financuar nga Fondi i Zhvillimit i IOM. Me qëllim zbatimin e tij, Shqipërisë i është akorduar fondi prej 100.000 USD. Projekti do të jetë dy vjeçar dhe do të menaxhohet nga Zyra e IOM në Tiranë.

Qëllimi i projektit, është që të përmirësojë qeverisjen në fushën e migracionit nëpërmjet forcimit të kapaciteteve për nëpunës të administratës shqiptare, të ngarkuar me zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin (SKM) dhe Planin e Veprimit 2019-2022, me përfutjes të gjithë migrantët dhe në veçanti kategoritë e migrantëve vulnerabël.

Është krijuar Grupi Drejtues (GD) i projektit, me përfaqësues nga Ministria e Brendshme (MB), Departamenti i Administratës Publike (DAP), Shkolla e Administratës Publike (ASPA) dhe IOM, me qëllim koordinimin e aktiviteteve të projektit. Grupi Drejtues, do të sigurojë edhe angazhimin e ministrave dhe institucioneve të tjera në këtë proces. Grupi bashkë-drejtohet nga IOM dhe MB.

Në takimin e parë, zhvilluar më 6 Shkurt 2020, janë prezantuar programi dhe plani i aktiviteteve, si dhe rolet institucionale përkatëse.

Në kuadër të zbatimit të projektit, më datë 8 Korrik 2020, është organizuar takimi i dytë i Grupit Drejtues të projektit. Nisur nga rrethanat lidhur me shpërthimin e COVID-19, takimi është zhvilluar online, përmes Skype. Gjatë këtij takimi ekipi i ekspertëve të IOM paraqiti metodologjinë e vlerësimit institucional që po kryhet, si dhe evidentoi nevojën për mbështetje, në drejtim të angazhimit dhe përfshirjes së aktorëve të tjerë. Përfaqësuesit e institucioneve shtetërore bënë komentet dhe dhanë sugjerimet e tyre për vazhdimësinë e procesit të vlerësimit të thelluar të kapaciteteve institucionale për qeverisje efektive të migracionit.

Masa A.4.1. Rishikimi i partneriteteve ekzistuese institucionale për migracionin dhe formulimi i partneriteteve të reja;

(a) Të analizohet deri në çfarë mase janë të përfshirë në hartimin dhe zbatimin e politikave dhe programeve për migracionin aktorët joqeveritarë në fushën e migracionit (shoqëria civile, sektori privat, migrantët dhe partnerët ndërkombëtarë); të identifikohen fushat e qeverisjes së migracionit ku këto partneritete janë thelbësore.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

Të gjitha ministratë e linjës përgjegjëse për aspekte të menaxhimit të migracionit, Aktorë të shoqërisë civile dhe partnerë ndërkombëtarë, IOM

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Në Qershor 2019 është miratuar Vendimi i Këshillit të Ministrave nr. 400, datë 19.6.2019, “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të Planit të Veprimit 2019–2022”. Procesi i hartimit të këtij dokumenti ka kaluar nëpërmjet një faze të gjatë konsultimi me aktorët qeveritarë dhe joqeveritarë në fushën e migracionit, si dhe reflekton në përmbajtjen e tij edhe kontributin e shoqërisë civile, sektorit privat, partnerëve ndërkombëtarë dhe migrantëve;

Në kuadër të procesit për hartimin e Strategjisë Kombëtare për Qeverisjen e Migracionit dhe Planit të saj të Veprimit, Ministria e Brendshme dhe Organizata Ndërkombëtare për Migracionin (IOM), organizuan një takim konsultativ me përfaqësues të Shoqërisë Civile, Akademisë dhe Organizatave të Biznesit, në datën 7 Dhjetor 2018, në Tiranë dhe një takim konsultativ me përfaqësuesit e Delegacionit të BE-së dhe shteteve anëtare të BE-së mbi Strategjinë Kombëtare për Qeverisjen e Migracionit dhe Planin e saj të Veprimit (2019-2022), në datën 13 Dhjetor 2018, në ambjentet e Ministrisë së Brendshme.

Drafti i konsoliduar i Strategjisë Kombëtare për Qeverisjen e Migracionit dhe Planit të saj të Veprimit, hartuar nga Grupi Ndërinstitucional i Punës (GNP) me mbështetjen e ekspertëve të IOM-it, kanë qenë në dispozicion për konsultime publike që prej datës 27 Nëntor 2018, në portalin përkatës *online*, të Qeverisë.

Fushat kryesore të qeverisjes së migracionit, ku partneritetet janë thelbësore:

- Garantimi i qeverisjes strategjike të migracionit në Shqipëri;
- Garantimi i migracionit të rregullt nga, përmes dhe drejt Shqipërisë;
- Zhvillimi i politikave të efektshme për migracionin për motive punësimi duke rritur ndikimin pozitiv të migracionit tek zhvillimi socio-ekonomik kombëtar dhe vendor;
- Promovimi dhe mbrojtja e të drejtave të migrantëve dhe integrimi i tyre.

Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë raporton, se Drejtoritë Rajonale të Arsimit Parauniversitar DRAP dhe Zyrat Vendore të Arsimit Parauniversitar ZVAP sigurojnë në vazhdimësi mbështetje për pushtetin vendor për vlerësimin e problemeve sociale të familjeve të migrantëve, ofrojnë shërbimin arsimor për personat e moshës shkollore, si dhe bashkëpunojnë me IOM dhe subjekte të ndryshme në të gjitha fushatat e ndërgjegjësimit për parandalimin e migracionit të parregullt.

Ministria e Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale raporton, se së fundmi në fushën e mbrojtjes sociale, ka bërë një rishikim të Strategjisë Kombëtare për Mbrojtjen Sociale dhe zgjatjes së saj për periudhën 2019-2022. Dokumenti i cili u konsultua në takimin e Grupit teknik të Mbrojtjes dhe Përfshirjes Sociale, të GMIP-së "Punësim dhe Aftësim".

Takimi konsultativ i mbajtur më datë 2 Gusht 2019, në ambientet e Ministrisë së Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, në të cilin morën pjesë, përfaqësues nga Përfaqësitë e Organizmave Ndërkombëtarë në Shqipëri: Delegacioni Europian, përfaqësues i UNICEF-it, përfaqësues për Programin ONE UN, përfaqësues nga Organizata Botërore e Shëndetësisë, përfaqësues nga UNDP, si dhe përfaqësues nga UNHCR, kishte si objektiva kryesorë:

- a) diskutimin e gjetjeve nga raporti i monitorimit të Strategjisë së Mbrojtjes Sociale 2015- 2020;
- b) diskutimin e Planit të Veprimit të Shtyerjes së Strategjisë së Mbrojtjes Sociale 2019- 2022.

Gjatë takimit, përfaqësuesit e UNHCR-së, shprehën shqetësimin e përfshirjes si kategori përfituese në të gjitha programet e mbrojtjes sociale, të azilkërkuesve dhe refugjatëve që nga momenti i aplikimit, pasi aktualisht nuk janë kategori përfituese, as në ligjin 57/2019 "Për asistencën sociale në Republikën e Shqipërisë" dhe as në ligjin 121/2016 "Për shërbimet e kujdesit social në Republikën e Shqipërisë". Lidhur me mundësinë e parashikimit të përfshirjes së këtyre kategorive, si kategori përfituese në fushën e shërbimeve sociale, sqarojmë se ligji për shërbimet sociale është parashikuar në planin e veprimit të zgjatjes së Strategjisë së Mbrojtjes Sociale 2019-2022, si një nga detyrimet që rrjedhin, si nga Strategjia Kombëtare për Migracionin 2019-2022, ashtu edhe nga draft-ligji i ri për azilin, i cili në nenin 54 të tij parashikon që aplikuesi (azilkërkues dhe refugjatë) deri në përfundimin e procedurave për përcaktimin e statusit të mbrojtjes ndërkombëtare, ka të drejtë të përfitojë shërbimet e kujdesit shoqëror.

Në Mars 2019, është miratuar vendimi i Këshillit të Ministrave nr.111, "Për procedurat dhe rregullat për kthimin dhe riatdhesimin e fëmijës së pashoqëruar", ky vendim synon të garantojë të drejtat e fëmijëve të pashoqëruar dhe t'i ofrojë atyre mbrojtjen më të lartë të mundshme, nëpërmjet krijimit të një sistemi të integruar mbrojtjeje dhe koordinimi efikas të të gjitha institucioneve shtetërore dhe OJF-ve, në fuksion të ushtrimit të përgjegjësi të tyre sipas legjislacionit në fuqi dhe rregullave të posaçme të përcaktuara në këtë VKM. Gjatë procesit të hartimit të këtij akti ligjor, që rrjedh si detyrim për zbatimin e ligjit nr.18/2017, "Për të Drejtat dhe Mbrojtjen e Fëmijës", ka dhënë mbështetje me asistencë të rëndësishme edhe *Organizata Terre des Hommes*. Njëkohësisht edhe organizata të tjera, të cilat ushtrojnë veprimtarinë e tyre në fushën për të drejtat dhe mbrojtjen e fëmijës, ashtu si edhe për hartimin e akteve të tjera nënligjore, kanë dhënë komentet dhe mendimet e tyre edhe për këtë akt, si nëpërmjet komunikimit zyrtar, në formë elektronike, lidhur me përmbajtjen e aktit, ashtu edhe gjatë organizimit të tryezave dhe takimeve të ndryshme të konsultimit lidhur me këtë dokument. Këto takime janë zhvilluar gjatë vitit 2018;

Në fushën e përfshirjes sociale, MSHMS në bashkëpunim me Delegacionin e Shqipërisë në BE, organizoi më datë 12 Dhjetor 2018, seminarin e katërt për Integrimin e Romëve dhe Egjiptjanëve, seminari përbëhej nga dy sesione kryesore. Në sesionin e parë u diskutua zbatimi i përfundimeve operationale të seminarit të vitit 2016, mbi përfshirjen e minoriteteve rome dhe

egjiptjane, 2016-2018, informim mbi veprimet e ndërmarra deri në atë moment, diskutimi i problemeve të hasura në nivel kombëtar dhe lokal, si dhe të identifikojë zgjidhjet e mundshme për të përmirësuar zbatimin efektiv të politikave të përfshirjes.

Në sesionin e dytë pjesëmarrësit diskutuan problemet specifike në sektorët e mëposhtëm, për të identifikuar zgjidhje konkrete.

- Edukimi dhe anti-xhopsizmi;
- Punësimi dhe Arsimi Profesional;
- Qasja në kujdesin shëndetësor dhe social;
- Strehimi;
- Të rikthyerit dhe regjistrimi civil.

Në takim morën pjesë përfaqësues nga: Organizatat Rome dhe Egjiptiane në Shqipëri, Delegacioni Evropian në Shqipëri, përfaqësues nga pushteti lokal; përfaqësues nga ministratë e linjës; përfaqësues nga organizatat ndërkombëtare, etj.

Rekomandimet e dala nga konsultimet me grupet e punës u miratuan nga të gjitha Ministratë e linjës, si dhe Komisioni Evropian gjatë vitit 2019.

Në fushën "Të rikthyerit dhe regjistrimi civil", janë përcaktuar dy masa të cilat lidhen me të rikthyerit:

- Krijimi i një sistemi i cili do të mbledhë të dhëna për të rikthyerit.
- Autoritetet lokale, në bashkëpunim dhe koordinim me autoritetet përkatëse shtetërore, pajisen me njohuritë e nevojshme, aftësitë teknike dhe mjetet financiare për të miratuar strategjinë e riintegritimit për të rikthyerit.

Ministria e Brendshme dhe Ministria e Financave dhe Ekonomisë, janë institucionet përgjegjëse për zbatimin dhe raportimin e kësaj mase.

Ndërkohë për fushën e shëndetësisë, është në proces miratimi në Këshillin e Ministrave, draft-Plani Kombëtar për Kontrollin e Drogës, 2019-2023, i cili në nënkapitullin 1.3 "Parandalimi i drogës në institucionet arsimore, në komunitet dhe ndaj shtresave të cënuara", përcakton si një ndër objektivat strategjike për popullatën e përgjithshme dhe grupet në rrezik, edhe "Targetimi dhe adresimi i grupeve vulnerabël si komuniteti rom, punonjëset e seksit, komuniteti LGBT, të infektuarit me HIV-AIDS, personat me infeksione seksualisht të transmetueshme (IST), emigrantët, të pastrehët, personat me probleme të shëndetit mendor, të dënuarit, etj., në rritjen e ndërgjegjësisë së tyre nëpërmjet edukimit dhe parandalimit të abuzimit të drogave joligjore".

Ky dokument i është nënshtruar një procesi konsultimi në vitin 2018 me organizata kombëtare dhe ndërkombëtare që veprojnë në fushën e drogave, si UNODC, WHO, Aksion Plus; Stop Aids; Komuniteti Papa Giovanni XXIII; Komuniteti Emanuel; Komuniteti i Sant' Egidio; Aprad; etj. Në takime nuk ka pasur sugjerime specifike me fokus migracionin dhe migrantët.

Rekomandime:

Ministria e Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (MBZHR), në kuadër të kësaj strategjie sugjeron se mund të japë një kontribut të rëndësishëm në promovimin dhe përgatitjen e fletëpalosjeve informative lidhur me mbështetjet financiare dhe lehtësirat e tjera që jep Qeveria Shqiptare nëpërmjet skemave kombëtare, programit IPARD apo investimeve përmes projekteve të mbështetura nga donatorët e huaj.

Për këtë qëllim, sugjeron që të konsiderohet përfshirja e këtij institucioni, në këtë pikë të planit të veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të informohet për takimet dhe angazhimet e ardhshme, me fokus krijimin e partneriteteve të reja dhe promovimin e zhvillimit të qëndrueshëm dhe afatgjatë të bujqësisë, blegtorisë dhe agro-industrisë.

Masa A.2.1. (a) Qartësimi i kompetencave të institucioneve & agjencive kryesore të QSH-së, si edhe identifikimi i kapaciteteve të tyre për qeverisjen e migracionit; të kryhet një vlerësim i thellë i kapaciteteve institucionale për qeverisjen e efektshme të migracionit (në nivele të ndryshme të menaxhimit në të gjitha institucionet përkatëse.).

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

DAP

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Mbështetur në zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin 2019-2022 dhe Planin e saj të Veprimit, në dt. 6 Shkurt 2020, Ministria e Brendshme në bashkëpunim me, përfaqësues nga DAP dhe ASPA, si edhe ekspertët e IOM, kanë filluar punën me qëllim zbatimin e projektit “Forcimi i kapaciteteve institucionale për qeverisjen e migracionit në Shqipëri”, financuar nga Fondi i Zhvillimit i IOM.

Është krijuar Grupi Drejtues (GD) i projektit, me përfaqësues nga Ministria e Brendshme (MB), Departamenti i Administratës Publike (DAP), Shkolla e Administratës Publike (ASPA) dhe IOM, me qëllim koordinimin e aktiviteteve të projektit. Grupi Drejtues, do të sigurojë edhe angazhimin e ministrive dhe institucioneve të tjera në këtë proces. Grupi bashkë-drejtohet nga IOM dhe MB.

Pasi të kryhet një vlerësim i thelluar i kapaciteteve institucionale për qeverisje efektive të migracionit, në nivele të ndryshme të menaxhimit brenda institucioneve qeveritare, bazuar në këtë vlerësim, do të zhvillohet një program trajnimi për qeverisjen e plotë të migracionit për autoritetet qeveritare, duke përfshirë disa fusha tematike që janë relevante për kontekstin shqiptar.

Objektivi Specifik B: **Garantimi i migracionit të sigurt dhe të rregullt nga, përmes, dhe drejt Shqipërisë;**

Masa B.1.2. Sigurimi i efikasitetit të punonjësve të kufirit. (a.) të rritet numri i oficerëve të përzgjedhjes në kufi dhe në territor;

Institucioni/Agjencia kryesuese

DKM/MB

Institucionet Bashkëpunuese

IOM, OSBE, UNHCR

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Departamenti për Kufirin dhe Migracionin (DKM) raporton, se nga ana e DKM është bërë një studim për nevojat e Policisë Kufitare për shtim të numrit të punonjësve të policisë. Jemi në pritje të plotësimit sipas nevojave me punonjës.

Sekretariati teknik rekomandon:

Të merren masa që në pikat kufitare dhe në territoret me hyrjet/daljet më të mëdha të migrantëve të jenë caktuar oficerë të rinj për përzgjedhjen; sipas nevojës të jetë ofruar përkthim për të huajt;

Të raportohet në lidhje me numrin e oficerëve të rinj të përzgjedhjes në pikat e kalimit të kufirit;

Tregues në përqindje për shkurtimin e kohës së pritjes në kufi; reduktimi me të paktën 50% i rasteve të kalimit të parregullt të kufirit në seksione të përzgjedhura të kufirit, të identifikuar më parë si me risk të lartë.

Masa B.1.3. Përdorimi i procedurave të hyrjes dhe qëndrimit si instrumente të efektshme për parandalimin dhe reduktimin e migracionit të parregullt;

(a) të monitorohet rregullisht efektiviteti i procedurave standarde për verifikimin e qëllimit të hyrjes dhe qëndrimit të të huajve në të gjitha fazat (aplikimi për vizë, intervistimi konsullor, marrja në pyetje nga policia e kufirit).

Institucioni/Agjencia kryesuese

MEPJ

Institucionet Bashkëpunuese

DKM/MB

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme (MEPJ) raporton, se gjatë procedimit të aplikimeve për pajisje me vizë të shtetasve të huaj, Konsujt në Misionet Diplomatieke dhe/ose Postet Konsullore të RSh-së, bazohen në legjislacionin për të huajt në Republikën e Shqipërisë;

Pas marrjes së aplikimeve *online*, Konsujt kryejnë verifikimet përkatëse për secilin aplikim. Konkretisht nga Konsujt vlerësohet dokumentacioni i ngarkuar *online* për secilin rast. Varësisht nga rasti, aplikanti mund të intervistohet nga Konsujt në momentin e paraqitjes në Përfaqësi, për verifikimin e fakteve të paraqitura në kërkesë. Gjithashtu, për çdo aplikim, nëse nga Konsujt gjykohet e arsyeshme, mund të kërket paraprakisht dokumentacion shtesë.

Përqindja e refuzimeve të kërkesave për vizë dhe të hyrjeve (sipas shkaqeve) çdo vit.

Në vlerësimin e VIZA:

Për vitin 2019:

Totali - 3771

Miraturar - 3244

Refuzuar - 527

% - 7.15%

Viza në kufi me kërkesë të MEPJ, Total – 101 viza

Viza në kufi transit për Marinarët, Total – 187 viza

Për vitin 2018

Totali - 3019

Miraturar - 2495

Refuzuar - 524

% - 5.75%

Viza në kufi me kërkesë të MEPJ, Total -142 viza

Viza në kufi transit për Marinarët, Total -103 viza

Theksojmë se vendet me risk në refuzimin e viza të mbështetura në aktet ligjore e nënligjore të Ligjit 108/2013 "Për të huajt", vërehen kryesisht shtetësitë: Bangladeshi, Sri Lanka, Gana, Kamerun, Pakistan, Siri, Egjipt, Jemen.

Masa B.1.3. Përdorimi i procedurave të hyrjes dhe qëndrimit si instrumente të efektshme për parandalimin dhe reduktimin e migracionit të parregullt;

(b) të përmirësohet shfrytëzimi i bazës së të dhënave referuar moduleve E-viza, E-Leje Qëndrimi në FER dhe sistemin TIMS nëpërmjet trajnimeve të stafit konsullor dhe atij të kufirit, për verifikimin e ligshmërisë së qëndrimit, motivit të hyrjes dhe qëndrimit të shtetasve të huaj në territorin e Shqipërisë.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MEPJ

Institucionet Bashkëpunuese

DKM/MB

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme raporton, se aktualisht baza e të dhënave të cilës i referohemi, janë të dhënat e sistemit TIMS. Diplomatët e emëruar në Përfaqësitë e RSh-së, përpara marrjes së detyrës, i nënshtrohen trajnimit përse i përket shërbimeve konsullore dhe sistemeve që përdoren në këtë kuadër. Gjithashtu diplomatët që kryejnë veprime Konsullore dhe përdorin sistemet e nevojshme për mbarëvajtjen e punës, të cilat përmbajnë të dhëna sensitive, pajisen paraprakisht me certifikatën e sigurisë nga strukturat kompetente.

Sekretariati teknik rekomandon:

Të bashkëpunohet me Departamentin e Kufirit dhe Migracionit, për të siguruar dhe raportuar edhe në lidhje me numrin e raporteve të monitorimit të cilat tregojnë qartë mospërputhjen ndërmjet qëllimit të deklaruar dhe atij aktual të udhëtimit, të mbledhur nga pikat e kalimit kufitar çdo vit.

Masa B.1.3. Përdorimi i procedurave të hyrjes dhe qëndrimit si instrumente të efektshme për parandalimin dhe reduktimin e migracionit të parregullt;

(c) të krijohen baza të dhënash për aplikantët për vizë me risk të lartë dhe të besueshëm dhe të diferencohen procedurat e verifikimit për aplikantët sipas aplikimit dhe historikut të tyre të migracionit. Të zhvillohen standarde për pyetje shtesë të detajuara që do të bëhen në intervistat personale dhe listat e dokumenteve shtesë që kërkohen nga aplikantët me risk të lartë.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MEPJ

Institucionet Bashkëpunuese

DKM/MB

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme raporton, se të dhënat për aplikantët, për pajisje me vizë, për në territorin e Republikës së Shqipërisë, procedohen dhe ruhen në sistemin TIMS, i cili është i aksesueshëm nga të gjitha strukturat kompetente për trajtimin e aplikimeve për vizë, në përputhje me legjislacionin për të huajt në RSh-së;

Gjithashtu në përputhje me bazën ligjore, Konsujt në Përfaqësitë e RSh-së që trajtojnë aplikimet për pajisje me vizë të shtetasve të huaj, varësisht nga rasti, mund të kërkojnë dokumentacion shtesë, që i shërbejnë aplikimit. Në rast se gjatë trajtimit të aplikimeve për pajisje me vizë të shtetasve të huaj, Konsulli konstaton paraqitjen e dokumentacionit të falsifikuar nga aplikantët, ai ka të drejtë të vijojë me refuzimin e aplikimit për pajisje me vizë, pa e përcjellë për verifikim këtë të fundit pranë strukturave kompetente.

Në lidhje me numrin e stafit konsullor dhe rojeve të kufirit, të trajnuar mbi metodat e verifikimit gjatë intervistave personale; si edhe përqindjen e pjesëmarrësve meshkuj/femra;

Numri i stafit konsullor dhe zëvendësuesve për çështjet konsullore:

Totali (nr.) 72

Femra (nr. dhe %) 38 (53%)

Meshkuj (nr. dhe %) 34 (47 %)

Sekretariati teknik rekomandon:

-Të raportohet në lidhje me krijimin dhe përdorimin e dy bazave të dhënash për aplikantët për vizë me risk të lartë dhe të besueshëm për të diferencuar procedurat e verifikimit për aplikantët për vizë;

-Të raportohet nëse është përgatitur dhe është në përdorim një protokoll specifik intervistimi për aplikantët me risk të lartë;

-Si edhe në lidhje me shkurtimin e kohës së shqyrtimit dhe procedurës së verifikimit për aplikantët për vizë në përgjithësi dhe për kategorinë e aplikantëve të besueshëm.

Masa B.2.1. Kthimi i suksesshëm i shtetasve të huaj në vendet e tyre të origjinës përmes ripranimit dhe kthimit vullnetar (d) Të zhvillohen procedura standarde të qarta për kthimin vullnetar të asistuar (KVA), përfshirë për kategoritë vulnerabël (si të miturit e pashoqëruar, VT-të dhe azilkërkuesit) dhe rolin e çdo partneri të përfshirë;

Institucioni/Agjencia kryesuese

DKM/MB

Institucionet Bashkëpunuese

IOM

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Departamenti për Kufirin dhe Migracionin (DKM) raporton, se lidhur me riatdhësimet e të miturve të pashoqëruar është në fuqi VKM nr. 111 datë 06.03.2019 e cila përcakton procedurat e kthimit dhe atdhësimet të të miturve të pashoqëruar shqiptar dhe të huaj. Ekzistojnë procedura standarde për procesin e përzgjedhjes ku përfshihen si të miturit e pashoqëruar, VT-të dhe azilkërkuesit si dhe përgjegjësitë e çdo aktori të përfshirë.

Gjatë vitit 2020, konstatohen 4 (katër) raste të Kthimit Vullnetar të Asistuar, ndërkohë që në vitin 2019 ka pasur vetëm 1 (një) rast të Kthimit Vullnetar të Asistuar.

Masa B.2.1. Kthimi i suksesshëm i shtetasve të huaj në vendet e tyre të origjinës përmes ripranimit dhe kthimit vullnetar (e) Të caktohen specialistë të dedikuar për kthimin vullnetar të asistuar në DKM-së, për të lehtësuar procesin e KVA-së;

Institucioni/Agjencia kryesuese

DKM/MB

Institucionet Bashkëpunuese

-

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Departamenti për Kufirin dhe Migracionin (DKM) raporton, se Kthimi Vullnetar i Asistuar (KVA) është një proces që ndiqet nga niveli vendor në bashkëpunim me DKM (Drejtoria e Migracionit). Strukturat e migracionit në nivel vendor (specialistët) janë të orientuara, si dhe në zbatim të procedurës së përzgjedhjes (gjatë intervistimit) janë të detyruar të informojnë migrantin mbi mundësinë e Kthimit Vullnetar të Asistuar, nëpërmjet IOM-it, në vendin e origjinës.

Sekretariati teknik rekomandon:

Të raportohet numri i specialistëve DKM-së të caktuar për të kryer procedurat e KVA-së.

Masa B.3.1. (a) Të kryhen vazhdimisht fushata ndërgjegjësimi për të informuar shtetasit shqiptarë për rregullat dhe kushtet e udhëtimit pa vizë në BE, mundësitë e migracionit të rregullt dhe pasojat e migracionit të parregullt (si edhe aplikime azili të pabazuara);

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

DKM, SM/SHKP, MEPJ, MFE, MSHD, IOM, Delegacioni i BE

Afati i Realizimit

2019-2022

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Bazuar në të dhënat e Eurostat, gjatë muajve Janar-Dhjetor, të vitit 2019, numri i aplikimeve të shtetasve shqiptarë të cilët kanë kërkuar azil në vendet e BE-së ka qenë 23.275 aplikime; Vërehet një rënie e ndjeshme e numrit të aplikimeve për azil, në Francë dhe Gjermani, krahasuar me vitin 2018;

Kjo ka ardhur si rrjedhojë e trajtimit me përparësi të kërkesave për punësim në vend, zgjidhjes në kohë të problemeve sociale të shtetasve në nevojë të popullsisë, si dhe ndalimit të përkohshëm të daljes nga territori që autoritetet shqiptare të kufirit u kanë bërë shtetasve që nuk plotësojnë kushtet për lëvizjen e lirë në zonën Schengen.

Gjatë periudhës Janar-Maj, të vitit 2020, numri i aplikimeve të shtetasve shqiptarë të cilët kanë kërkuar azil në vendet e BE-së ka qenë 3305 aplikime (1370 nga femra), duke pësuar një rënie të ndjeshme; Prej të cilave 1375 (575 nga femra) janë bërë në Francë dhe 765 (315 nga femra) në Gjermani;

Masa B.3.1. (b) të jepen stimuj për arsimimin, trajnimin dhe punësimin e të rinjve dhe të miturve të pashoqëruar në rajonet e origjinës/banimit në bashkëpunim me autoritetet vendore;¹

Institucioni/Agjencia kryesuese

SHKP/MFE

Institucionet Bashkëpunuese

MASR, MSHMS, IOM

¹ Të jenë hartuar dhe të zbatohen programe specifike në kuptimin e nxitjes së arsimit dhe trajnimit, në funksion të parandalimit të migracionit të parregullt.

Afati i Realizimit

2019-2022

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Shërbimi Kombëtar i Punësimit (SHKP) raporton, se:

Kanë përfutur nga programet e nxitjes së punësimit gjithsej 56 emigrantë të kthyer, sipas këtyre programeve:

Me VKM Nr. 48 “Program i nxitjes së punësimit të punëkërkuarve të papunë në vështirësi” – 41 të punësuar.

Me VKM Nr. 47 “Program i nxitjes së punësimit nëpërmjet formimit në punë” - 5 të punësuar.

Me VKM Nr. 27 “Program i nxitjes së punësimit të grave dhe vajzave nga grupet e veçanta” - 1 i punësuar.

Me VKM Nr. 873 “Program i nxitjes së punësimit për masën e financimit kriteret dhe procedurat e zbatimit të programeve të praktikave profesionale për pupa që kanë mbaruar arsimin e lartë brenda apo jashtë vendit” - 1 i punësuar.

Me VKM Nr. 162 “Program i nxitjes së punësimit për pagesën e pjesëmarrjes në kurset e formimit profesional” - 8 të punësuar

Duhet të theksojmë faktin se të dhënat e mësipërme të të punësuarve i referohen programeve të nxitjes së punësimit ekzistuese. Jemi në pritje të ndryshimeve dhe miratimit të programeve të reja, që kanë në fokus nxitjen e punësimit nëpërmjet programeve aktive të tregut të punës.

Rekomandime:

Sugjerojmë të hartohen programe specifike, fokusi i të cilave të jetë drejt të rinjve dhe familjeve të tyre në vendin e origjinës. Do të ishte një nismë e mirë për të rritur edhe jetën e atyre zonave që po shkojnë drejt shpopullimit. Ndërmarrja e fushatave ndërgjegjëse dhe informuese për parandalimin e migracionit të parregullt. Fushata në nivel rajonal dhe vendor.

Masa B.3.1. Zbatimi i masave të duhura për parandalimin e migracionit të parregullt të shtetasve shqiptarë;

(c) të forcohen shërbimet e konsullatave shqiptare për informim të shtetasve shqiptarë mbi qëndrimin e rregullt në vendet e destinacionit përmes sporteleve dhe faqes zyrtare të internetit;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MEPJ

Institucionet Bashkëpunuese

-

Afati i Realizimit

2020-2022

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Ministria për Evropën dhe Punët e Jashtme raporton, se në faqen zyrtare është i pasqyruar edhe informacioni i plotë lidhur me të drejtën e qëndrimit të shtetasve shqiptarë në vendet e zonës Schengen. Gjithashtu në *web* është i pasqyruar edhe informacioni përsa i përket përlogaritjes së afateve të qëndrimit, në përputhje me legjislacionin në fuqi. Për sa më sipër, Konsujt janë të informuar dhe në rast paraqitje të kërkesave nga shtetasit e interesuar, vijnë me përcjelljen e këtij informacioni dhe udhëzimeve të nevojshme, për aq sa është në kompetencën e tyre. Varësisht nga rastet e paraqitura, Konsujt mund të udhëzojnë aplikantët që të kontaktojnë edhe strukturat përgjegjëse të kufirit ose të vendeve përkatëse ku shtetasit kanë patur qëndrimin ose dëshirojnë të udhëtojnë.

Sekretariati teknik rekomandon:

Të përcaktohet numri i shtetasve shqiptarë që marrin informacion çdo vit pranë sporteleve dhe nga faqja zyrtare e internetit.

Masa B.3.2. Mbështetja për kthimin dhe riintegrimin e shtetasve shqiptarë të ripranuar;

(b) Të krijohet një mekanizëm i dedikuar për bashkëpunim ndërmjet DKM/MB dhe bashkive për ofrimin e asistencës për të miturit shqiptarë të pashoqëruar, të ripranuar;

Institucioni/Agjencia kryesuese

DKM/MB

Institucionet Bashkëpunuese

Bashkitë

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Në Mars 2019, është miratuar vendimi i Këshillit të Ministrave nr.111, “Për procedurat dhe rregullat për kthimin dhe riatdhesimin e fëmijës së pashoqëruar”, ky vendim synon të garantojë të drejtat e fëmijëve të pashoqëruar dhe t’i ofrojë atyre mbrojtjen më të lartë të mundshme, nëpërmjet krijimit të një sistemi të integruar mbrojtjeje dhe koordinimi efikas të të gjitha institucioneve shtetërore dhe OJF-ve, në funksion të ushtrimit të përgjegjësisë të tyre sipas legjislacionit në fuqi dhe rregullave të posaçme të përcaktuara në këtë Vendim.

Departamenti për Kufirin dhe Migracionin (DKM) raporton, se nuk është në juridiksionin e DKM ofrimi i asistencës ri-integruese mbas kthimit të të miturve shqiptar. DKM është pjesë procedurale e kthimit dhe riatdhesimit të fëmijëve të pa shoqëruar shqiptarë nga vendet e tjera, kjo bazuar në VKM-në, Nr 111 datë 06.03.2019, si dhe në Ligjin nr 18/2017 “Për Mbrojtjen dhe të Drejtat e Fëmijës”.

Sekretariati teknik rekomandon:

Të raportohet nëse janë përcaktuar modalitetet specifike të bashkëpunimit ndërmjet DKM/MB dhe bashkive për ofrimin e asistencës për të miturit e pashoqëruar dhe numri i të miturve të pashoqëruar të ripranuar që marrin asistencë në nivel lokal çdo vit.

Masa B.4.1. (a) Të hartohet një plan i ri emergjence (kontigjence) që Shqipëria të menaxhojë flukset e përziera, duke marrë parasysh vulnerabilitetet e popullatave në lëvizje (si të mitur të pashoqëruar, viktima trafikimi, azil kërkuar, individë me aftësi të kufizuara etj), dhe përditësimi i këtij plani në mënyrë të rregullt në ditën e sfidave të reja

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

Të gjitha ministratë e kabinetit shqiptar, IOM

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Është miratuar Urdhri nr. 592, datë 06.12.2019 “Për ngritjen e grupit të punës “Mbi miratimin e Planit të Kontigjencës”, i cili është dërguar pranë të gjitha institucioneve përgjegjëse, për njohje dhe caktim përfaqësuesi, me cilësinë e anëtarëve të këtij grupi ndër-institucional pune.

- Procesi i hartimit të Planit të Kontigjencës është drejtuar nga Ministria e Brendshme dhe Drejtoria e Përgjithshme e Policisë së Shtetit (D.P.P.SH).

- Plan i përgatitur reflekton kontributin dhe sugjerimet/komentet e Ministrive përgjegjëse dhe organizatave ndërkombëtare (paraqitur edhe në relacionin shoqërues) që operojnë në vendin tonë (UNHCR, e cila kontribon që prej vitit 2014 për të përditësuar çdo vit kalendarik këtë Plan, IOM, etj.).

- Gjatë hartimit të tij, janë shkëmbyer të dhëna dhe është bashkëpunuar edhe me autoritetet kompetente të vendeve të tjera.

- Gjithashtu në Planin e Masave, janë identifikuar qendrat pritëse, roli i secilit institucion përgjegjës, si dhe mënyra e drejtimit dhe komandimit.

Objektivi Specifik C:

Zhvillimi i politikave të efektshme për migracionin për motive punësimi duke rritur ndikimin pozitiv të migracionit tek zhvillimi socio-ekonomik kombëtar/vendor

Masa C.1.1. Konsiderimi i dinamikave të migracionit të shtetasve shqiptarë në zhvillimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave kombëtare të punësimit; (a) të kryhet (kontraktohet) një vlerësim i detajuar i sfidave dhe nevojave specifike të migrantëve të kthyer për integrimin e tyre më të efektshëm në tregun e brendshëm të punës;

Institucioni/Agjencia kryesuese

SHKP/MFE

Institucionet Bashkëpunuese

INSTAT

Afati i Realizimit

Deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

INSTAT gjatë vitit 2019, ka hartuar modelin e ri të mbledhjes së të dhënave mbi migracionin, i cili do të finalizohet brenda tremujorit të parë të vitit 2020.

Shërbimi Kombëtar i Punësimit dhe MFE raportojnë, se në zyrat e punësimit gjatë vitit 2019, janë regjistruar 578 punëkërkesë të papunë emigrantë të kthyer, nga të cilët 182 janë femra dhe 288 janë kryefamiljarë.

Janë punësuar me ndërmjetësimin e zyrave të punësimit 167 prej tyre (46 femra dhe 83 kryefamiljarë).

Kanë përfituar kurse të formimit profesional në qendrat publike 73 emigrantë të kthyer. Numri më i madh i pjesëmarrësve në kurse formimi profesional ka qenë në rajonet Tiranë, Shkodër e Korçë, kryesisht për profesionet hidraulik, saldator, punëtor në specialitetet e ndërtimit, mobilier, instalues dhe riparues rrjeti elektrik etj.

Për vitin 2019 kanë marrë pjesë në programet *Start Smart*, për vlerësim dhe rritje të aftësive bazë të punësueshmërisë, 148 emigrantë të kthyer nga të cilët 139 janë certifikuar.

Problematika: Referimet në fishën e raportimit, janë mbi të dhënat statistikore të Shërbimit Kombëtar të Punësimit, mbi përfitimin nga shërbimet e punësimit dhe masat aktive të tregut të punës bazuar në nevojat që shprehin emigrantët e kthyer të regjistruar në Zyrat e Punësimit.

Siç edhe cilësohet në këtë masë, plotësimi i saj kërkon të kryhet një vlerësim i plotë i nevojave dhe sfidave të emigrantëve të kthyer për një integrim të plotë dhe të efektshëm në tregun e punës.

Ky vlerësim duhet të kryhet me *outsourcing*, dhe për këtë ka patur një angazhim nga IOM (dhe të tjerë), i cili duhet të përfundojë brenda 3 mujorit të parë të vitit 2020.

Në periudhën janar 2020 – mars 2020, janë paraqitur dhe regjistruar gjithsej në sportelet e migracionit: 129 shtetas shqiptarë të kthyer nga emigracioni me këto karakteristika:

-Sipas moshës: në vendin e parë janë të kthyerit e grupmoshës nga 30 - 44 vjeç me 62 të kthyer të regjistruar ose 48% e totalit, ndjekur nga grupmosha 15-30 vjeç me 40 emigrantë të kthyer ose 31% e totalit dhe në fund renditen emigrantët e kthyer mbi 45 vjeç 27 gjithsej ose 20% e totalit;

-Sipas nivelit arsimor: Në këtë fillim viti në vend të parë janë të kthyerit me shkollim deri në 9 vite apo edhe më pak se arsimi 9- vjeçar gjithsej 62 emigrantë ose 48 %, në vendin e dytë emigrantët me nivel arsimor të mesëm (të mesëm të përgjithshëm apo profesional) gjithsej 60 ose 46% e totalit dhe në vendin e tretë janë shtetasit shqiptarë të kthyer nga emigracioni, të cilët kanë kryer studimet e plota gjithsej 7 ose 5% e të gjithë të kthyerve;

-Sipas shtetit të emigrimit: pjesa më e madhe e të kthyerve vazhdon të jetë nga shteti Grek me 69 të kthyer ose 53% e totalit, pasuar nga të kthyerit nga shteti Italian me 27 ose 21 %. Të kthyerit nga vende të tjera të BE-së, janë 19 ose 15% dhe në vendin e fundit renditen të kthyerit nga vende të tjera jashtë BE-së me 2%;

-Sipas shkaqeve të kthimit: në vendin e parë 58 emigrantë të kthyer ose 45% e totalit deklarojnë të jenë kthyer për shkak të papunësisë, në vendin e dytë janë për mungesë dokumentacioni 23 emigrantë të kthyer ose 18% dhe në vend të tretë ose 37 % e tyre kthehen për arsye të tjera;

-Sipas tipit të rikthimit: Vazhdon të dominojë kthimi familjar (79) ose 61% e totalit dhe afatgjatë (111) ose 86% e totalit;

-Sipas mbështetjes për riintegrim: Janë këshilluar për punësim 61 emigrantë ose 47% e të kthyerve, janë orientuar për në kurset e formimit profesional 53 emigrantë të kthyer ose 41%, shtetasit e tjerë të kthyer janë informuar në lidhje me: Si të mbështeten me shërbime mjekësore falas, si të futen në skemat e mbështetjes me të ardhura apo si të marrin informacion për hapjen e një biznesi.

Për sa i përket shërbimeve të tjera të realizuara nga Drejtoritë Rajonale dhe Vendore të Punësimit mund të themi: emigrantë të rikthyer me statusin punëkërkesë të papunë gjithsej të regjistruar për këtë vit janë 529 shtetas. Prej tyre kanë arritur të punësohen 11 emigrantë me ndërmjetësimin e zyrës së punësimit, në industrinë tekstilë dhe në fushën e shërbimeve. Moshë e tyre vazhdon të ngelet relativisht e re, deri 45 vjeç dhe dominojnë të kthyerit me arsim të mesëm të përgjithshëm apo të mesëm profesional.

Për periudhën në fjalë rezultojnë të jenë trajnuar 19 emigrantë të kthyer, kryesisht në kurset e profesioneve: në fushën e zejtarisë dhe atë të shërbimeve (saldator, elektrikist, hidraulik).

Kanë përfituar nga programet aktive të tregut të punës gjithsej 5 emigrantë të kthyer konkretisht:

-Me VKM - në Nr.162 "Për pagesën e pjesëmarrjes në kurset e formimit profesional", 5 të punësuar.

Kjo është një masë e cila në planin e veprimit të migracionit ka afat dhjetor 2020, dhe për të cilën do të punohet në vazhdimësi.

Masa C.1.1. Konsiderimi i dinamikave të migracionit të shtetasve shqiptarë në zhvillimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave kombëtare të punësimit; (b) të përfshihen gjetjet dhe rekomandimet kryesore të vlerësimit në procesin e rishikimit të politikave kombëtare të punësimit;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

SHKP/MFE

Afati i Realizimit

Deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se hartimi dhe miratimi i bazës ligjore që lehtëson marrjen e shërbimeve të punësimit nga emigrantët e kthyer me vështirësi ekonomike. Konkretisht miratimi i ligjit të ri për nxitjen e punësimit 15/2019 dhe akteve nënligjore për programet e reja të punësimit, ku emigrantët e kthyer në vështirësi ekonomike bëjnë pjesë në grupet e veçanta.

Masa C.1.2. (a) të kryhen konsultime me shoqata të punëdhënësve për të vlerësuar kërkesën për punësim të profesionistëve dhe punëtorëve të kualifikuar në sektorë të veçantë;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

Nuk ka

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se vlerësimi i nevojave për aftësi dhe kualifikime të ndryshme për tregun shqiptar të punës është realizuar nëpërmjet studimit “Vlerësimi i nevojave për aftësi, 2017”. Gjithashtu AKPA (SHKP) ka një pasqyrë të të dhënave për punëkërkuarët shqiptarë të regjistruar, të kualifikuar.

Masa C.1.3. Krijimi dhe zbatimi i kuadrit rregullator dhe institucional për migracionin e punës (a.) të hartohen udhëzime për rekrutimin etik për agjencitë private të punësimit mbi bazën e legjislacionit në fuqi (përfshirë këtu edhe përgatitjen e formateve të raportimit që do të përdoren rregullisht nga agjencitë e rekrutimit); publikimi i udhëzimit në faqen e MFE, SHKP, Inspektoratit të Punës, QKB si dhe disponimi pranë zyrave të punësimit; Të hartohet një listë me emrat e agjencive private të punësimit të licencuara; kjo listë të publikohet pranë zyrave të punësimit dhe inspektoratit shtetëror të punës për të siguruar monitorimin dhe mirëfunksionimin e tyre.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

të gjitha ministritë e linjës

Afati i Realizimit

2019

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se në zbatim të kësaj mase është plotësuar baza ligjore për funksionimin e agjencive private të punësimit. Konkretisht është bërë:

-Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 101, datë 23.2.2018 “Për mënyrën e organizimit e të funksionimit të agjencive private të punësimit”. Ky projektvendim ka synuar përputhshmërinë me konventën ndërkombëtare no.181 të Organizatës Ndërkombëtare të Punës (ILO) “Për agjencitë private të punësimit”.

-Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr.286, datë 21.5.2018 “Për disa rregulla të vecanta për punëmarrësit e përkohshëm, të cilët punësohen nga agjencitë e punësimit të përkohshëm”. Ky projektvendim përaftron direktivën 2008/104/EK/ të Parlamentit Europian dhe Këshillit të 19 Nëntorit 2008, “Për agjencitë e përkohshme të punësimit”.

-Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 555, datë 31.7.2019 “Për disa shtesa dhe ndryshime në Vendimin nr.286, datë 21.5.2018 të Këshillit të Ministrave “Për disa rregulla të vecanta për punëmarrësit e përkohshëm, të cilët punësohen nga agjencitë e punësimit të përkohshëm”. Ky projektvendim plotëson dhe përmirëson VKM 286/2018 dhe realizon përafrim të pjesshëm me direktivën e Këshillit të 25 qershorit 1991 që plotëson masat për nxitjen e përmirësimeve në sigurinë dhe shëndetin në punë të punëtorëve me marrëdhënie pune të qëndrueshme ose marrëdhënie të përkohshme të punës (91/383/EEC).

Ka një grumbullim të materialeve që kanë në fokus APP –të si konventa e ILO 181, Kodi i punës, ligji dhe VKM e licencave e vitit 2009, VKM te e reja për APP-të. MFE ka koordinuar me QKB dhe ISHPMS, duke bërë të mundur disponimin nga ana e ISHPMS të listës së agjencive private të punësimit.

Masa C.1.3. (c) të bëhet një rishikim i organizimit institucional për migracionin për motive punësimi për të zbuluar problemet që lindin nga kompetencat aktuale duke u përqendruar në veçanti tek dublikimit, mungesa e efikasitetit ose tek çështje të tjera të patrajtuara;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

SHKP/MFE, MSHD, MB, IOM

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - e pazbatuar

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se gjatë vitit 2019 janë miratuar dy akte nënligjore që rregullojnë veprimtarinë e AKPA, si më poshtë:

- Vendimi i Këshillit të Ministrave nr.554, dt..31.07.2019 “Për krijimin, mënyrën e organizimit dhe të funksionimit të Agjencisë Kombëtare të Punësimit dhe Aftësive” dhe

- Urdhri i Kryeministrit Nr. 172, datë 24.12.2019 “Për miratimin e strukturës dhe të organikës së Agjencisë Kombëtare të Punësimit dhe Aftësive”.

Struktura e Drejtorisë së Politikave të Punësimit dhe Migratore në MFE nuk ka ndryshuar gjatë periudhës korrik 2019 – dhjetor 2019. Ka patur një propozim për shtimin e strukturës së kësaj drejtorie, por ende nuk ka një strukturë të re. Kjo është një masë që ka si afat vitin 2020 në planin e veprimit të migracionit dhe për të cilën do të punohet në vazhdimësi.

Masa C.2.1. (c) të rishikohet efektiviteti i dispozitave aktuale ligjore për mbrojtjen e të drejtave të punëtorëve migrantë shqiptarë dhe për trajtimin e sfidave specifike të hasura në vendet kryesore të destinacionit;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

IOM

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se sipas ligjit 9668/2006 neni 29 për emigrimin, mbrojtja e të drejtave të emigrantëve shqiptarë bëhet nëpërmjet MEPJ, nga e cila duhet të merret dhe informacioni mbi problematikën e hasur në vendet pritëse.

Çdo ministri dhe institucion qendror ndjek problematikat që kanë emigrantët. MFE ka qenë e përqëndruar tek ruajtja e të drejtës që rrjedh nga punësimi. Për këtë janë nënshkruar disa marrëveshje. Për përmirësimin e marrëdhënieve me strukturat e vendeve pritëse, kur nuk është arritur të realizohet ndonjë marrëveshje dypalëshe, nëpërmjet ISSH janë realizuar protokolle bashkëpunimi me strukturat homologe.

Masa C.2.3. Sigurimi i ofrimit të shërbimeve përpara nisjes për punëtorët migrantë shqiptarë të mundshëm (a.) të ofrohet informacion mbi mundësitë aktuale për migrim të rregullt për motive punësimi në vendet anëtare të BE-së përmes krijimit dhe përditësimit të një faqeje interneti dhe hartimit të paketave informative;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

IOM, GIZ

Afati i Realizimit

2019-2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se në zyrat e punësimit, janë paraqitur dhe regjistruar gjithsej: 69 shtetas shqiptarë që dëshirojnë të emigrojnë nga të cilët 16 janë Femra dhe 19 kryefamiljarë; Shtetet më të preferuara për emigrim janë: Gjermania me 51% të kërkesave dhe më pas Anglia me 26% të kërkesave; Nga shtetasit shqiptarë që dëshirojnë të emigrojnë, 85% prej tyre, janë për një migracion afatgjatë dhe individual 80% e të interesuarve dëshirojnë të emigrojnë me motiv kryesor ekonomik, punësimin. Kjo është një masë e cila ka si afat në planin e veprimit për migracionin periudhën 2019 - 2022.

Masa C.2.3. (b) të ofrohet trajnim për stafin e Sporteleve të Migracionit për orientim para nisjes, duke pasur parasysh nevojat e grupeve më vulnerabël;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

DKM/MB, IOM, aktorë të tjerë

Afati i Realizimit

2019-2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se në kuadër të zbatimit të marrëveshjes që MFE ka nënshkruar me GIZ, për projektin “Këshillimi për migrim në Shqipëri”, nga GIZ janë zhvilluar disa trajnime me këto punonjësit e sporteleve të migracionit.

Masa C.2.3. (c) të forcohet bashkëpunimi me institucionet homologe në vendet e destinacionit për transferimin e praktikave të mira për dhënie informacioni migrantëve (vizita studimore, ndarja e materialeve etj);

Institucioni/Agjencia kryesuese

SHKP

Institucionet Bashkëpunuese

MFE

Afati i Realizimit

2019-2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Shërbimi Kombëtar i Punësimit raporton, se GIZ në bashkëpunim me Shërbimin Kombëtar të Punësimit, kanë realizuar Trajnimin 2 ditor mbi “Aftësi dhe teknika në intervistimin/këshillimin dhe menaxhimin e rasteve të migrantëve të kthyer” i cili

zhvillohet në bashkëpunim me Shoqatën Kombëtare të Punonjësve Socialë (SHKPS) dhe Qendrën Kombëtare për Studime Sociale (NCSS).

Qëllimi i këtij trajnimi ka qenë të pajisë specialistët e shërbimeve të riintegrit të migrantëve të kthyer me aftësi dhe teknika në këshillimin dhe menaxhimin e rasteve të të rikthyerve.

Problematika: Kjo është një masë për të cilën nuk duhet të ishte vetëm SHKP institucion udhëheqës, pasi e ka të pamundur të identifikojë të gjitha vendet e destinacionit dhe të mund të lidhë marrëveshje bashkëpunimi me institucionet homologe, për të shpërndarë informacionin për migrantët. Shërbimi Kombëtar i Punësimit (sot Agjencia Kombëtare e Punësimit dhe Aftësive), e cila menaxhon edhe sportelet e migracionit, është në gjendje të menaxhojë flukset që paraqiten në çdo sportel dhe të përgatisë paketa informuese me informacion paraprak për vendet e destinacionit. Në ato vende me të cilat MFE ka lidhur marrëveshje bashkëpunimi.

Gjatë vitit 2019 janë zhvilluar disa takime të cilat kanë patur si tematikë shkëmbimin e informacionit për aspekte të ndryshme të migrimit për punësim. Pjesëmarrësit në takime kanë qenë nga vende të ndryshme. Takimet kanë patur në fokus:

- Posting workers;
- Punonjësit stinorë;
- Zbatimin e neneve të Kartës Sociale Evropiane.

Masa C.3.1. Promovimi i kanaleve formale dhe përdorimi produktiv të remitancave;

(a) të ndërmerren anketa periodike për strategjitë financiare dhe modelet e përdorimit të instrumenteve financiare për të identifikuar boshllëkun në sistemin financiar dhe mundësitë për përmirësim në lidhje me remitancat.

Institucioni/Agjencia kryesuese

BSh

Institucionet Bashkëpunuese

INSTAT, Banka Botërore

Afati i Realizimit

deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Banka e Shqipërisë (BSh) raporton, se për herë të parë BSh ndërmori anketën: “Vrojtje mbi Financat dhe Konsumin e Familjeve Shqiptare”. Qëllimi kryesor i këtij vrojtimi ishte mbledhja e detajuar e të dhënave në nivel mikro mbi pasurinë reale dhe financiare të familjeve shqiptare, si dhe mbi strukturën e detyrimeve, të ardhurave dhe të shpenzimeve të tyre, bazuar në një metodologji të standardizuar të zhvilluar nga HFCN (*Household Finance and Consumption Network*), që udhëhiqet nga Banka Qendrore Evropiane në bashkëpunim me bankat e tjera qendrore të vendeve anëtare të BE.

Të dhënat e anketës “Vrojtje mbi Financat dhe Konsumin e Familjeve shqiptare”, zhvilluar nga Banka e Shqipërisë, tregojnë se gjatë vitit 2018, 23% e familjeve shqiptare kanë marrë të ardhura nga emigrantët. Fluksi mesatar vjetor i remitancave për familje vlerësohet afërsisht në 2,018 euro dhe luhet nga qarku në qark. Si numër familjesh, kanë përfituar më shumë remitanca familjet në qarkun e Tiranës, Elbasanit dhe Vlorës. Ndërsa në bazë të shumës së remitancave, përfitues më mëdhenj janë qarku i Elbasanit, Tiranës dhe Durrësit. Të dhënat tregojnë për një përfshirje të ulët financiare të familjeve shqiptare dhe kryesisht të atyre që marrin remitanca. Vetëm 7.5% e familjeve që marrin remitanca kanë një llogari rrjedhëse në banke dhe 6.2% e familjeve kanë një llogari kursimi.

Të dhënat e marra nga ky vrojtje janë një input shumë i rëndësishëm dhe me vlerë të shtuar për plotësimin e statistikave për familjet shqiptare në nivel granular. Familjet janë të ndryshme (heterogjene) jo vetëm për sa i përket financave personale, por edhe për sa i përket sjelljes së tyre ndaj goditjeve të ndryshme makroekonomike që mund të vijnë nga ndryshimet në normat e interesit, ndaj çmimit të shtëpive, taksave, etj. Për Bankën e Shqipërisë analizimi i sjelljes heterogjene të familjeve në lidhje me konsumin dhe kursimet e tyre është e rëndësishme për një kuptim më të mirë të mekanizimit të transmetimit të politikës monetare dhe arritjes së objektivit të stabilitetit të çmimeve. Nga ana tjetër vlerësimi i situatës huamarrëse dhe huadhënëse të familjeve bazuar në nivele të ndryshme të pasurisë, borxhit dhe të ardhurave të familjeve, janë të rëndësishme për të kuptuar zhvillimin dhe qëndrueshmërinë e sistemit financiar në të gjithë dimensionin e plotë të tij.

Anketa “Vrojtje mbi Financat dhe Konsumin e Familjeve Shqiptare” u pranua dhe u plotësua gjithsej nga 2261 familje në gjithë territorin e Shqipërisë, zgjedhur në mënyrë rastësore nga INSTAT, bazuar në parimin e proporcionalitetit. Rezultatet e

para mbi familjet shqiptare tregojnë se banesa kryesore ku ato jetojnë është burimi më i rëndësishëm pasuror që ato kanë. Për më tepër vërehet një sjellje heterogjene e familjeve shqiptare në terma të konsumit, të kursimit, të ardhurave, si dhe një përfshirje dhe ekspozim të ulët financiar të tyre.

Anketuesit e INSTAT janë trajnuar nga specialistët e BSh. Banka e Shqipërisë synon përfshirjen në rrjetin e HFCN (*Household Finance and Consumption Network*). Për këtë jemi në komunikim të vazhdueshëm me homologët e bankave qendrore të rrjetit. Duke qenë se Raportimi i financave personale është sensitiv, mbledhja e të dhënave është sfida kryesore.

BSh ndërmori anketën Vrojtje mbi Financat dhe Konsumin e Familjeve Shqiptare me qëllim mbledhjen e detajuar të të dhënave mbi pasurinë reale dhe financiare të familjeve shqiptare, si dhe mbi strukturën e detyrimeve, të ardhurave dhe të shpenzimeve dhe anketa të tilla për specifikat që mbartin kryhen në interval kohorë të gjata.

Për Vitin 2019, vlerësohet që përqindja e të ardhurave nga migrantët të dërguara përmes kanaleve formale në raport me totalin e përllogaritur të të ardhurave nga migrantët ka qenë rreth 46 %.

Masa C.3.1. Promovimi i kanaleve formale dhe përdorimi produktiv të remitançave;

(b) të rritet aksesimi në shërbimet bankare dhe ato financiare për dërgimin e remitançave përmes:

- nxitjes së konkurrencës nëpërmjet aktorëve të rinj, promovimit të novacionit e cila do të reflektohet në shërbime efikase si nga pikëpamja e komisioneve, ashtu edhe të kohës së procesimit të dërgesave; rritjen e kushteve të transparencës dhe mbrojtjen e konsumatorit nëpërmjet miratimit të “Ligjit për shërbimet e pagesave në Republikën e Shqipërisë”;
- edukimit financiar dhe fushatave promociionale drejtuar migrantëve dhe marrësve të remitançave duke përfshirë këtu dhe zbatimin e projektit Greenback në Berat dhe në varësi të rezultateve, replikimit në qarqe të tjera të vendit;

Institucioni/Agjencia kryesuese

BSh

Institucionet Bashkëpunuese

MEPJ, Shoqata e bankave, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare

Afati i Realizimit

2018 - 2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Banka e Shqipërisë (BSh) raporton, se: Ligji transpozoi direktivën e rishikuar të Bashkimit Evropian 2015/2366, në ligjin “Për shërbimet e pagesave” (PSD2). Miratimi dhe zbatimi i këtij ligji vlerësohet se do të ketë një ndikim të drejtpërdrejtë në nxitjen e konkurrencës dhe inovacionit në fushën e pagesave me vlerë të vogël duke promovuar kështu efikasitetin e tyre dhe reduktimin e kostove të cilat mbart përdorimi i tyre. Ligji në fjalë synon të balancojë hapësirat për ofrimin e shërbimeve të pagesave midis bankave dhe institucioneve financiare jobanka, duke lejuar këto të fundit të hapin llogari pagese dhe emetojnë instrumente elektronike të pagesave. Për më shumë, ligji vlerësohet të rrisë transparencën në shërbimet e ofruara nga tregu dhe në krijimin e një kuadri të konsoliduar për mbrojtjen e konsumatorit. Vlen të theksohet se, ligji promovon inovacionin në fushën e pagesave duke krijuar instrumente më efikasë dhe më pak të kushtueshëm për konsumatorin. Ky ligj është miratuar në 25 Qershor 2020.

Shpenzimet financiare (2019) dhe alokimet e pritura (2019-2022) - Donatorë: Projekt i financuar nga SECO;

Sfida kryesore lidhet me procesin e konsultimit dhe në vijim miratimit të ligjit.

Takimet dhe veprimet e ndërmara Për shkak të kompleksitetit dhe natyrës tepër teknike janë organizuar një sërë prezantimesh dhe takimeve shpjeguese. Nga na tjetër, miratimi i ligjit ndodhi gjatë periudhës së kufizimit të lëvizjes për shkak të pandemisë.

Nisur nga ritmet e vullshme me të cilat zhvillohen ekonomia dhe financat botërore, Banka e Shqipërisë ka ndërmarrë një sërë nismash konkrete në fushën e edukimit ekonomiko-financiar, për krijimin e një kulture të mirëfilltë financiare në popullatën tonë (ku përfshihen edhe familjet e migranteve). Banka periodikisht (një herë në 3 vjet) organizon vrojtime për Matjen e Kulturës Financiare të popullatës, më i fundit është zhvilluar në vitin 2019.

Masa C.3.1. Promovimi i kanaleve formale dhe përdorimi produktiv të remitançave;

(c) të inkurajohen institucionet e tregjeve financiare për të zhvilluar produkte specifike dhe novatore për migrantët dhe familjet e tyre përmes konsultimeve periodike.

Institucioni/Agjencia kryesuese

BSH

Institucionet Bashkëpunuese

Shoqata e Bankave, AIDA, Autoriteti i Mbikëqyrjes Financiare, ALSE, Akademia (universitetet)

Afati i Realizimit

2019-2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Banka e Shqipërisë (BSH) raporton, se në kuadrin e projektit Greenback 2.0, në datën 18 Dhjetor, ekspertët e Bankës Botërore organizuan sesionin e parë të një serie trajnimesh të Greenback Academy 2.0 në qendrën e Bankës së Shqipërisë në Qytetin e Beratit. Tema e këtij trajnimi ishin "Applying a behavioral approach for customer service delivery at Financial Service Providers (FSPs). Trajnimi u fokusua tek stafi i bankave, institucioneve mikro-financiare dhe operatorëve të transfertave që kanë kontakt të drejtpërdrejtë me klientin në qytetin e Beratit. Ekspertët diskutuan dhe udhëzuan pjesëmarrësit në lidhje me nevojat dhe profilin e individëve të cilët nuk kanë qasje në sistemin financiar. Gjithashtu, gjatë trajnimit u zhvilluan dhe një seri simulimesh për të ndihmuar stafin e institucioneve financiare e bankare, për tu shërbyer me efikasitet dhe cilësi klientëve ekzistues dhe atyre potencialë.

Në kuadrin e projektit Greenback 2.0, në datën 16 Qershor ekspertët e Bankës Botërore organizuan një sesion të dytë trajnimesh dhe takimesh të Greenback Academy 2.0. Në këtë takim u diskutua ndikimi që kishte COVID -19 në remitanca si dhe mundësitë e ndikimit për të shkaktuar një revolucion drejt digjitalizimit. Në këtë aktivitet u organizua dhe një konkurs me studentët e trajnuar nga Junior Achievement of Albania për çështje që lidheshin me remitancat.

Në lidhje me të dhënat për treguesit konkretë, nuk kemi ndonjë vlerësim të matur, por sigurisht miratimi i ligjit "Për shërbimet e pagesave në Republikën e Shqipërisë" pritet që të nxisi përdorimin e kanaleve formale për dërgimin e të ardhurave edhe nga migrantët.

Masa C.3.2. Promovimi i investimeve në Shqipëri; (a) të zhvillohen dhe të përditësohen vazhdimisht materialet on line dhe off line për mundësitë aktuale të investimit në Shqipëri në bazë të informacionit të mbledhur nga autoritetet vendore;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

AIDA, IOM

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se nga Drejtoria e Politikave të Zhvillimit Ekonomik, është punuar në këtë drejtim. Materialet në linkun : <http://financa.gov.al/rira/>, si dhe në faqen zyrtare të AIDA. Kjo masë ka si afat fundin e vitit 2020 dhe për të do të punohet në vazhdimësi.

Masa C.3.2. Promovimi i investimeve në Shqipëri;

(b) të kryhen anketa dhe konsultime të rregullta me sipërmarrësit shqiptarë që qëndrojnë jashtë vendit në vendet kryesore të destinacionit për të matur nivelin e interesit të tyre për investime në Shqipëri dhe për të identifikuar pengesat kryesore.

Institucioni/Agjencia kryesuese

AIDA

Institucionet Bashkëpunuese

MEPJ, INSTAT, MFE, MSHD, MBZHR, IOM

Afati i Realizimit

Anketa e 1-rë deri në vitin 2020; Anketime të tjera çdo 3 vjet

Gjendja e zbatimit - në proces

Agjencia Shqiptare e Zhvillimit të Investimeve (AIDA) raporton, se gjatë gjashtëmuorit të parë 2020, kanë ardhur të gjithë emrat e grupit të punës në kuadër të planit të veprimit të përgatitur për realizimin e kësaj mase. Është draftuar pyetësi dhe i është dërguar antarëve të Grupit të Punës për mendim. Më pas është dakordësuar dhe hartuar versioni përfundimtar.

Gjithashtu i është kërkuar Ministrit të Shtetit për Diasporën dhe MEPJ, të sigurojë listat e bizneseve të diasporës, me qëllim targetimin e shteteve dhe bizneseve përkatëse. MEPJ ka dërguar listën e bizneseve që disponon, kurse nga MSHD ende nuk kemi një kontribut. Në vijim është planifikuar të targetohen shtetet, si dhe do të vendoset në lidhje me aplikacionin që do të përdoret, mënyrën e komunikimit, etj.

Rekomandime:

Gjatë zbatimit të masës, një nga sfidat ka qenë bashkëpunimi jo shumë i mirë nga ana e MSHD. Për këtë qëllim i është bërë dhe një rikujtesë këtij institucioni me qëllim dhënien e kontributit për realizimin në kohë të kësaj mase.

Objektivi Specifik D:

Promovimi dhe mbrojtja e të drejtave të migrantëve dhe integrimi i tyre;

Masa D.1.1. Shtirja e garancive ligjore të mosdiskriminimit tek të gjithë personat që qëndrojnë në territor;
(b) të kryhet vlerësimi i nevojave për rregullimin e marrëdhënieve të punës që përfshin të huajt e punësuar individualisht në Shqipëri, sidomos të konsiderohet shtirja e garancive të Kodit të Punës (përfshirë kërkesën për të lidhur një marrëveshje me shkrim me punëtorët e huaj, dhënien e garancive për pagimin e rrogës në kohë dhe respektimin e standardeve të sigurisë) tek të gjithë punëtorët migrantë të punësuar në Shqipëri;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

MEPJ, MB, SHKP/MFE

Afati i Realizimit

deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se me rishikimin e tij, Kodi i Punës reflektoi nevojën për përmirësimin e marrëdhënieve të punës për shtetasit e huaj që punojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë. Për këtë në KP u shtua një nen, neni 3/1 që u përgatit në bashkëpunim me ekspertët e huaj. Lidhur me marrëdhëniet e punës në pikën 2 të nenit 3/1 u përcaktuan elementët e domosdoshëm konform direktivave të BE.

Kjo masë ka si afat në planin e veprimit deri në fund të vitit 2020 dhe në drejtim të konstatimit të evidentimit dhe vlerësimit të problematikave të tjera që lidhen me marrëdhëniet e punës të shtetasve të huaj në RSH do të punohet në vazhdimësi duke bashkëpunuar me strukturat përkatëse.

Masa D.1.2. Ndërgjegjësimi i imigrantëve për të drejtat e tyre dhe procedurat për zbatimin e tyre;

(b) t'u jepet asistencë ligjore falas dhe informacion për të drejtat migrantëve të parregullt që janë të ndaluar.

Institucioni/Agjencia kryesuese

MD

Institucionet Bashkëpunuese

Klinikat Ligjore Falas që menaxhohen nga organizata të shoqërisë civile

Afati i Realizimit

deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Drejtësisë (MD) raporton, se bazuar në Ligjin, nr. 111/2017 “Për ndihmën juridike të garantuar nga shteti” neni 10, veç shtetasve shqiptarë, ndihmën juridike e përfitojnë edhe:

1) shtetasit e huaj ose personat pa shtetësi, të cilët qëndrojnë në territorin e Republikës së Shqipërisë për një periudhë të përkohshme ose të përhershme dhe janë të pajisur me leje qëndrimi, në përputhje me legjislacionin në fuqi për të huajt;

2) shtetasit e huaj, ose personat pa shtetësi, që hyjnë në mënyrë të rregullt në territorin e Republikës së Shqipërisë dhe që përfitojnë mbi bazën e marrëveshjeve ndërkombëtare të ratifikuara nga Republika e Shqipërisë ose bazuar në parimin e reciprocitetit;

3) azilkërkuesit, personat që gëzojnë statusin e refugjatit dhe personat që janë në proces ankimi të vendimeve administrative dhe/ose gjyqësore për refuzimin e aplikimit për azil ose revokimin e vendimit të statusit të refugjatit, sipas legjislacionit në fuqi për azilin në Republikën e Shqipërisë.

Në bazë të ligjit nr.111/2017, ndihma juridike falas ju ofrohet shtetasve nëpërmjet:

-Qendrave të shërbimit të ndihmës juridike parësore (QSHNJP);

-Klinikave ligjore të ngritura pranë universiteteve publike/private;

-OJF-ve të autorizuar nga Ministri i Drejtësisë (ende nuk ka OJF të autorizuar për ofrimin e ndihmës juridike, DNJF është në proces për ndërtimin e WEB faqes së saj.).

Drejtoria e Ndihmës Juridike Falas (DNJF), është në proces për hapjen e 4 qendrave të shërbimit të ndihmës juridike, aktualisht ka në administrim të saj QSHNJP - Elbasan. Qendra është ngritur më datë 18.10.2019 dhe ofron ndihmën juridike falas në qarkun Elbasan. Gjithashtu, DNJF është në proces bashkëpunimi me Klinikat e ligjit për lidhjen e marrëveshjeve të bashkëpunimit për ofrimin e ndihmës juridike falas;

Në mungesë të marrëveshjeve me Klinikat e ligjit është i vështirë komunikimi për sigurimin e informacionit. Megjithatë nga komunikimi disa prej tyre raportojnë se nuk kanë patur kërkesa për ndihmë juridike të ardhura nga Imigrantët dhe/ose emigrantët e kthyer. Nga komunikimi dhe raportet e dërguara nga Qendra e Ndihmës Juridike Elbasan, nuk rezulton të jetë trajtuar ndonjë rast, ku përfituesit e ndihmës të kenë qenë imigrantët. Ashtu siç parashikohet edhe në dokumentet strategjike, në vendin tonë ka një numër të vogël imigrantësh me tendencë në rritje ku në shumicën e rasteve ata, përdorin vendin tonë si tranzit për të kaluar në vendet e BE –së;

DNJF do të informojë në vazhdimësi lidhur me ndihmën juridike të ofruar imigrantëve.

Rekomandime

Përmirësimi i punës, me qëllim nënshkrimin e marrëveshjeve të bashkëpunimit, të Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas (DNJF) me Klinikat e ligjit.

Masa D.1.2. (c) gjatë lëshimit të lejes së punës dhe të qëndrimit, të shpërndahen fletë informuese për të drejtat e punëtorëve imigrantë dhe kontaktet e institucioneve/organeve/agjencive me të cilat mund të konsultohen në rast se shkelen të drejtat e tyre;

Institucioni/Agjencia kryesuese

SHKP

Institucionet Bashkëpunuese

-

Afati i Realizimit

Deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - pjesërisht e zbatuar

Shërbimi Kombëtar i Punësimit raporton, se shpërndan, çdo fillim viti dhe sa herë të jetë e nevojshme, fletëpalosje informuese të cilat kanë qenë orientuese dhe informuese me institucionet drejt të cilave do të duhet të drejtohen për të mundësuar shërbimet e tyre sipas specifikave. Kjo është një masë që kërkon zbatim në vitin 2020.

Rekomandime:

-Kjo është një masë që harmonizon dhe ndërthur dy institucione, nga njëra anë punësimin e rregullt nëpërmjet Shërbimit Kombëtar të Punësimit (sot AKPA) dhe nga ana tjetër qëndrimin në mënyrë të rregullt nëpërmjet Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë së Shtetit; Për këtë arsye propozojmë hartimin e një format-fletëpalosjeje, me informacion të unifikuar, e cila të përmbajë të drejtat dhe detyrimet e shtetasve të huaj;

-Përmbledhje e detyrimeve që kanë shtetasit e huaj brenda territorit të Republikës së Shqipërisë;

-Informacion për të drejtat sipas konventave të ratifikuara, me kontaktet e institucioneve organeve/ agjencive tek të cilat konsultohen në rast të shkeljes së të drejtave.

Masa D.1.3. Përmirësimi i efektivitetit dhe monitorimi i mekanizmave të mbrojtjes;

(a) të rishikohet aktiviteti aktual i Komisionerit kundër Diskriminimit në lidhje me monitorimin dhe mbrojtjen e të drejtave të të huajve me qëndrim në Shqipëri, sidomos me zbatimin e parimit të mosdiskriminimit; nëse mendohet e nevojshme, të caktohet një punonjës i veçantë që të fokusohet në vëzhgimin e respektimit të parimit të mosdiskriminimit për të huajt;

Institucioni/Agjencia kryesuese

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi

Institucionet Bashkëpunuese

Parlamenti

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi (KMD) raporton, se aktualisht Komisioneri nuk ka ndërmarrë ndonjë hap formal për fillimin e procesit të kërkuar për rishikimin e aktivitetit të tij në lidhje me monitorimin dhe mbrojtjen e të huajve në Shqipëri. Ligji “Për mbrojtjen nga diskriminimi”, ofron mbrojtje për personat e huaj që jetojnë dhe qëndrojnë në Shqipëri. Megjithatë në bazë të të dhënave që disponojmë, rezulton se gjatë gjithë viteve të aktivitetit, pranë Komisionerit është paraqitur vetëm 1 ankesë nga një person azilkërkues, me pretendimin për diskriminim nga autoritetet shqiptare, pasi nuk pajisej me leje qëndrimi dhe dokument identifikimi që do t’i mundësonin atij të drejtën për të qëndruar dhe punuar në Shqipëri;

Filimi i punës për hartimin e një raporti me qëllim rishikimin e aktivitetit të Komisionerit ka qenë i pamundur për shkak të kapaciteteve administrative, qoftë në burime njerëzore të pamjaftueshme por edhe për mungesë ekspertize. Kjo fushë përbën një fushë jo shumë të eksploruar nga ana e institucionit dhe paraqitet si një fushë mjaft specifike dhe që kërkon ekspertizë, të cilën institucioni nuk e ka për shkak se nuk ka qenë një fushë e trajtuar më parë; Për periudhën e tre muajve të dytë 2020, bëjmë me dije se për shkak dhe të pandemisë botërore COVID-19 nuk është ndërmarrë asnjë iniciativë e re;

Angazhimi në drejtim të realizimit të kësaj mase kërkon burime financiare në drejtim të sigurimit të burimeve njerëzore dhe ekspertizës në këtë fushë të cilat institucioni nuk i ka. Për më tepër që buxheti i viti 2020 ka pësuar rënie, krahasuar me vitin 2019.

Rekomandime

-Edhe pse nuk ka filluar ende një angazhim formal në drejtim të hartimit të një raporti për të rishikuar aktivitetin e Komisionerit në drejtim të mbrojtjes nga diskriminimi të të huajve në Shqipëri, meqënëse afati për realizimin e kësaj mase është viti 2020, siguri i mbështetjes për Komisionerin nga organizma ndërkombëtare të specializuar në këtë fushë, do të na mundësonte realizimin e kësaj mase brenda afatit të përcaktuar në strategji.

-Në varësi të realizimit të masës D 1.3 (a) duhet mbajtur në vëmendje afati i vendosur për masën D 1.3 (b), afat i cili është 2020-2023 dhe është i kushtëzuar nga realizimi i masës D 1.3 (a).

Masa D.1.3. Përmirësimi i efektivitetit dhe monitorimi i mekanizmave të mbrojtjes;

(c) të krijohet një njësi qendrore në Inspektoratin e Punës për të zbuluar dhe hetuar shkeljet kundër punëtorëve të huaj.

Institucioni/Agjencia kryesuese

Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore

Institucionet Bashkëpunuese

MFE

Afati i Realizimit

2021 dhe më tej

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore (ISHPSHSH) raporton, se është krijuar Njësia Qendrore në Inspektoratin e Punës për të zbuluar dhe hetuar shkeljet kundër punëtorëve të huaj.

Ka filluar të përgatitet një udhëzues me qëllim vënien në vëmendje inspektorëve për verifikimin dhe kontrollin e punëmarrësve të huaj. Drejtoria Qendrore, do të ketë në fokus të veçantë monitorimin e kësaj kategorie. Gjithashtu ka filluar mbledhja e të

dhënave në nivel kombëtar, mbi identifikimin e punëmarrësve të huaj në Shqipëri, kontrolli mbi pajisjen me leje pune ose me vërtetimin e deklarimit për punësim për shtetasit që përjashtohen për pajisjen me leje pune, sigurinë në punë, etj;

Sfidat kryesore të hasura në këtë drejtim janë:

- Eksplorimi i vështirësive mbi kushtet e punës së hasura nga shtetasit e huaj përmes opinioneve të tyre drejtpërdrejt.
- Punësimi i tyre kryesisht në pozicione specifike që zakonisht vijnë të transferuar nga proceset e punës nga kompanitë mëmë.
- Punësimi sezonal i tyre deri në afatet e parashikuara të përfundimit të projekteve.
- Mbrojtja e të dhënave të tyre personale;

Jemi në fazë përgatitore, duke intervistuar dhe investiguar punëmarrësit e huaj në Shqipëri. Pjesë e punës sonë të përditshme është dhe trajtimi i barabartë i shtetasve të huaj në tregun e punës, duke u krijuar kushte të denja dhe të sigurt pune në lidhje me kohëzgjatjen ditore, pushimin javor, orët shtesë, kohëzgjatjen e pushimeve vjetore, punën në ditë e festave zyrtare, pagës dhe elementeve përbërëse të saj në bazë të dispozitave të legjislacionit Shqiptar; Gjithashtu synohet monitorimi i subjekteve, me qëllimin e analizimit të punëmarrësve të huaj në pozicionet specifike dhe llojeve të aktiviteteve në tregun e punës sipas çdo dege rajonale si dhe hartimi i një udhëzuesi të qartë për inspektorët e terrenit;

Drejtoria Qëndrore e ISHPSHSH-së përmes strukturave teknike, (Drejtoria e Inspektimit për Marrëdhëniet e Punës dhe Statistikës dhe Drejtoria e Inspektimit për Sigurinë dhe Shëndetin në Punë), ndjek dhe mbikqyr të gjithë veprimtarinë inspektuese të trupës së terrenit që është e organizuar në nivel qarku. Aktualisht për zbulimin dhe hetimin e shkeljeve të konstatuara në punësimin e të huajve kemi një tablo të qartë të inspektimeve të kryera nga inspektorët e punës së terrenit. Në Listë-verifikimet, që plotësohen në çdo inspektim, një zë i veçantë është ai i punëmarrësve të huaj me të dhëna, të cilat reflektojnë nivelin e zbatimit të ligjit për këtë kategori punëmarrësish.

Në kuadër të zbatimit të marrëveshjes së bashkëpunimit që ISHPSHSH-ja ka me SHKP aktualisht (AKPA), me nr 970 prot, datë 07.05.2019 dhe Nr 1432 prot, datë 06.05.2019 “Marrëveshje Bashkëpunimi mbi Mbrojtjen dhe respektimin e të drejtave të të punësuarve”, kemi shtrirë bashkëpunimin me këtë të fundit edhe në drejtim të marrjes së informacionit me të dhëna të subjekteve kanë punëmarrës të huaj dhe të cilët kanë komunikim me Zyrat Rajonale të Punës. Ky informacion na shërbën për zgjerimin e hartës së subjekteve që inspektohen e të cilët kanë dhe punëmarrës të huaj për monitorim dhe kontroll.

Për treguesin e inspektimit “Punëmarrës të Huaj”, pavarësisht se kemi të dhëna që reflektojnë nivel të zbatimit të ligjit për ta, po punohet në vazhdim për përmirësimin e të dhënave të këtij treguesi, si nga kontrolli i inspektorëve në terren ashtu dhe në raportet tona periodike, me qëllim identifikimin dhe adresimin për zgjidhje të problematikave ligjore apo institucionale që shoqërojnë punësimin e kësaj kategorie punëmarrësish.

Nga inspektimet e kryera nga inspektorët e Inspektoratit shtetëror të Punës dhe Shërbimeve Shoqërore, gjatë periudhës Janar-Maj 2020, në 2797 subjekte private janë evidentuar 200 punëmarrës të huaj, nga të cilët 10 janë pa leje pune, ose 5% e punëmarrësve të huaj të konstatuar. Numri më i madh i punëmarrësve të huaj është evidentuar në aktivitetet ndërtim, miniera si dhe ndërmarrje prodhuese. Numri më i madh i punëmarrësve të huaj gjatë kësaj periudhe është evidentuar në Korçë, me 36% të totalit të të huajve të evidentuar në punë, Lezhë me 30 %, Tiranë me 22% dhe Fier me 6.5 %. Është regjistruar një punëmarrës i huaj i aksidentuar në punë, i cili ishte punëmarrës në minierë, pa pasoja fatale për jetën. Punëmarrësi ishte i pajisur me leje pune.

Sfida:

Sfidë kryesore e jona mbetet zgjerimi i hartës së inspektimeve në lidhje me subjekte të cilët punësojnë këtë kategori punëmarrësish, për ti patur në vëmendje dhe monitorim të vazhdueshëm.

Kemi hasur sfidë në respektimin e detyruar të legjislacionit shqiptar (p.sh. respektimi i ditëve të pushimit sipas kalendarit zyrtar), *Callcenter*-at shfaqin vështirësi, pasi shërbimi i ofruar kushtëzohet me festat zyrtare, sidomos ato në shtetin italian. Herë pas here janë këshilluar për respektimin e detyrueshëm të kësaj dispozite ligjore.

Rekomandime

Duke qenë se ISHPSHSH ka 98 inspektorë me detyra inspektuese në terren, do të ishte më efikas hartimi i një udhëzuesi të qartë për inspektorët e punës, për të shtuar vëmendjen dhe cilësinë e kontrollit gjatë inspektimeve për këtë kategori punëmarrësish në respektim të ligjit.

Masa D.2.2. Trajtimi i nevojave specifike të migrantëve; (a) të vlerësohen aktet ekzistuese ligjore, procedurat administrative dhe skema të asistencës për punë që të identifikohen pengesat ndaj punësimit dhe mbrojtjes së të drejtave të grave në tregun e punës (me fokus tek imigrantët.)

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

SHKP, ISSH, MSHMS, IOM, OJF-të aktive në mbrojtjen e të drejtave të grave

Afati i Realizimit

deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Instituti i Sigurimeve Shoqërore, raporton, se Neni 2 i Ligjit Nr. 7703/1993, përcakton se sigurimi shoqëror i detyrueshëm është jofitimprurës, që mbron me të ardhura personat e punësuar në lidhje me: paaftësinë e përkohshme në punë për shkak të sëmundjes; barrëlindjen; pleqërinë, invaliditetin dhe humbjen e mbajtësit të familjes; aksidentin në punë dhe sëmundjet profesionale; papunësinë. Gjithashtu edhe personat ekonomikisht aktivë (punëdhënësi dhe të vetëpunësuarit), në lidhje me: barrëlindjen; pleqërinë, invaliditetin dhe humbjen e mbajtësit të familjes.”

Neni 3 Ligjit Nr. 7703/1993, parashikon se personi i siguruar në mënyrë të detyrueshme, kur për një kohë dhe shkaqe të arsyeshme nuk mund të sigurohet detyrimisht, ka të drejtën e vazhdimit të sigurimit, sipas sistemit vullnetar. Sigurimi vullnetar është i mundur edhe për periudhën e studimeve universitare, me kusht që personi i siguruar të paguajë kontribut për këtë periudhë, përpara datës së fillimit të së drejtës për të ardhura. Sigurimi vullnetar mund të shtrihet edhe te personat që nuk përcaktohen në nenin 2. Sigurimi vullnetar, që parashikohet nga kjo dispozitë, bëhet në kushtet e përcaktuara nga Rregullorja e Institutit të Sigurimeve Shoqërore. Legjislacioni i sigurimeve shoqërore nuk bën diferencim midis burrit dhe gruas.

Masa D.3.1. Garantimi i të drejtës të barabartë për sigurime shoqërore; (a) të identifikohen kategoritë e rezidentëve të huaj që nuk mbulohen me sigurime shoqërore mes të huajve, të zbulohen arsyet se përse ndodh kjo dhe të jepen rekomandime për ndryshimet e duhura ligjore dhe procedurale.

Institucioni/Agjencia kryesuese

ISSH/MFE

Institucionet Bashkëpunuese

Këshilli i Ministrave

Afati i Realizimit

2019-2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Instituti i Sigurimeve Shoqërore, raporton, se Neni 7 i Ligjit Nr. 7703/1993 përcakton se sigurimet shoqërore iu japin mbrojtje edhe shtetasve shqiptarë dhe personave pa shtetësi, ish-shtetas shqiptarë, që janë jashtë shtetit, në përputhje me konventat, marrëveshjet dypalëshe dhe Rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore, si dhe shtetasve të huaj dhe personave pa shtetësi, që punojnë në Shqipëri.

Legjislacioni i sigurimeve shoqërore parashikon mbrojtje të barabartë për shtetasit dhe ish-shtetasit shqiptarë, personat pa shtetësi dhe të huajt që punojnë në Republikën e Shqipërisë.

Neni 13 i Ligjit Nr. 7703/1993 përcakton se kontributet do të paguhën nga personat e siguruar; Kontributet e personave të punësuar nën një kontratë pune do të ndahen ndërmjet personit të siguruar dhe punëdhënësit të tij, në përputhje me dispozitat e këtij Ligji dhe do të derdhen nga punëdhënësi; Personat e detyruar për derdhjen e kontributeve janë përgjegjës për llogaritjen dhe pagesën e tyre. Punëdhënësi është i detyruar të mbajë nga paga e të punësuarve kontributet dhe t'i derdhë ato në llogari të administratës tatimore, sipas kriterëve dhe procedurave të përcaktuara me Ligjin nr. 9136, datë 11.9.2003 “Për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore e shëndetësore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; Kontributet e të vetëpunësuarve në bujqësi dhe kontributet vullnetare derdhen në llogaritë e Institutit të Sigurimeve Shoqërore. Kriteret dhe procedurat përcaktohen me Vendim të Këshillit të Ministrave. Inspektorët e kontributeve të sigurimeve shoqërore kanë të drejtë të kontrollojnë saktësinë e llogaritjes dhe afatet e pagesës së kontributeve; Çdo diferencë në shumën e kontributeve do të kthehet gjatë 5 vjetëve të pagesës së bashku me kamatëvonesën.

Po kështu neni 16 i Ligjit Nr. 7703/1993 parashikon, se ndaj punëdhënësve dhe të vetëpunësuarve, përjashtuar personat e vetëpunësuar në bujqësi, që nuk zbatojnë afatet dhe procedurat e pagesës së kontributeve të sigurimeve shoqërore, zbatohen sanksionet e përcaktuara në Ligjin nr. 9136, datë 11.09.2003 “Për mbledhjen e kontributeve të detyrueshme të sigurimeve shoqërore dhe shëndetësore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar; Nëse nuk paguhet në afatet e përcaktuara në këtë ligj, të vetëpunësuarit në bujqësi do të paguajnë kamatëvonesë, që llogaritet mbi shumën e kontributeve të papaguara nga data në të cilën pagesa ka qënë e detyrueshme deri në datën në të cilën pagesa kryhet. Masa e kamatëvonesës është sipas përcaktimeve të nenit 76, të Ligjit nr. 9920, datë 19.05.2008 “Për procedurat tatimore në Republikën e Shqipërisë”, të ndryshuar. Kamatëvonesat llogariten nga inspektorët e Agjencive Lokale të Sigurimeve Shoqërore.”

Sa më sipër legjislacioni i sigurimeve shoqërore detyron punëdhënësin të mbajë kontributet e sigurimeve shoqërore dhe të bëjë derdhjen e tyre në llogari të administratës tatimore. Për personat e vetëpunësuar kontrolli i pagesës së kontributeve bëhet nga inspektorët e kontributeve të sigurimeve shoqërore. Në rast të mospagesës së kontributeve legjislacioni i sigurimeve shoqërore parashikon sanksione.

Neni 2 i Ligjit Nr. 7703/1993, parashikon se sistemi i sigurimeve shoqërore mbron personat e punësuar dhe personat e vetëpunësuar. Sipas pikës 1 të nenit 98 të Kodit të Punës: “*Ndalohet marrja në punë e fëmijëve nën moshën 16 vjeç*” Sa më sipër në sistemin e sigurimeve shoqërore nuk mund të përfshihen personat e mitur.

Masa D.3.1. Garantimi i të drejtës të barabartë për sigurime shoqërore; (b.) të informohen kategoritë e të huajve të identifikuar si më pak të informuar për mundësitë dhe përfitimet e sistemit kombëtar të sigurimeve shoqërore;

Institucioni/Agjencia kryesuese

ISSH/MFE

Institucionet Bashkëpunuese

Afati i Realizimit

deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Instituti i Sigurimeve Shoqërore, raporton, se Neni 7 i Ligjit Nr. 7703/1993 përcakton se sigurimet shoqërore iu japin mbrojtje edhe shtetasve shqiptarë dhe personave pa shtetësi, ish-shtetas shqiptarë, që janë jashtë shtetit, në përputhje me konventat, marrëveshjet dypalëshe dhe Rregulloren e Institutit të Sigurimeve Shoqërore, si dhe shtetasve të huaj dhe personave pa shtetësi, që punojnë në Shqipëri.

Legjislacioni i sigurimeve shoqërore parashikon mbrojtje të barabartë për shtetasit dhe ish-shtetasit shqiptarë, personat pa shtetësi dhe të huajt që punojnë në Republikën e Shqipërisë.

Për të informuar të gjithë personat të cilët janë në Shqipëri dhe jashtë saj, për të derdhur sigurim vullnetar janë shpërndarë për vitin 2019: 32000 fletëpalosje dhe 1000 postera. Numri i personave të siguruar vullnetarisht nga emigrantët është rreth 39% .

Sekretariati teknik rekomandon:

Për të patur një raportim më të plotë lidhur me këtë masë dhe për të matur treguesit e zbatimit nevojitet informacion lidhur me numrin e të huajve që janë informuar mbi mundësitë dhe përfitimet nga mbulimi kombëtar i sigurimeve shoqërore çdo vit; % femra/meshkuj.

Masa D.3.1. Garantimi i të drejtës të barabartë për sigurime shoqërore; (c.) të bëhen ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor që të sigurohet e drejta për kujdes social për të gjitha kategoritë e migrantëve të mitur;

Institucioni/Agjencia kryesuese

ISSH/MFE

Institucionet Bashkëpunuese

MSHMS, MD, IOM, Bashkitë vendore, UNICEF

Afati i Realizimit

2020-2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Instituti i Sigurimeve Shoqërore, raporton, se Neni 2 i Ligjit Nr. 7703/1993, parashikon se sistemi i sigurimeve shoqërore mbrojnë personat e punësuar dhe personat e vetëpunësuar. Sipas pikës 1 të nenit 98 të Kodit të Punës: “Ndalohej marrja në punë e fëmijëve nën moshën 16 vjeç” Sa më sipër në sistemin e sigurimeve shoqërore nuk mund të përfshihen personat e mitur.

Masa D.3.2. (b) të rritet aksesimi në shërbime publike për rezidentët e huaj duke u dhënë informacion (faqe interneti, aplikacione celulari, fletëpalosje, pika konsultative në zyra shtetërore) për pranueshmërinë, të drejtat, dokumentacionin e nevojshëm, etj. Në gjuhët që përdorin ata.

Institucioni/Agjencia kryesuese

ADISA

Institucionet Bashkëpunuese

Të gjitha ministratë e linjës përgjegjëse për zbatimin e këtij Plan Veprimi

Afati i Realizimit

2019-2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Agjencia e Ofrimit të Shërbimeve të Integruara ADISA raporton, se ka krijuar paketat informuese për shërbime të ndryshme, të institucioneve të ndryshme, të kategorizuara sipas ngjarjeve jetësore më të rëndësishme. Në këtë mënyrë, qytetarët do të kenë akses në informacion mbi procedurat për aplikimin, dokumentacionin, afatin, tarifat dhe çdo informacion tjetër të nevojshëm mbi shërbimet publike, në faqen zyrtare të ADISA, www.adisa.gov.al, në linjën 0800 0 118, si dhe në sportelet e ofrimit të shërbimit të ADISA.

-Paketa Informuese “Të huaj në Shqipëri” ofron informacion të detajuar për të huajt të cilët kanë për qëllim qëndrimin, kalimin tranzit, punësimin, studimin dhe daljen nga Republika e Shqipërisë, qofshin ata qytetarë të Bashkimit Evropian, ose jo.

-Informacioni i kësaj pakete përfshin:

- 1) Aplikimin për vizë;
- 2) Lejen e punës;
- 3) Lejen e qëndrimit të përkohshme dhe përhershme;
- 4) Fitimin e shtetësisë shqiptare.

-Paketa Informuese dedikuar të huajve në Shqipëri, tashmë është finalizuar dhe është plotësisht e aksesueshme nga të gjithë qytetarët Shqiptarë dhe të huaj në faqen zyrtare të ADISA. I gjithë informacioni për këto paketa, është kategorizuar dhe strukturuar në mënyrë që t'i vijë sa më shumë në ndihmë shtetasve të huaj.

-Paketa Informuese dedikuar të huajve në Shqipëri, është përkthyer zyrtarisht në 5 (pesë) gjuhë të ndryshme (*Anglisht, Frengjisht, Italisht, Gjermanisht dhe Turqisht*) për qytetarë të BE-së dhe jo vetëm, bazuar në statistikat e të huajve me numrin më të madh në Republikën e Shqipërisë.

-Informacioni i nevojshëm gjendet praktikisht në faqen e ADISA, në këtë link: <http://www.adisa.gov.al/foreigners-in-albania/>

-Gjithashtu ky informacion jepet edhe pranë sporteleve pritëse të dedikuara për marrjen e informacionit në ç'do Zyrë pritëse të ADISA.

Sfidat

-Identifikimi i nevojave dhe shërbimeve më të kërkuara nga të huajt në Shqipëri;

-Saktësimi dhe konsolidimi i informacionit të nevojshëm me institucionet përkatëse.

Takimet dhe veprimet e ndërmarra

Gjatë krijimit të kësaj pakete informuese janë realizuar takime të vazhdueshme me qëllim identifikimin e problematikave dhe zgjidhjeve potenciale:

1. Përfaqësues të institucioneve shtetërore përkatësisht: SHKP, Drejtoria e Migracionit pranë Drejtorisë së Përgjithshme të Policisë dhe Drejtorisë Rajonale të Kufirit dhe Migracionit Tiranë për qartësim të procedurave si edhe interpretim të ligjit;
2. Përfaqësues të bizneseve private të cilët ndjekin aktualisht dhe asistojnë të huajt në aplikimet e tyre;
3. Grupet e interesit për identifikimin e problematikave.

Si model jemi referuar praktikës së Norvegjisë për sigurimin e informacionit nga të huajt:

https://www.norge.no/en/life_situation/new-norway

Personi kontaktues:

Faqe zyrtare e ofrimit të shërbimeve publike dixhitale në Norvegji

Detajet e kontaktit:

https://www.norge.no/en/life_situation/new-norway

Shpenzimet financiare (2019) dhe alokimet e pritura (2019-2022)

Donatorët: UNDP (2019) 387,684 ALL.

Rekomandime

Rekomandojmë të shpërndahet linku <http://www.adisa.gov.al/foreigners-in-albania/> me institucionet të cilat kanë interesë për informimin e të huajve.

Masa D.3.3. (a) Hartimi dhe zbatimi i programeve të dedikuara të integritit; të bëhet një vlerësim i detajuar i kushteve të integritit dhe barrierave si edhe modeleve të përdorimit të shërbimeve ekzistuese, përfshirë intervistat me të huajt që qëndrojnë në Shqipëri për të zbuluar nevojën për krijimin e programeve të dedikuara të integritit;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

MSHMS, MASR, MTM, MK, IOM, Avokati i Popullit.

Afati i Realizimit

deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Në zbatim të ligjit nr.108/2013 “Për të huajt”, i ndryshuar, institucionet publike bashkëpunojnë, sipas kompetencave, me partnerët socialë, organizatat jofitimprurëse dhe organizatat ndërkombëtare për promovimin dhe zbatimin e programeve të integritit të të huajve në shoqëri. Në të gjitha veprimtaritë e ushtruara, institucionet publike dhe OJF-të u ofrojnë të huajve mbrojtje kundër çdo lloj forme diskriminimi. Ndalohet diskriminimi i drejtpërdrejtë dhe jo i drejtpërdrejtë nga personat juridikë, publikë dhe privatë, gjatë gjithë procesit të imigrimit.

Ministria e Kulturës (MK) raporton, se në strukturën aktuale institucionale, janë disa organe shtetërore që kanë përgjegjësi për integrimin social të të huajve, bazuar në pikën 12 të nenit 4, të ligjit nr. 108/ 2013 “Për të huajt”, i ndryshuar, “*ministria përgjegjëse për punën dhe çështjet sociale, ministria përgjegjëse për arsimin dhe shkencën dhe ministria përgjegjëse për turizmin, kulturën, të rinjtë dhe sported, hartojnë dhe zbatojnë një program kombëtar të integritit social të të huajve*”;

Ministria e Kulturës do të mundësojë koordinimin më të madh të aktiviteteve të tyre, të ndihmojë në adresimin më të plotë të sfidave dhe pengesave ndaj të drejtave kulturore të punëtorëve migrantë dhe femrave migrante në Shqipëri, duke krijuar programe të dedikuara të integritit, duke marrë parasysh përvojat e ndryshme socio-kulturore të të huajve.

Sekretariati teknik rekomandon:

Autoritetet përgjegjëse për zbatimin e legjislacionit për të huajt, duhet të sigurojnë kushtet për integrim në jetën ekonomike, kulturore dhe shoqërore të të huajve, që kanë të drejtën e qëndrimit në Republikën e Shqipërisë, sipas përcaktimeve të bëra në legjislacionin në fuqi për integrimin e shtetasve të huaj në Republikën e Shqipërisë.

Masa D.4.2. Ofrimi i një rruge të qartë drejt shtetësisë; Masa: a. të vendosen afate standarde për kohëzgjatjen e procedurës së natyralizimit; të vendoset njoftimi i detyrueshëm i aplikantit në rast kur vendimi i Presidentit nuk mund të jepet brenda kësaj periudhe standard;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

Nuk ka

Afati i Realizimit

2019- 2022

Gjendja e zbatimit - në proces

Procedura për heqjen, fitimin dhe rifitimin e shtetësisë shqiptare, nga momenti i aplikimit, deri në dërgimin në Presidencë, zgjat 6 muaj, bazuar në bazë të ligjit Nr. 8389, datë 05.08.1998 “Për Shtetësinë Shqiptare”, i ndryshuar, si dhe Udhëzimit të Ministrit të Rendit Publik nr. 3583 datë 27.11.2001 dhe Ministrit të Punëve të Jashtme Nr. 6252 datë 10.12.2001, “Për procedurat dhe dokumentacionin për fitimin, rifitimin dhe heqjen dorë nga shtetësia shqiptare” i ndryshuar. Përsa i takon aplikimeve për fitim të shtetësisë shqiptare, në disa raste afati 6-mujor nuk mund të aplikohet, pasi procedura e kërkon që të kryhen verifikime pranë institucioneve ligjzbatuese. Pra, kohëzgjatja e aplikimit në Ministrinë e Brendshme, varet nga përgjigjet e verifikimeve në organet bashkëpunuese.

Përsa i takon numrit të refugjatëve (duke mos iu referuar termit imigrant të përmendur nga ju, pasi në mënyrë që kjo kategori të mund të aplikojë për fitim të shtetësisë shqiptare, duhet më parë t’i njihet statusi i refugjatit, sipas Ligjit për Azilin në Republikën e Shqipërisë), sqarojmë se nuk mund të japim një shifër të saktë, pasi në pjesën më të madhe të rasteve, kjo kategori aplikuesish nuk e pasqyron faktin e të qenit refugjat, duke qenë se dokumentacioni është i plotë, gjithashtu dhe vitet e qëndrimit në RSH, sipas legjislacionit shqiptar në fuqi për shtetësinë.

Masa D.4.2. (b). të njoftohen me shkrim aplikantët për rezultatin e rishikimit nga Ministria e Brendshme dhe për vendimin e Presidentit, duke parashtruar shkaqet e refuzimit;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

Nuk ka

Afati i Realizimit

deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Është aplikuar njoftimi me shkrim i aplikuesve lidhur me mosmiratimin e shtetësisë shqiptare nga organi vendimmarrës, siç është Institucioni i Presidentit të Republikës. Me marrjen e njoftimit nga ana e presidentit, struktura përkatëse në Ministrinë e Brendshme menjëherë ka bërë njoftimin lidhur me mosmiratimin e kërkesës së tij për fitim të shtetësisë shqiptare. Ky njoftim i dërgohet Drejtorisë Vendore të Policisë, ku dhe është kryer aplikimi. Kërkesa për fitim të shtetësisë shqiptare nuk miratohet në rastet kur për aplikuesin ka informacion se ai cenon rendin dhe sigurinë kombëtare, sipas pikës 6, nenit 9, të ligjit nr. 8389, datë 05.08.1998, “Për shtetësinë shqiptare”, i ndryshuar. Përmbajtja e informacionit është e klasifikuar. Pra, qytetari nuk mund të njihet me përmbajtjen e shkresës, por vetëm me vendimin përfundimtar të Presidentit të Republikës.

Numri i aplikuesve, të cilëve u është refuzuar shtetësia shqiptare dhe janë njoftuar nga struktura përkatëse pranë Ministrisë së Brendshme, konkretisht Sektori i Shtetësisë, për vitin 2020, për periudhën Janar – Qershor 2020 është 5.

Masa D.4.2. (c). të përgatitet material informues për aplikantët për shtetësi që interpreton qartë kërkesat (sidomos periudhën e qëndrimit pa ndërprerje dhe njohuritë gjuhësore) dhe të përshkruhet procedura;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MB

Institucionet Bashkëpunuese

Nuk ka

Afati i Realizimit

deri në fund të 2020

Gjendja e zbatimit - e zbatuar

Materiali informues lidhur me shtetësinë shqiptare, gjendet në faqen zyrtare të Ministrisë së Brendshme, si dhe pranë Drejtorive Vendore të Policisë ku dhe kryhet aplikimi. Nga ana e DVP-ve janë krijuar dhe publikuar fishat e shtetësisë lidhur me kriteret dhe dokumentacionin që çdo aplikues duhet të plotësojë me qëllim aplikimin për fitim të shtetësisë shqiptare.

Çdo informacion përse i takon heqjes, fitimit dhe rifitimit të shtetësisë shqiptare, si dhe numrit të tyre, është kollaj i aksesueshëm pranë institucioneve që bëjnë dhe pranimin e dokumentacionit, siç janë Drejtoritë Vendore të Policisë, Komisariatet, si dhe përfaqësitë diplomatike shqiptare jashtë territorit të Republikës së Shqipërisë. Ministria e Brendshme është ajo që kryen shqyrtimin dhe verifikimin e aplikimit, pasi ai është pranuar nga organet e sipërpërmendura.

Masa D.4.3. Garantimi i statusit ligjor të familjarëve; (d) të prezantohet një procedurë e shpejtë për shqyrtimin e aplikimeve për leje pune nga mbajtësit e lejes së qëndrimit për bashkim familjar;

Institucioni/Agjencia kryesuese

MFE

Institucionet Bashkëpunuese

Nuk ka

Afati i Realizimit

2020

Gjendja e zbatimit - në proces

Ministria e Financave dhe Ekonomisë raporton, se Drejtoria e Politikave të Punësimit dhe Migratore në MFE po bashkëpunon me ekspertë të Bankës Botërore me qëllim përafrimin e mëtejshëm të akteve nënligjore të ligjit 108/2013 “Për të huajt”, i ndryshuar. Kjo nismë synon reflektimin e aplikimit on-line për leje pune, përafrim me EU Acquis dhe thjeshtëzimin e dokumentacionit si dhe ndryshimet më të fundit ligjore të ligjit për të huajt.

IV. Informacion i përgjithshëm mbi gjendjen e zbatimit

Ky seksion përmban një tabelë, e cila paraqet nivelin e zbatimit të masave, për periudhën e raportimit Qershor 2019 – Qershor 2020.

Për përcaktimin e gjendjes së zbatimit të masës përkatëse janë përdorur këto nivele vlerësimi:

- E zbatuar	10 masa
- Pjesërisht e zbatuar	12 masa
- E pazbatuar	1 masa
- Në proces	29 masa

Nr.	Masa	Institucioni/ Agjencia kryesuese	Afati realizimit	Gjendja e zbatimit	Vërejtje/komente
1.	A.1.1. (a) Të kryhet rishikimi i legjislacionit shqiptar për migracionin për të identifikuar mangësitë në raport me legjislacionin e BE-së dhe atë ndërkombëtar, lidhur me qëllimin, garancitë procedurale dhe garantimin e të drejtave të migrantëve, si dhe përdorimin e terminologjisë kryesore ndërkombëtare në fushën e migracionit.	MB	2019	E zbatuar	

2.	A.1.1. (b) Të vlerësohet niveli i zbatimit të konventave të ratifikuara dhe ndikimit që ato kanë në garantimin e të drejtave të migrantëve, me qëllim identifikimin e mekanizmave që do të nxisnin zbatimin e tyre të efektshëm.	MB	2020	Në proces	
3.	A.1.1. (c) Të kryhet rishikim i rregullt i ndikimit të akteve ligjore në mirëqeverisjen e migracionit (si ligji për të huajt, ligji për emigracionin për qëllime punësimi, ligji për diasporën, ligji për azilin etj.) për të identifikuar nevojën për ndryshime ligjore me synim rritjen e efektivitetit të masave ligjore.	MB	Rishikimi i 1-rë, deri në fund të 2020. Çdo tre vjet më pas, e në vazhdimës i.	Në proces	
4.	A.2.1. (a) Qartësimi i kompetencave të institucioneve & agjencive kryesore të QSH-së, si edhe identifikimi i kapaciteteve të tyre për qeverisjen e migracionit; të kryhet një vlerësim i thellë i kapaciteteve institucionale për qeverisjen e efektshme të migracionit (në nivele të ndryshme të menaxhimit në të gjitha institucionet përkatëse.).	MB	2020	Në proces	
5.	A.2.1. (d) Të forcohen kapacitetet e Sektorit të Migracionit të Ministrisë së Brendshme për të kryer funksionet që lidhen me monitorimin e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin.	MB	2019	Pjesërisht e zbatuar	Duhet të merren masat e nevojshme për të rekrutuar staf shtesë në Sektorin e Migracionit, të Ministrisë së Brendshme, për të kryer funksionet që lidhen me monitorimin e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin;
6.	A.2.2. (f) Të zhvillohet një metodologji për mbledhjen e të dhënave mbi daljet e shtetasve shqiptarë dhe kthimeve në Shqipëri si edhe hyrjeve të migrantëve, por edhe për praninë e migrantëve në çdo sektor dhe rajon për të prodhuar statistika të përditësuara rregullisht që mbulojnë një	INSTAT	2020-2022	Pjesërisht e zbatuar	

	larmi çështjesh si punësimi, shëndetësia, arsimi, krimi etj.)				
7.	A.3.1. (a) Të kryhet një rishikim i aktiviteteve të strukturave të pushtetit vendor në zbatimin e politikave dhe të legjislacionit për migracionin dhe në ofrimin e shërbimeve ndaj migrantëve; propozimi i mekanizmave të duhura të bashkërendimit mes qeverisjes qendrore dhe asaj vendore.	MB	2019	E zbatuar	
8.	A.3.1. (b) Të kryhet një analizë për të identifikuar mangësitë e mundshme në koordinimin institucional në nivel horizontal dhe vertikal, si edhe mangësitë në ofrimin e informacionit dhe shërbimeve për kategori të ndryshme migrantësh, për shkak të koordinimit të pamjaftueshëm mes aktorëve, si edhe të rekomandohen ndryshime në organizimin e shërbimeve.	MB	2019	Në proces	
9.	A.4.1. Rishikimi i partneriteteve ekzistuese institucionale për migracionin dhe formulimi i partneriteteve të reja; (a) Të analizohet deri në çfarë mase janë të përfshirë në hartimin dhe zbatimin e politikave dhe programeve për migracionin aktorët joqeveritarë në fushën e migracionit (shoqëria civile, sektori privat, migrantët dhe partnerët ndërkombëtare); të identifikohen fushat e qeverisjes së migracionit ku këto partneritete janë thelbësore.	MB	2019	E zbatuar	
10.	A.2.1. (a) Qartësimi i kompetencave të institucioneve & agjencive kryesore të QSH-së, si edhe identifikimi i kapaciteteve të tyre për qeverisjen e migracionit; të kryhet një vlerësim i thellë i kapaciteteve institucionale për qeverisjen e efektshme të migracionit (në nivele të ndryshme të menaxhimit në të gjitha institucionet përkatëse.)	MB	2020	Në proces	
11.	B.1.3. Përdorimi i procedurave të hyrjes dhe qëndrimit si instrumente të efektshme për parandalimin dhe reduktimin e migracionit të parregullt; (a) të monitorohet rregullisht efektiviteti i procedurave standarde për verifikimin e qëllimit të hyrjes dhe qëndrimit të të huajve në të gjitha fazat (aplikimi për vizë,	MEPJ	2020	E zbatuar	

	intervistimi konsullor, marrja në pyetje nga policia e kufirit.)				
12.	B.1.3. Përdorimi i procedurave të hyrjes dhe qëndrimit si instrumente të efektshme për parandalimin dhe reduktimin e migracionit të parregullt; (b) të përmirësohet shfrytëzimi i bazës së të dhënave referuar moduleve E-viza, E-Leje Qëndrimi në FER dhe sistemin TIMS nëpërmjet trajnimeve të stafit konsullor dhe atij të kufirit, për verifikimin e ligjshmërisë së qëndrimit, motivit të hyrjes dhe qëndrimit të shtetasve të huaj në territorin e Shqipërisë.	MEPJ	2020	E zbatuar	
13.	B.1.3. Përdorimi i procedurave të hyrjes dhe qëndrimit si instrumente të efektshme për parandalimin dhe reduktimin e migracionit të parregullt; (c) të krijohen baza të dhënash për aplikantët për vizë me risk të lartë dhe të besueshëm dhe të diferencohen procedurat e verifikimit për aplikantët sipas aplikimit dhe historikut të tyre të migracionit. Të zhvillohen standard për pyetje shtesë të detajuara që do të bëhen në intervistat personale dhe listat e dokumenteve shtesë që kërkohen nga aplikantët me risk të lartë.	MEPJ	2020	E zbatuar	
14.	B.3.1. (a) Të kryhen vazhdimisht fushata ndërgjegjësimi për të informuar shtetasit shqiptarë për rregullat dhe kushtet e udhëtimit pa vizë në BE, mundësitë e migracionit të rregullt dhe pasojat e migracionit të parregullt (si edhe aplikime azili të pabazuara).	MB	2019-2022	Pjesërisht e zbatuar	
15.	B.3.1. Zbatimi i masave të duhura për parandalimin e migracionit të parregullt të shtetasve shqiptarë; (c) të forcohen shërbimet e konsullatave shqiptare për informim të shtetasve shqiptarë mbi qëndrimin e rregullt në vendet e destinacionit përmes sporteleve dhe faqes zyrtare të internetit.	MEPJ	2020-2022	Pjesërisht e zbatuar	
16.	B.4.1. (a) Të hartohet një plan i ri emergjence (kontigjence) që Shqipëria të menaxhojë flukset e përziera, duke marrë parasysh vulnerabilitetet e popullatave në lëvizje (si të mitur të pashoqëruar, viktimatrafikimi, azil kërkues, individë me aftësi të kufizuara etj), dhe përditësimi i këtij plani në mënyrë të rregullt në dritën e sfidave të reja.	MB	2020	E zbatuar	

17.	D.3.3. (a) Hartimi dhe zbatimi i programeve të dedikuara të integritit; të bëhet një vlerësim i detajuar i kushteve të integritit dhe barrierave si edhe modeleve të përdorimit të shërbimeve ekzistuese, përfshirë intervistat me të huajt që qëndrojnë në Shqipëri për të zbuluar nevojën për krijimin e programeve të dedikuara të integritit.	MB	deri në fund të 2020	Në proces	
18.	D.1.2. Ndërgjegjësimi i imigrantëve për të drejtat e tyre dhe procedurat për zbatimin e tyre; (b). t'u jepet asistencë ligjore falas dhe informacion për të drejtat migrantëve të parregullt që janë të ndaluar.	MD	deri në fund të 2020	Në proces	Të përmirësohet puna, me qëllim nënshkrimin e marrëveshjeve të bashkëpunimit të Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas (DNJF) me Klinikat e ligjit;
19.	D.1.3. Përmirësimi i efektivitetit dhe monitorimi i mekanizmave të mbrojtjes; (c) të krijohet një njësi qendrore në Inspektoratin e Punës për të zbuluar dhe hetuar shkeljet kundër punëtorëve të huaj.	Inspektorati Shtetëror i Punës dhe Shërbimeve Shoqërore	2021 dhe më tej	E zbatuar	
20.	C.3.2. Promovimi i investimeve në Shqipëri; (b) të kryhen anketa dhe konsultime të rregullta me sipërmarrësit shqiptarë që qëndrojnë jashtë vendit në vendet kryesore të destinacionit për të matur nivelin e interesit të tyre për investime në Shqipëri dhe për të identifikuar pengesat kryesore.	AIDA	anketa e 1rë deri në vitin 2020; Anketime të tjera çdo 3 vjet	Në proces	
21.	D.1.3. Përmirësimi i efektivitetit dhe monitorimi i mekanizmave të mbrojtjes; (a) të rishikohet aktiviteti aktual i Komisionerit kundër Diskriminimit në lidhje me monitorimin dhe mbrojtjen e të drejtave të të huajve me qëndrim në Shqipëri, sidomos me zbatimin e parimit të mosdiskriminimit; nëse mendohet e nevojshme, të caktohet një punonjës i veçantë që të fokusohet në vëzhgimin e respektimit të parimit të mosdiskriminimit për të huajt.	Komisioneri për Mbrojtjen nga Diskriminimi	2020	Në proces	
22.	B.3.1. (b) të jepen stimuj për arsimimin, trajnimin dhe punësimin e të rinjve dhe të miturve të pashoqëruar në rajonet e origjinës/banimit në bashkëpunim me autoritetet vendore.	SHKP/MFE	2019-2020	Pjesërisht e zbatuar	

23.	C.1.1. Konsiderimi i dinamikave të migracionit të shtetasve shqiptarë në zhvillimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave kombëtare të punësimit; (a) të kryhet (kontraktohet) një vlerësim i detajuar i sfidave dhe nevojave specifike të migrantëve të kthyer për integrimin e tyre më të efektshëm në tregun e brendshëm të punës.	SHKP/MFE	Deri në fund të 2020	Pjesërisht e zbatuar	
24.	C.2.3. (c) të forcohet bashkëpunimi me institucionet homologe në vendet e destinacionit për transferimin e praktikave të mira për dhënien e informacionit migrantëve (vizita studimore, ndarja e materialeve etj)	SHKP	2019-2022	Në proces	
25.	D.1.2. (c) gjatë lëshimit të lejes së punës dhe të qëndrimit, të shpërndahen fletë informuese për të drejtat e punëtorëve imigrantë dhe kontaktet e institucioneve/organeve/agjencive me të cilat mund të konsultohen në rast se shkelen të drejtat e tyre.	SHKP	Deri në fund të 2020	Pjesërisht e zbatuar	
26.	D.3.2. (b) të rritet aksesimi në shërbime publike për rezidentët e huaj duke u dhënë informacion (faqe interneti, aplikacione celulari, fletëpalosje, pika konsultative në zyra shtetërore) për pranueshmërinë, të drejtat, dokumentacionin e nevojshëm, etj. Në gjuhët që ata përdorin.	ADISA	2019-2022	Në proces	
27.	C.3.1. Promovimi i kanaleve formale dhe përdorimi produktiv të remitancave; (a) të ndërmerren anketa periodike për strategjitë financiare dhe modelet e përdorimit të instrumenteve financiare për të identifikuar boshllëkun në sistemin financiar dhe mundësitë për përmirësim në lidhje me remitancat.	BSH	Deri në fund të 2020	Në proces	
28.	C.3.1. Promovimi i kanaleve formale dhe përdorimi produktiv të remitancave; (b) të rritet aksesimi në shërbimet bankare dhe ato financiare për dërgimin e remitancave përmes: - nxitjes së konkurrencës nëpërmjet aktorëve të rinj, promovimit të novacionit e cila do të reflektohet në shërbime efikase si nga pikëpamja e komisioneve, ashtu edhe të kohës së procesimit të dërgesave; rritjen e kushteve të transparencës dhe	BSH	2018-2022	Në proces	

	mbrojtjen e konsumatorit nëpërmjet miratimit të “ Ligjit për shërbimet e pagesave në Republikën e Shqipërisë”; - edukimit financiar dhe fushatave promociionale drejtuar migrantëve dhe marrësve të remitançave duke përfshirë këtu dhe zbatimin e projektit Greenback në Berat dhe në varësi të rezultateve, replikimit në qarqe të tjera të vendit.				
29.	C.3.1. Promovimi i kanaleve formale dhe përdorimi produktiv të remitançave; (c) të inkurajohen institucionet e tregjeve financiare për të zhvilluar produkte specifike dhe novatore për migrantët dhe familjet e tyre përmes konsultimeve periodike.	BSH	2019-2022	Në proces	
30.	C.3.2. Promovimi i investimeve në Shqipëri; (b) të kryhen anketa dhe konsultime të rregullta me sipërmarrësit shqiptarë që qëndrojnë jashtë vendit në vendet kryesore të destinacionit për të matur nivelin e interesit të tyre për investime në Shqipëri dhe për të identifikuar pengesat kryesore.	AIDA	Anketa e 1-rë deri në vitin 2020; Anketime të tjera çdo 3 vjet	Në proces	
31.	A.2.2. (b) Identifikimi i mangësive/vështirësive në mbledhjen e të dhënave administrative për migracionin dhe hartimi i një modeli të ri standard për mbledhjen e tyre.	INSTAT	2019	Pjesërisht e zbatuar	
32.	B.1.2. Sigurimi i efikasitetit të punonjësve të kufirit. (a.) të rritet numri i oficerëve të përzgjedhjes në kufi dhe në territor.	DKM/MB	2019	Pjesërisht e zbatuar	
33.	B.2.1. Kthimi i suksesshëm i shtetasve të huaj në vendet e tyre të origjinës përmes ripranimit dhe kthimit vullnetar (d) Të zhvillohen procedura standarde të qarta për kthimin vullnetar të asistuar (KVA), përfshirë për kategoritë vulnerabël (si të miturit e pashoqëruar, VT-të dhe azilkërkuesit) dhe rolin e çdo partneri të përfshirë.	DKM/MB	2019	Pjesërisht e zbatuar	
34.	B.2.1. Kthimi i suksesshëm i shtetasve të huaj në vendet e tyre të origjinës përmes ripranimit dhe kthimit vullnetar (e) Të caktohen specialistë të dedikuar për kthimin vullnetar të asistuar në DKM-së, për të lehtësuar procesin e KVA-së.	DKM/MB	2019	Pjesërisht e zbatuar	
35.	B.3.2. Mbështetja për kthimin dhe riintegrimin e shtetasve shqiptarë të ripranuar.	DKM/MB	2019	Pjesërisht e zbatuar	

	(b) Të krijohet një mekanizëm i dedikuar për bashkëpunim ndërmjet DKM/MB dhe bashkive për ofrimin e asistencës për të miturit shqiptarë të pashoqëruar, të ripranuar.				
36.	D.4.2. Ofrimi i një rruge të qartë drejt shtetësisë; Masa: (a.) të vendosen afate standarde për kohëzgjatjen e procedurës së natyralizimit; të vendoset njoftimi i detyrueshëm i aplikantit në rast kur vendimi i Presidentit nuk mund të jepet brenda kësaj periudhe standard.	MB	2019-2022	Në proces	
37.	D.2.2. Trajtimi i nevojave specifike të migrantëve; (a) të vlerësohen aktet ekzistuese ligjore, procedurat administrative dhe skema të asistencës për punë që të identifikohen pengesat ndaj punësimit dhe mbrojtjes së të drejtave të grave në tregun e punës (me fokus tek imigrantët.)	MFE	deri në fund të 2020	Në proces	
38.	D.3.1. Garantimi i të drejtës të barabartë për sigurime shoqërore; (a) të identifikohen kategoritë e rezidentëve të huaj që nuk mbulohen me sigurime shoqërore mes të huajve, të zbulohen arsyet se përse ndodh kjo dhe të jepen rekomandime për ndryshimet e duhura ligjore dhe procedurale.	ISSH/MFE	2019-2022	Në proces	
39.	D.3.1. Garantimi i të drejtës të barabartë për sigurime shoqërore; (b.) të informohen kategoritë e të huajve të identifikuar si më pak të informuar për mundësitë dhe përfitimet e sistemit kombëtar të sigurimeve shoqërore.	ISSH/MFE	deri në fund të 2020	Në proces	
40.	D.3.1. Garantimi i të drejtës të barabartë për sigurime shoqërore; (c.) të bëhen ndryshimet e nevojshme në kuadrin ligjor që të sigurohet e drejta për kujdes social për të gjitha kategoritë e migrantëve të mitur.	ISSH/MFE	2020-2022	Në proces	
41.	D.4.2. (b). të njoftohen me shkrim aplikantët për rezultatin e rishikimit nga Ministria e Brendshme dhe për vendimin e Presidentit, duke parashtruar shkaqet e refuzimit.	MB	deri në fund të 2020	E zbatuar	
42.	D.4.2. (c). të përgatitet material informues për aplikantët për shtetësi që interpreton qartë kërkesat (sidomos periudhën e qëndrimit pa ndërprerje dhe njohuritë gjuhësore) dhe të përshkruhet procedura.	MB	deri në fund të 2020	E zbatuar	
43.	C.1.1. Konsiderimi i dinamikave të migracionit të shtetasve shqiptarë në zhvillimin, zbatimin dhe monitorimin e politikave kombëtare të punësimit; (b) të përfshihen gjetjet dhe rekomandimet	MFE	Deri në fund të 2020	Në proces	

	kryesore të vlerësimit në procesin e rishikimit të politikave kombëtare të punësimit.				
44.	C.1.2. (a) të kryhen konsultime me shoqata të punëdhënësve për të vlerësuar kërkesën për punësim të profesionistëve dhe punëtorëve të kualifikuar në sektorë të veçantë.	MFE	2020	Në proces	
45.	C.1.3. Krijimi dhe zbatimi i kuadrit rregullator dhe institucional për migracionin e punës (a.) të hartohen udhëzime për rekrutimin etik për agjencitë private të punësimit mbi bazën e legjislacionit në fuqi (përfshirë këtu edhe përgatitjen e formateve të raportimit që do të përdoren rregullisht nga agjencitë e rekrutimit); publikimi i udhëzimit në faqen e MFE, SHKP, Inspektoratit të Punës, QKB si dhe disponimi pranë zyrave të punësimit; Të hartohet një listë me emrat e agjencive private të punësimit të licencuara; kjo listë të publikohet pranë zyrave të punësimit dhe inspektoratit shtetëror të punës për të siguruar monitorimin dhe mirëfunksionimin e tyre.	MFE	2019	Në proces	
46.	C.1.3. (c) të bëhet një rishikim i organizimit institucional për migracionin për motive punësimi për të zbuluar problemet që lindin nga kompetencat aktuale duke u përqendruar në veçanti tek dublikimit, mungesa e efikasitetit ose tek çështje të tjera të patrajtuara.	MFE	2020	E pazbatuar	
47.	C.2.1. (c) të rishikohet efektiviteti i dispozitave aktuale ligjore për mbrojtjen e të drejtave të punëtorëve migrantë shqiptarë dhe për trajtimin e sfidave specifike të hasura në vendet kryesore të destinacionit.	MFE	2020	Në proces	
48.	C.2.3. Sigurimi i ofrimit të shërbimeve përpara nisjes për punëtorët migrantë shqiptarë të mundshëm (a.) të ofrohet informacion mbi mundësitë aktuale për migrim të rregullt për motive punësimi në vendet anëtare të BE-së përmes krijimit dhe përditësimit të një faqeje interneti dhe hartimit të paketave informative.	MFE	2019-2022	Në proces	
49.	C.2.3. (b) të ofrohet trajnim për stafin e Sporteleve të Migracionit për orientim para nisjes, duke pasur parasysh nevojat e grupeve më vulnerabël.	MFE	2019-2022	Në proces	
50.	C.3.2. Promovimi i investimeve në Shqipëri; (a) të zhvillohen dhe të përditësohen vazhdimisht materialet <i>online</i>	MFE	2020	Në proces	

	dhe off line për mundësitë aktuale të investimit në Shqipëri në bazë të informacionit të mbledhur nga autoritetet vendore.				
51.	D.1.1. Shtrirja e garancive ligjore të mosdiskriminimit tek të gjithë personat që qëndrojnë në territor; (b) të kryhet vlerësimi i nevojave për rregullimin e marrëdhënieve të punës që përfshin të huajt e punësuar individualisht në Shqipëri, sidomos të konsiderohet shtrirja e garancive të Kodit të Punës (përfshirë kërkesën për të lidhur një marrëveshje me shkrim me punëtorët e huaj, dhënien e garancive për pagimin e rrogës në kohë dhe respektimin e standardeve të sigurisë) tek të gjithë punëtorët migrantë të punësuar në Shqipëri.	MFE	deri në fund të 2020	Në proces	
52.	D.4.3. Garantimi i statusit ligjor të familjarëve; (d) të prezantohet një procedurë e shpejtë për shqyrtimin e aplikimeve për leje pune nga mbajtësit e lejes së qëndrimit për bashkim familjar.	MFE	2020	Në proces	

V. Disa tregues të zbatimit të Planit të Veprimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin për periudhën Qershor 2019 – Qershor 2020

<u>Qershor 2019 – Qershor 2020</u>	
<u>Objektivi A</u>	
Përafrimi i kuadrit ligjor kombëtar me kuadrin ligjor të BE-së dhe atë ndërkombëtar për migracionin;	Gjatë kësaj periudhe është realizuar: -Miratimi i Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 400, datë 19.6.2019, "Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të Planit të Veprimit 2019–2022"; -Miratimi i ligjit nr.13/2020, "Për disa ndryshime dhe shtesa në ligjin nr. 108/2013, "Për të huajt", i ndryshuar; -Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr.111, "Për procedurat dhe rregullat për kthimin dhe riatdhesimin e fëmijës së pashoqëruar"; -Miratimi i vendimit nr.620, datë 18.09.2019, të Këshillit të Ministrave "Për përcaktimin e kriterëve, të dokumentacionit e të procedurës për pajisjen, refuzimin dhe anulimin e lejes së punës si punëtor stinor, të tipit "A/PS"; -Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 101, datë 23.2.2018 "Për mënyrën e organizimit dhe të funksionimit të agjencive private të punësimit"; -Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr.286, datë 21.5.2018 "Për disa rregulla të veçanta për punëmarrësit e përkohshëm, të cilët punësohen nga agjencitë e punësimit të përkohshëm"; -Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 555, datë 31.7.2019 "Për disa shtesa dhe ndryshime në Vendimin nr.286, datë 21.5.2018 të Këshillit të Ministrave "Për disa rregulla të veçanta për punëmarrësit e përkohshëm, të cilët punësohen nga agjencitë e punësimit të përkohshëm"; -Miratimi i ligjit Nr.15/2019 "Për nxitjen e punësimit" dhe akteve nënligjore;

	-Miratimi i vendimit të Këshillit të Ministrave nr.659, datë 10.10.2019 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Punësim dhe Aftësi dhe Planit të veprimit për zbatimin e saj” (2019-2022); -Ndryshimi i ligjit Nr.139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore", me ligjin Nr.38/2019 "Për disa shtesa dhe ndryshime në ligjin Nr.139/2015 "Për Vetëqeverisjen Vendore".
Niveli i duhur i stafit të sektorit të migracionit në MB, për të siguruar zbatimin e suksesshëm dhe koordinimin e qeverisjes së migracionit;	-Specialistët e këtij sektori kanë qenë pjesë e 7 (shtatë) trajnimeve. -Gjithashtu stafi ka marrë pjesë në rreth 10 takime/konferenca, brenda dhe jashtë vendit, si dhe rreth 10 takime online në lidhje me çështjet që prekin migracionin dhe monitorimin e zbatimit të strategjive;
Hartimi i planeve të punës nga institucionet arsimore, ku përcaktohen veprimtari konkrete për të lehtësuar integrimin sa më të shpejtë në arsim të nxënësve migrantë;	-Krijimin e mundësive për përmirësimin e njohurive në gjuhën amëtare, si edhe mbështetje me plane edukative individuale në lëndët e tjera ku ata kanë nevojë; -Shërbimi psiko-social shkollor monitoron në vazhdimësi ecurinë e këtyre fëmijëve në aspektin psikologjik dhe social në të gjitha veprimtaritë shkollore; -Ofrimi i programeve alternative për përkujdesje mësimore pasdite, sigurohet në shkollat qendër komunitare, apo nëpërmjet projektit “Bëjmë detyrat e shtëpisë”..etj.
<u>Objektivi B</u>	
% e rritjes së migrantëve të parregullt të kapur në kufi dhe në territor;	Gjatë vitit 2019, në vendin tonë janë kapur 11.890 imigrantë të parregullt. Numri i shtetasve të kapur me qëndrim të parregullt gjatë vitit 2018, ka qenë 6.893 persona. Vërehet një rritje e ndjeshme e imigrantëve të parregullt të kapur gjatë vitit 2019 krahasuar me 2018. Sipas shtetësisë, shumica e imigrantëve të kapur janë Irakenë dhe Sirianë. Gjatë periudhës Janar - Qershor 2020, 7029 imigrantë të parregullt u kapën dhe u trajtuan nga shërbimet e Policisë Kufitare dhe Migracionit në vendin tonë, duke shënuar një rritje prej 85%, krahasuar me të njëjtën periudhë të vitit të kaluar. Numrin më të lartë për këtë periudhë, e përbëjnë imigrantët e parregullt nga Siria me 2189 imigrantë; Numri i kërkesave për azil të shtetasve të huaj gjatë vitit 2019 ishte 6 703, ose 56.3% e numrit të përgjithshëm prej 11 890; Ndërsa gjatë vitit 2018 numri i kërkesave për azil ishte 4,175, ose 60.5% e numrit të përgjithshëm 6 893; Gjatë periudhës Janar - Qershor 2020, 2206 të huaj u identifikuan si azilkërkues.
Numri i shtetasve të vendeve të treta të kthyer në vendet e tyre të origjinës përmes ripranimit ose kthimit vullnetar;	Numri i shtetasve të huaj, të cilët janë larguar nga territori me urdhër largimi, gjatë vitit 2019, ka qenë 4.097 imigrantë. Gjatë vitit 2019, në Qendrën e Mbyllur për të Huaj në Karreç janë akomoduar gjithsej 56 shtetas të huaj imigrantë të parregullt.
Numri i shtetasve shqiptarë që paraqesin kërkesa të pabazuara për azil në vendet e BE-së;	Bazuar në të dhënat e Eurostat, gjatë vitit 2019 numri i aplikimeve të shtetasve shqiptarë të cilët kanë kërkuar azil në vendet e BE-së ka qenë 23 275 aplikime; Vërehet një rënie e ndjeshme e numrit të aplikimeve për azil, në Francë dhe Gjermani, krahasuar me vitin 2018; Gjatë periudhës Janar - Qershor 2020, numri i kërkesave të shtetasve shqiptarë që kërkojnë azil në vendet e BE-së ishte 3355 kërkesa (1370 nga femra), duke pësuar një rënie të ndjeshme; Prej të cilave 1375 (575 femra) janë bërë në Francë dhe 810 aplikime (325 femra) në Gjermani;
Përqindja e refuzimeve të kërkesave për vizë dhe të hyrjeve;	Përqindja e refuzimeve të kërkesave për vizë dhe të hyrjeve (sipas shkaqeve) çdo vit. Në vlerësimin e VIZA: Për vitin 2019: Totali - 3771 Miratuar - 3244 Refuzuar - 527 % - 7.15% Viza në kufi me kërkesë të MEPJ, Total – 101 viza Viza në kufi transit për Marinarët, Total – 187 viza

	Për vitin 2018: Totali - 3019 Miratuar - 2495 Refuzuar - 524 % - 5.75% Viza në kufi me kërkesë të MEPJ, Total -142 viza Viza në kufi transit për Marinarët, Total -103 viza
<u>Objekti C</u>	
Ndërmarrja e anketave periodike nga Banka e Shqipërisë	<i>Të dhënat e anketës “Vrojtim mbi Financat dhe Konsumin e Familjeve shqiptare”,</i> zhvilluar nga Banka e Shqipërisë, tregojnë se: -Gjatë vitit 2018, 23% e familjeve shqiptare kanë marrë të ardhura nga emigrantët. -Fluksi mesatar vjetor i remitançave për familje, vlerësohet afërsisht në 2,018 euro dhe luhet nga qarku në qark. -Si numër familjesh, kanë përfituar më shumë remitanca familjet në qarkun e Tiranës, Elbasanit dhe Vlorës. -Ndërsa në bazë të shumës së remitançave, përfitues më mëdhenj janë qarku i Elbasanit, Tiranës dhe Durrësit. -Të dhënat tregojnë për një përfshirje të ulët financiare të familjeve shqiptare dhe kryesisht të atyre që marrin remitanca. Vetëm 7.5% e familjeve që marrin remitanca kanë një llogari rrjedhëse në banke dhe 6.2% e familjeve kanë një llogari kursimi. <i>Anketa “Vrojtim mbi Financat dhe Konsumin e Familjeve Shqiptare”</i> u pranua dhe u plotësua gjithsej nga 2261 familje në gjithë territorin e Shqipërisë, zgjedhur në mënyrë rastësore nga INSTAT, bazuar në parimin e proporcionalitetit. -Rezultatet e para mbi familjet shqiptare tregojnë se banesa kryesore ku ato jetojnë është burimi më i rëndësishëm pasuror që ato kanë. -Për më tepër vërehet një sjellje heterogjene e familjeve shqiptare në terma të konsumit, të kursimit, të ardhurave, si dhe një përfshirje dhe ekspozim të ulët financiar të tyre. Për vitin 2019, vlerësohet se përqindja e të ardhurave nga migrantët të dërguara përmes kanaleve formale në raport me totalin e përllogaritur të të ardhurave nga migrantët ka qenë rreth 46 %.
% rritje e numrit të të kthyerve që përfitojnë mbështetje për riintegrim nga institucionet qeveritare në bashkëpunim me aktorë të tjerë	<i>Në periudhën Janar 2020 – Mars 2020,</i> janë paraqitur dhe regjistruar gjithsej në sportelet e migracionit: 129 shtetas shqiptarë të kthyer nga emigracioni, me këto karakteristika: -Sipas moshës: në vendin e parë janë të kthyerit e grupmoshës nga 30 - 44 vjeç me 62 të kthyer të regjistruar ose 48% e totalit, ndjekur nga grupmosha 15-30 vjeç me 40 emigrantë të kthyer ose 31% e totalit dhe në fund renditen emigrantët e kthyer mbi 45 vjeç 27 gjithsej, ose 20% e totalit; -Sipas nivelit arsimor: Në këtë fillim viti në vend të parë janë të kthyerit me shkollim deri në 9 vite apo edhe më pak se arsimit 9- vjeçar gjithsej 62 emigrantë ose 48 %, në vendin e dytë emigrantët me nivel arsimor të mesëm (të mesëm të përgjithshëm apo profesional) gjithsej 60 ose 46% e totalit dhe në vendin e tretë janë shtetasit shqiptarë të kthyer nga emigracioni, të cilët kanë kryer studimet e plota gjithsej 7, ose 5% e të gjithë të kthyerve; -Sipas shtetit të emigrimit: pjesa më e madhe e të kthyerve vazhdon të jetë nga shteti Grek me 69 të kthyer, ose 53% e totalit, pasuar nga të kthyerit nga shteti Italian me 27 ose 21 %. Të kthyerit nga vende të tjera të BE-së, janë 19, ose 15% dhe në vendin e fundit renditen të kthyerit nga vende të tjera jashtë BE-së me 2%; -Sipas shkaqeve të kthimit: në vendin e parë 58 emigrantë të kthyer, ose 45% e totalit deklarojnë të jenë kthyer për shkak të papunësisë, në vendin e dytë janë për mungesë dokumentacioni 23 emigrantë të kthyer ose 18% dhe në vend të tretë, ose 37 % e tyre kthehen për arsye të tjera; -Sipas tipit të rikthimit: Vazhdon të dominojë kthimi familjar (79) ose 61% e totalit dhe afatgjatë (111) ose 86% e totalit;

	-Sipas mbështetjes për riintegrim: Janë këshilluar për punësim 61 emigrantë ose 47% e të kthyerve, janë orientuar për në kurset e formimit profesional 53 emigrantë të kthyer ose 41%, shtetasit e tjerë të kthyer janë informuar në lidhje me: Si të mbështeten me shërbime mjekësore falas, si të futen në skemat e mbështetjes me të ardhura apo si të marrin informacion për hapjen e një biznesi. <i>Për sa i përket shërbimeve të tjera të realizuara nga Drejtoritë Rajonale dhe Vendore të Punësimit</i> mund të themi: emigrantë të rikthyer me statusine punëkërkuesit të papunë gjithsej të regjistruar për këtë vit janë 529 shtetas. Prej tyre kanë arritur të punësohen 11 emigrantë me ndërmjetësimin e zyrës së punësimit, në industrinë tekstile dhe në fushën e shërbimeve. Moshë e tyre vazhdon të ngelet relativisht e re, deri 45 vjeç dhe dominojnë të kthyerit me arsim të mesëm të përgjithshëm apo të mesëm profesional. Për periudhën në fjalë rezultoi të jenë trajnuar 19 emigrantë të kthyer, kryesisht në kurset e profesioneve: në fushën e zejtarisë dhe atë të shërbimeve (saldator, elektrikist, hidraulik).
Numri i shtetasve që emigrojnë çdo vit përmes kanaleve të rregullta të migracionit;	Në zyrat e punësimit, janë paraqitur dhe regjistruar gjithsej: 69 shtetas shqiptarë që dëshirojnë të emigrojnë nga të cilët 16 janë Femra dhe 19 kryefamiljarë; Shtetet më të preferuara për emigrim janë: Gjermania me 51% të kërkesave dhe më pas Anglia me 26% të kërkesave; Nga shtetasit shqiptarë që dëshirojnë të emigrojnë, 85% prej tyre, janë për një migracion afatgjatë dhe individual 80% e të interesuarve dëshirojnë të emigrojnë me motiv kryesor ekonomik, punësimin.
<i>Objektivi D</i>	
Numri i rasteve të shkeljeve kundër punëtorëve të huaj që janë zbuluar dhe hetuar nga autoritetet shtetërore;	Gjatë vitit 2019 në 13 015 subjekte private, janë evidentuar 1 106 punëmarrës të huaj, nga të cilët 18 janë gjetur pa leje pune, ose 1.6% e punëmarrësve të huaj të konstatuar. Gjatë periudhës Janar-Maj 2020, në 2797 subjekte private janë evidentuar 200 punëmarrës të huaj, nga të cilët 10 janë pa leje pune, ose 5% e punëmarrësve të huaj të konstatuar. Numri më i madh i punëmarrësve të huaj është evidentuar në aktivitetet ndërtim, miniera si dhe ndërmarrje prodhuese. Numri më i madh i punëmarrësve të huaj gjatë kësaj periudhe është evidentuar në Korçë, 72 të huaj të evidentuar në punë, Lezhë 60 të huaj, Tiranë 44 dhe Fier 13. Është regjistruar një punëmarrës i huaj i aksidentuar në punë, i cili ishte punëmarrës në minierë, pa pasoja fatale për jetën. Punëmarrësi ishte i pajisur me leje pune.
Numri i migrantëve dhe familjarëve të tyre që fitojnë statusin e rezidentit afatgjatë dhe shtetësinë çdo vit;	Nga të dhënat statistikore të drejtorisë së Azilit dhe Shtetësisë në MB, lidhur me aplikimet për shtetësinë shqiptare, shumica e aplikimeve bëhen nga shtetas kosovarë dhe turq. -Gjatë vitit 2018, 359 shtetas kanë fituar shtetësinë shqiptare, 640 persona kanë lënë shtetësinë, 28 personave i është njohur shtetësia dhe 18 persona kanë rifituar shtetësinë; -Gjatë periudhës Qershor – Dhjetor 2019, janë bërë 287 aplikime për fitim të shtetësisë shqiptare dhe gjatë periudhës Janar - Qershor 2020, 377 aplikime për fitim të shtetësisë shqiptare; Pra, totali i aplikimeve për periudhën Qershor 2019 – Qershor 2020 ka qenë 664 aplikime për fitim të shtetësisë shqiptare.
Ministria e Arsimit, Sportit dhe Rinisë	Për përcaktimin e kriterëve dhe procedurave të njëvlefshmërisë së dëftësive dhe diplomave të nxënësve të arsimit parauniversitar të ardhur nga jashtë vendit dhe për regjistrimin dhe trajtimin e nxënësve që kthehen nga emigracioni: -Zyra Vendore Arsimore Tiranë, ka përgjegjësinë, që për çdo nxënës të kthyer nga emigracioni t'i ofroj mundësinë e risistemimit në një nga institucionet arsimore nën juridiksionin e saj. -Përsa i përket bazës ligjore, kemi moskufizim për arsimin e detyruar edhe në rastet e mungesës së dokumentacionit shkollor. -Në rastin e Arsimit të Mesëm të Lartë (AML) domosdoshmëri është vërtetimi i vijueshmërisë së procesit mësimor nga shteti që vjen, pra e kemi më të kufizuar bazën ligjore që operojmë (Aktet e tjera nënligjore në fuqi që operojnë në fushën e arsimit parauniversitar).

	-Për çdo rast komunikohet me institucionin arsimor ku do të vijojë mësimin çdo nxënës i rikthyer, duke ofruar mbështetje maksimale institucionale për të plotësuar mangësitë në gjuhën shqipe dhe në programin mësimor. -Për vitin shkollor 2019-2020, procedura e regjistrimit dhe trajtimit (njëvlershmërisë) është kryer për 220 nxënës gjithësej, përfshirë të dyja ciklet e arsimit parauniversitar (Arsimin i Mesëm i Ulët dhe Arsimi i Mesëm i Lartë).
Shërbimi Kombëtar i Punësimit SHKP	Në zyrat e punësimit gjatë vitit 2019: Janë regjistruar 578 punëkërkuar të papunë emigrantë të kthyer, nga të cilët 182 janë femra dhe 288 janë kryefamiljarë. Janë punësuar me ndërmjetësimin e zyrave të punësimit 167 prej tyre (46 femra dhe 83 kryefamiljarë). Kanë përfituar kurse të formimit profesional në qendrat publike 73 emigrantë të kthyer. Numri më i madh i pjesëmarrësve në kurse formimi profesional ka qenë në rajonet Tiranë, Shkodër e Korçë, kryesisht për profesionet hidraulik, saldator, punëtor në specialitetet e ndërtimit, mobilier, instalues dhe riparues rrjeti elektrik etj. Për vitin 2019 kanë marrë pjesë në programet Start Smart, për vlerësim dhe rritje të aftësive bazë të punësueshmërisë, 148 emigrantë të kthyer nga të cilët 139 janë certifikuar.
Kanë përfituar nga programet e nxitjes së punësimit	Me VKM Nr. 48 “Program i nxitjes së punësimit të punëkërkuarve të papunë në vështirësi” - 41 të punësuar; Me VKM Nr. 47 “Program i nxitjes së punësimit nëpërmjet formimit në punë” - 5 të punësuar; Me VKM Nr. 27 “Program i nxitjes së punësimit të grave dhe vajzave nga grupet e veçanta” - 1 i punësuar; Me VKM Nr. 873 “Program i nxitjes së punësimit për masën e financimit kriteret dhe procedurat e zbatimit të programeve të praktikave profesionale për pupa që kanë mbaruar arsimin e lartë brenda apo jashtë vendit” - 1 i punësuar; Me VKM Nr. 162 “Program i nxitjes së punësimit për pagesën e pjesëmarrjes në kurset e formimit profesional” - 8 të punësuar.
Informacion nga ADISA	Paketa Informuese “Të huaj në Shqipëri”, ofron informacion të detajuar për të huajt të cilët kanë për qëllim qëndrimin, kalimin tranzit, punësimin, studimin dhe daljen nga Republika e Shqipërisë, qofshin ata qytetarë të Bashkimit Evropian, ose jo. -Informacioni i kësaj pakete përfshin: 1) Aplikimin për vizë; 2) Lejen e punës; 3) Lejen e qëndrimit të përkohshme dhe përhershme; 4) Fitimin e shtetësisë shqiptare. Informacioni i nevojshëm gjendet praktisht në faqen e ADISA në këtë link: http://www.adisa.gov.al/foreigners-in-albania/
Monitorimi: Përgatitja e raporteve vjetore dhe 6 mujore të monitorimit mbi zbatimin e Strategjisë së Qeverisjes së Migracionit dhe Planit të saj të Veprimit.	Nga sekretariati teknik janë përgatitur deri tani 3 (tre) raporte monitorimi, si më poshtë vijon: Raporti i parë: Qershor - Dhjetor 2019; Raporti i dytë: Janar - Mars 2020; Raporti i tretë: Qershor 2019 - Qershor 2020.
Monitorimi: Strukturat monitoruese.	-Me qëllim ngritjen e strukturave monitoruese, në zbatim të Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të Planit të Veprimit, MB ka hartuar dhe dërguar për miratim në Këshillin e Ministrave, me shkresë zyrtare nr. 10305 prot., datë 24.12.2019, propozimin për projekturdrin e Kryeministrit “Për ngritjen dhe funksionimin e Komitetit Teknik të Migracionit, me qëllim zbatimin e Vendimit të Këshillit të Ministrave nr. 400, datë 19.6.2019 “Për miratimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të Planit të Veprimit 2019-2022”, të shoqëruar me relacionin përkatës. Komiteti Teknik i Migracionit, është ngritur me Urdhër të Kryeministrit nr.99 datë 27.7.2020. -Me qëllim bashkërendimin e aktiviteteve monitoruese të të gjitha agjencive udhëheqëse, sigurimin e asistencës teknike për pikat e kontaktit, duke sqaruar

	metodologjinë për hartimin e raporteve të rregullta në bazë të të dhënave standarte të mbledhura dhe prezantimin e një plani për dorëzimin e raporteve për zbatimin e Strategjisë Kombëtare për Migracionin dhe të Planit të Veprimit 2019–2022, në datën 21 Janar 2020, në ambjentet e Ministrisë së Brendshme, është zhvilluar një takim me personat e kontaktit të institucioneve udhëheqëse për masat përkatëse të Planit të Veprimit të Strategjisë.
--	---

VI. Rekomandime dhe çështje për diskutim

Nga raportimet e deritanishme lidhur me zbatimin e masave të Planit të Veprimit për Migracionin, rrjedhin rekomandimet e mëposhtme:

- ✚ Është e nevojshme të kryhet një vlerësim i saktë i nevojave dhe sfidave të emigrantëve të kthyer për një integrim të plotë dhe të efektshëm në tregun e punës;
- ✚ Nevoja për hartimin e programeve specifike, fokusi i të cilave të jetë drejt të rinjve dhe familjeve të tyre në zonat e origjinës; Do të ishte një nismë e mirë për të rijetësuar edhe jetën e atyre zonave që po shkojnë drejt shpopullimit;
- ✚ Ndërmarrja e fushatave ndërgjegjëse dhe informuese për parandalimin e migracionit të parregullt. Fushata në nivel rajonal dhe vendor;
- ✚ Të shtohet numri i partneriteteve të reja me aktorët joqeveritarë për mirëqeverisjen e migracionit;
- ✚ Të bashkëpunohet ndërmjet MEPJ dhe Departamentit të Kufirit dhe Migracionit DPP, për të siguruar dhe raportuar edhe në lidhje me numrin e raporteve të monitorimit, të cilat tregojnë mospërputhjen ndërmjet qëllimit të deklaruar dhe atij aktual të udhëtimit, të mbledhur nga pikat e kalimit kufitar çdo vit;
- ✚ Të raportohet në lidhje me krijimin dhe përdorimin e dy bazave të dhënash për aplikantët për vizë me risk të lartë dhe të besueshëm për të diferencuar procedurat e verifikimit për aplikantët për vizë;
- ✚ Të raportohet nëse është përgatitur dhe është në përdorim një protokoll specifik intervistimi për aplikantët me risk të lartë;
- ✚ Të raportohet në lidhje me numrin e stafit konsullor dhe rojeve të kufirit, të trajnuar mbi metodat e verifikimit gjatë intervistave personale; si edhe përqindjen e pjesëmarrësve meshkuj/femra; Si edhe në lidhje me shkurtimin e kohës së shqyrtimit dhe procedurës së verifikimit për aplikantët për vizë në përgjithësi dhe për kategorinë e aplikantëve të besueshëm;
- ✚ Të përcaktohet numri i shtetasve shqiptarë që marrin informacion çdo vit pranë sporteleve dhe nga faqja zyrtare e internetit;
- ✚ Autoritetet përgjegjëse për zbatimin e legjislacionit për të huajt, duhet të sigurojnë kushtet për integrim në jetën ekonomike, kulturore dhe shoqërore të të huajve, që kanë të drejtën e qëndrimit në Republikën e Shqipërisë, sipas përcaktimeve të bëra në legjislacionin në fuqi për integrimin e shtetasve të huaj në Republikën e Shqipërisë;
- ✚ Të përmirësohet puna, me qëllim nënshkrimin e marrëveshjeve të bashkëpunimit të Drejtorisë së Ndihmës Juridike Falas (DNJF) me Klinikat e ligjit;
- ✚ Duke qenë se ISHPSHSH ka 98 inspektorë me detyra inspektuese në terren, do të ishte më efikas hartimi i një udhëzuesi të qartë për inspektorët e punës, për të shtuar vëmendjen dhe cilësinë e kontrollit gjatë inspektimeve për këtë kategori punëmarrësish, në respektim të ligjit;
- ✚ Me qëllim hartimin e një raporti për të rishikuar aktivitetin e Komisionerit në drejtim të mbrojtjes nga diskriminimi të të huajve në Shqipëri (gjatë vitit 2020) nevojitet sigurimi i mbështetjes për Komisionerin nga organizma ndërkombëtare të specializuar në këtë fushë, që do të mundësonte realizimin e kësaj mase brenda afatit të përcaktuar në strategji;

- ✚ Të shikohet mundësia për hartimin e një format-fletëpalosjeje, me informacion të unifikuar, e cila të përmbajë të drejtat dhe detyrimet e shtetasve të huaj; Përmbledhje e detyrimeve që kanë shtetasit e huaj brenda territorit të Republikës së Shqipërisë dhe informacion për të drejtat, sipas konventave të ratifikuara, me kontaktet e institucioneve organeve/agjencive tek të cilat konsultohen në rast të shkeljes së të drejtave;
- ✚ Duhet të merren masat e nevojshme për të rekrutuar staf shtesë në Sektorin e Migracionit, të Ministrisë së Brendshme, për të kryer funksionet që lidhen me monitorimin e zbatimit të Strategjisë Kombëtare për Migracionin;
- ✚ Të konsiderohet përfshirja e Ministrisë së Bujqësisë dhe Zhvillimit Rural (MBZHR) në zbatimin e masës A.4.1.(a). *Rishikimi i partneriteteve ekzistuese institucionale për migracionin dhe formulimi i partneriteteve të reja*; MBZHR sugjeron se mund të japë një kontribut të rëndësishëm në promovimin dhe përgatitjen e fletëpalosjeve informative, lidhur me mbështetjet financiare dhe lehtësirat e tjera që jep Qeveria Shqiptare nëpërmjet skemave kombëtare, programit IPARD apo investimeve përmes projekteve të mbështetura nga donatorët e huaj.

Në zbatim të urdhrit të Kryeministrit nr. 157, datë 22.10.2018 “Për marrjen e masave për zbatimin e qasjes së gjerë sektoriale/ndërsektoriale, si dhe ngritjen dhe funksionimin e mekanizmit sektorial/ndërsektorial të integruar”, Drejtoria e Politikave dhe Sistemeve të Mirëqeverisjes në Kryeministri, rekomandon:

- ✚ Raportet e monitorimit duhet të përmbajnë informacion mbi konsultimin dhe miratimit e tij në Komitetin Drejtues të Sektorit “Punët e Brendshme”;
- ✚ Në raportin e monitorimit për vitin 2019, mungojnë informacionet mbi fondet e alokuara dhe të përdorura gjatë periudhës së raportimit. Informacioni lidhur me disbursimin dhe hendekun financiar përbën një të dhënë që lidhet me masën e zbatueshmërisë së çdo objekti dhe duhet pasqyruar;
- ✚ Gjithashtu, sikundër është rekomanduar në raportin 6 mujor (Qershor – Dhjetor 2019) të monitorimit, kërkohet me shumë vëmendje nga institucionet zbatuese për dërgimin e të dhënave të matshme për të gjithë indikatorët e performancës, të cilët përbëjnë treguesin më konkret dhe me shifra të rezultateve të arritura dhe atyre që mbeten për tu realizuar në vijim.

Përveç sa më sipër, me rëndësi shfaqen edhe problematikat e mëposhtme:

- Zbatueshmëria e legjislacionit të miratuar nga çdo institucion, ka raste kur janë miratuar dispozita të posaçme për migrantët të cilat nuk zbatohen;
- Ministria e Kulturës, në zbatim të Urdhrit të Ministrit të Shëndetësisë dhe Mbrojtjes Sociale, Nr.132, datë 8.3.2020 ka pezulluar të gjitha aktivitetet kulturore të cilat bien ndesh me protokollet sanitare dhe urdhrat apo udhëzimet e dhëna në kuadër të Pandemisë COVID 19; I gjithë aktiviteti kulturor i këtij institucioni, përfshi edhe angazhimet për fushën e migracionit, janë shtyrë në një kohë të pacaktuar, sipas kushteve të reja të krijuara;
- Forma dhe mënyra e raportimit nga ana e institucioneve; Në shumë raste mungon raportimi i duhur dhe i shoqëruar me tregues;
- Nuk kemi informacion për zbatimin e disa masave të parashikuara për vitin 2019-2020;
- Parashikimi i fondeve në kohën e duhur për zbatimin e masave të planit të veprimit;
- Ndërthurja e masave dhe politikave të strategjisë së migracionit, me masat dhe politikat e strategjive të tjera sektoriale ose ndërsektoriale;

- Gjatë zbatimit të Planit të Veprimit, një nga sfidat e hasura dhe raportuara nga agjencitë monitoruese, ka qenë mungesa e një bashkëpunimi të mirë nga ana e disa institucioneve, me qëllim dhënien e kontributit për realizimin në kohë të masave përkatëse.